

Popiežius

Popiežius Pranciškus LAIŠKAS DIEVO TAUTAI	2
--	---

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus ATGIMIMAS PER KRIKŠTĄ	4
APSIVILKTI KRISTUMI	5

Ganytojų žodis

Arkivyskupas Gintaras Grušas PAMOKSLAS KREKENAVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAZILIKOJE	6
Nominuotasis vyskupas Algirdas Jurevičius HOMILIJA PIVAŠIŪNUOSE	7
Arkivyskupas Lionginas Virbalas HOMILIJA KAUNO ARKIKATEDROJE TEIKIANT ŠVENTIMUS VYSKUPUI ALGIRDUI JUREVIČIUI	8

Homilijos

KVIETIMAS ATSIVERTI NENUTYLA / 23 eilinis sekmadienis (B)	10
JĖZAUS DOVANOJAMA RAMYBĖ / 24 eilinis sekmadienis (B)	11
„APIE KĄ KALBĖJOTĖS KELYJE?“ / 25 eilinis sekmadienis (B)	12
EVANGELIJA NURODO AIŠKIĄ KRYPTĮ – EITI SU VIEŠPAČIU / 26 eilinis sekmadienis (B)	13

Šventasis Sostas

Pasauliečių, šeimos ir gyvybės dikasterija ATIDUOTI VISAS JĖGAS Apie krikščioniškąjį požiūrį į sportą ir žmogaus asmenį (Tęsinys)	14
--	----

Straipsniai

Jean-Miguel Garrigues OP BAŽNYČIA IR IZRAELIS SUVIENYTI NEUŽBAIGTO IŠGANYMO	24
--	----

Bažnyčia Lietuvoje

Monsinjoras Algirdas Jurevičius įšventintas vyskupu	32
Kryžių kalno atlidai	34
Žolinės atlidai Krekenavoje	35
Žolinės atlidai Pivašiunuose	37
Kunigų rekolekcijos	39
Ateitininkų sąskrydis Berčiunuose	40

Popiežius Pranciškus

Laiškas Dievo tautai

„Jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai“ (1 Kor 12, 26). Šie šventojo Pauliaus žodžiai stipriai aidi mano širdyje dar kartą pripažįstant, kad daugybė nepilnamečių patyrė kančias dėl daugelio dvasininkų ir pašvęstųjų asmenų vykdyto lytinio piktnaudžiavimo, piktnaudžiavimo galia ir sąžine. Tai nusikaltimas, atvėręs gilias skausmo ir bejėgiškumo žaizdas pirmiausia aukoms, taip pat jų artimiesiems ir visai bendruomenei, nepaisant ar jie tikintys, ar netikintys. Žvelgiant į praeitį, niekada nebus pakankamai nuveikta prašant atleidimo ir stengiantis atsilyginti už padarytą žalą. Žvelgiant į ateitį, niekada nebus per daug nuveikta kuriant kultūrą, gebančią išvengti, jog tokios situacijos ne tik nepasikartotų, bet kad ir nerastų vietos, kur būtų dangstomos ir išvirtintų. Aukų ir jų šeimų skausmas yra ir mūsų skausmas, todėl būtina dar kartą patvirtinti, kad esame įsipareigoję apsaugoti nepilnamečius ir suaugusiuosius, patekusius į situaciją, kurioje jie yra pažeidžiami.

1. Jei kenčia vienas narys

Pastarosiomis dienomis buvo paskelbta nuodugni ataskaita apie tai, ką teko patirti beveik tūkstančiai žmonių – kunigų lytinio piktnaudžiavimo, jų piktnaudžiavimo galia ir sąžine aukų – per maždaug septyniasdešimties metų laikotarpį. Nors galima sakyti, kad dauguma atvejų susiję su praeitimi, vis dėlto laikui bėgant sužinojome apie daugybės aukų skausmą ir pamatėme, jog šios žaizdos niekada nepranyksta, jos mus įpareigoja griežtai pasmerkti tuos žiaurumus ir suvienyti jėgas, kad būtų išrauta ši mirties kultūra. Šioms žaizdoms „niekada nebūna senaties“. Šių aukų skausmas – tai dangun kylanti ir grudinanti sielą aimana; jos ilgai nepaisyta, ji buvo slepiama ar tildoma. Tačiau šis skausmas buvo stipresnis už visas priemones, kuriomis stengtasi jį nutildyti, ar netgi mėginimus priimti sprendimus, dar sunkesnius dėl bendrininkavimo. Viešpats išklausė tą skausmą leisdamas dar kartą pamatyti, kieno pusėje Jis nori būti. Marijos giesmėje neklystama, ji ir toliau tyliai aidi per istoriją, nes Viešpats prisimena mūsų tėvams duotą pažadą: „Jis <...> išsklaido išdidžios širdies žmones. Jis numeta galiūnus nuo sostų ir išaukština mažuosius. Alkstančius gėrybėmis apdovanoja, turtuolius tuščiomis paleidžia“ (Lk 1, 51–53). Mums gėda suvokus, kad savo gyvensena atmetėme ir atmetame tai, ką sakome žodžiais.

Gėdydamiesi ir gailėdamiesi mes, kaip bažnytinė bendruomenė, pripažįstame, kad nebuvo ten, kur turė-

jome būti, kad neveikėme laiku, suvokdami daugelio gyvenimui padarytų sužalojimų didumą ir sunkumą. Nesirūpinome mažuteliais, apleidome juos. Pakartoju kaip savo mintis kardinolo Ratzingerio žodžius, kuriais jis Kryžiaus kelyje, parašytame 2005-ųjų Didžiajam penktadieniui, susitapatinęs su daugybės aukų skausmo šauksmu primygtinai sakė: „Kiek purvo Bažnyčioje, netgi tarp tų, kurie būdami kunigai turėtų visiškai priklausyti Jam! Kiek puikybės, kiek daug perdėto pasitikėjimo savimi! <...> Mokinių išdavystė, nevertas jo Kūno ir Kraujo priėmimas, žinoma, yra didžiausias Atpirkėjo skausmas, perveriantis jo širdį. Iš sielos gelmių turėtume jo šauktis: *Kyrie eleison* – Viešpatie, pasigailėk (plg. Mt 8, 25)“ (IX stotis).

2. Su juo kenčia ir visi nariai

Tų įvykių didumas ir sunkumas reikalauja, kad prisiimtume šį faktą visuotinai ir bendruomeniškai. Nors svarbu ir reikia visuose atsivertimo keliuose pripažinti tai, kas įvyko, vien to nepakanka. Šiandien mums kaip Dievo tautai metamas iššūkis prisiimti brolių, kurių ir kūnas, ir dvasia sužeisti, skausmą. Jei praeityje nepaisymas galėjo būti kaip atsakas, šiandien norime, kad solidarumas, suprantamas pačia giliausia ir labiausiai iššūkį metančia prasme, taptų mūsų būdu kurti istoriją dabar ir ateityje, kurti aplinkoje, kur konfliktai, įtampos ir ypač visokeriopo piktnaudžiavimo aukos gali paimti ištiestą ranką, ginančią juos ir vaduojančią iš jų skausmo (plg. Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*, 228). Toks solidarumas reikalauja iš mūsų, kad mes savo ruožtu pasmerktume viską, kas kelia grėsmę žmogaus integralumui. Tai solidarumas, verčiantis kovoti su visų formų sugedimu, ypač dvasiniu, nes „tai patogus ir savimi patenkintas aklumas, kai galop viskas atrodo leistina – apgaulė, šmeižtas, savanaudiškumas ir gausybė subtilių egocentrizmo formų, nes ir šėtonas sugeba apsimesti šviesos angelu“ (2 Kor 11, 14)“ (Apaštališkasis paraginimas *Gaudete et exultate*, 165). Šventojo Pauliaus raginimas kentėti su kenčiančiais yra geriausias priešnuodis mūsų mėginimams kartoti Kaino žodžius: „Argi aš esu savo brolio sargas!“ (Pr 4, 9).

Suvokiu, kokios pastangos dedamos ir koks darbas daromas įvairiose pasaulio šalyse stengiantis laiduoti ir sukurti būtinas priemones vaikų ir pažeidžiamų suaugusiųjų saugumui užtikrinti ir jų integralumui apsaugoti, taip pat žinau apie taikomą „nulinę toleranciją“ ir traukimą atsakomybėn visų padariusių ar dangsčiusių šiuos nusikaltimus. Mes uždelsėme imtis šių tokių reikalingų veiksmų ir sankcijų, bet tikiu, kad jie šiandien ir ateityje padės laiduoti didesnę rūpinimosi kultūrą.

Reikia, kad kiekvienas pakrikštytasis sulig šiomis pastangomis jaustųsi įtrauktas į bažnytines ir socialines permainas, kurių taip labai mums reikia. Toks keitimasis reikalauja asmeninio ir bendruomeninio atsivertimo ir kreipia mus žvelgti ta pačia kryptimi kaip Viešpats. Kaip mėgdavo sakyti šventasis Jonas Paulius II: „Jei mūsų atspirties taškas tikrai yra išimastymas į Kristų, pirmiausia turime mokėti atrasti veidą tų, su kuriais jis norėjo susitapatinti“ (Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte*, 49). Matyti, kaip Viešpats mato, būti ten, kur Viešpats nori, kad būtume, patirti širdies atsivertimą jo artumoje. Tą tikslą pasiekti padės malda ir atgaila. Kviečiu visą šventąją tikinčiąją Dievo tautą *praktikuoti atgailą malda ir pasninku* laikantis Viešpaties įsakymo (1), tai budrins mūsų sąžinę, mūsų solidarumą ir išsipareigojimą rūpinimosi kultūrai ir kad „daugiau niekada“ nebūtų nė jokio pavidalo ir formos piktnaudžiavimo.

Neįmanoma įsivaizduoti, kad Bažnyčia atsiverstų, jos veikimas pasikeistų be aktyvaus visų Dievo tautos narių dalyvavimo. Be to, kaskart, kai bandėme išstumti, nutildyti, nepaisyti ar apriboti Dievo tautą negausiu *elitu*, ėmėme kurti bendruomenes, planus, teologinius akcentus, dvasingumą ir struktūras be šaknų, be atminties, be veido, be kūno, galų gale be gyvybės (2). Tai aiškiai matyti iš keisto Bažnyčios valdžios supratimo, dažno daugelyje bendruomenių, kuriose pasireiškė lytinis piktnaudžiavimas ir piktnaudžiavimas galia bei sąžine. Toks yra klerikalizmas, požiūris, kuris „ne tik paverčia niekais krikščionių asmeniškumą, bet ir linksta sumenkinti ir nuvertinti Krikšto malonę, kurią Šventoji Dvasia suteikė mūsų tautos širdžiai“ (3). Klerikalizmas, remiamas pačių kunigų ar pasauliečių, sukelia Bažnyčios kūne skilimą, palaikantį daugelį blogybių, kurias šiandien smerkiame, ir padedantį jas sutvirtinti. Sakyti „ne“ piktnaudžiavimui reiškia stipriai tarti „ne“ bet kuriam klerikalizmo pavidalui.

Visada dera atminti, kad „Išganymo istorijoje Viešpats išganė tautą. Nepriklausant tautai stokojama visapusiškos tapatybės. Todėl niekas neišganomas vienas, kaip izoliuotas individas, veikiau Dievas patraukia mus atsižvelgdamas į sudėtingą tarpasmeninių santykių sampyną, būdingą žmonių bendruomenei: Dievas panoro įžengti į socialinę dinamiką, į tautos dinamiką“ (Apaštališkasis paraginimas *Gaudete et exsultate*, 6). Todėl vienintelis būdas, kuriuo turime atsakyti į šį daugybės žmonių gyvenimą aptemdžiusį blogį, laikyti jį užduotimi, kuri teko visiems mums kaip Dievo tautai. Suvokimas, jog esame vienos tautos nariai ir bendros istorijos dalis, padės mums pripažinti savo praeities nuodėmes ir klaidas su atgailos atvirumu, leisiančiu būti iš vidaus atnaujintiems. Visa, kas daroma mūsų bendruomenėse raunant piktnaudžiavimo kultūrą,

aktyviai nedalyvaujant visiems Bažnyčios nariams, neįgaus sveikiems ir tikriems pokyčiams reikiamos dinamikos. Atgailos matmuo – malda ir pasninkas – padės mums kaip Dievo tautai stoti prieš Viešpatį ir savo sužeistus brolius kaip nusidėjėliams, meldžiantiems atleidimo ir gėdos bei atsivertimo malonės, ir taip savo veiksmais kurti su Evangelija derančią dinamiką. Todėl, „kai mėginame grįžti prie šaltinio ir atgauti pirmąją Evangelijos šviežumą, išnyra naujų būdų, kūrybinių metodų, kitokių raiškos formų, iškalbingesnių ženklų, žodžių, kupinų naujos reikšmės šiandieniam pasauliui“ (Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*, 11).

Būtina, kad kaip Bažnyčia pripažintume ir su širdgėla bei gėda pasmerktume tas baisybes, kurias padarė pašvęstieji asmenys, dvasininkai ir netgi visi tie, kurių misija buvo saugoti pažeidžiamiausius ir jais rūpintis. Melskime atleidimo už savo ir kitų nuodėmes. Nuodėmės suvokimas padeda pripažinti praeityje padarytas klaidas, nusikaltimus ir žaizdas ir dabar leidžia mums labiau atsiverti ir išsipareigoti naujo atsivertimo kelionei.

Panašiai atgaila ir malda padidins mūsų akių ir širdžių jautrumą kitų kančiai ir padės įveikti troškimą valdyti ir turėti – dažnas tų blogybių šaknis. Pasninkas ir malda teatveria mūsų ausis tyliam vaikų, jaunuolių ir neįgaliųjų skausmui. Pasninkas mus gali priversti alkti ir trokšti teisingumo ir paskatinti vaikščioti tiesoje remiant visą reikalingas teismines priemones. Pasninkas mus sukrečia ir lenkia išsipareigoti dėl tiesos ir gailestingosios meilės drauge su visais geros valios žmonėmis ir apskritai visuomene kovoti su bet koku lytiniu piktnaudžiavimu, piktnaudžiavimu galia ir sąžine.

Taip galime aiškiai atskleisti savo pašaukimą, kuriuo esame kviečiami būti „sakramentas arba artimos jungties su Dievu ir visos žmonių giminės vienybės ženklas bei įrankis“ (Visuotinis Vatikano II Susirinkimas, Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 1).

„Jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai“, – mums sakė šventasis Paulius. Laikydami maldos ir atgailos nuostatos prisiderinsime asmeniškai ir bendruomeniškai prie šio paraginimo, idant augtų tarp mūsų atjautos, teisingumo, perspėjimo ir atitaisymo dovana. Marija žinojo, kaip stovėti savo Sūnaus kryžiaus papėdėje. Ji tai darė ne bet kaip, Marija tvirtai stovėjo prie Jo šono. Taip stovėdama po kryžiumi Marija parodė savo laikysenos gyvenime pavyzdį. Patirdami sielvartą, kylantį dėl šių bažnytinių žaizdų, padarysime gerai su Marija „dar atkakliau melsdamiesi“ (plg. šventasis Ignacas Lojola, *Dvasinės pratybos*, 319), stengdamiesi augti meile ir ištikimybe Bažnyčiai. Ji, pirmoji mokinė, visus mokinius moko sustoti nekaltųjų kančios

akivaizdoje nebėgant ir nebijant. Žvelgti į Mariją – mokytiis atrasti, kur ir kaip turėčiau būti Kristaus mokinys.

Šventoji Dvasia tesuteikia mums atsivertimo malonę ir vidinį patepimą, kad šių piktnaudžiavimo nusikaltimų akivaizdoje galėtume išreikšti savo atgailą ir apsisprendimą drąsiai kovoti.

Vatikanas,
2018 m. rugpjūčio 20 d.

PRANCIŠKUS

Nuorodos

(1) „Ta veislė neišvaroma niekuo kitu, tik malda ir pasninku“ (Mt 17, 21).

(2) Plg. Laiškas keliaujančiai Dievo tautai Čilėje, 2018 m. gegužės 21 d.

(3) Laiškas kardinolui Marcuui Ouellet'ui, Popiežiškosios komisijos Lotynų Amerikai pirmininkui, 2016 m. kovo 19 d.

Popiežius Pranciškus

Atgimimas per Krikštą

2018 m. gegužės 9 d.

Katechezėse apie Krikšto sakramentą šiandien pasiekiamame momentą, kai užliejama pašventintu vandeniu ir kreipiamasi į švenčiausiąją Trejybę – tai pagrindinė apeiga, kuria tiesiogine prasme „krikštijama“, tai yra *panardinama* Kristaus velykiniame slėpinyje (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1239). Šventasis Paulius primena šį gestą Romos krikščionims pirmiausia klausdamas: „Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje?“, o tada sako: „Krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių <...>, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą“ (Rom 6, 3–4). Krikštas mums atveria duris į prisikėlusį gyvenimą, o ne į pasaulietinį. Į gyvenimą pagal Jėzų.

Krikštykla yra vieta, kur švenčiamos Velykos su Kristumi! Palaidojamas senasis žmogus su jo apgaulingais geismais (plg. Ef 4, 22), kad galėtų atgimti kaip naujas kūrinys. Praėjo, kas buvo sena, o atsirado nauja (plg. 2 Kor 5, 17). Katechezėse, kurių autorystė priskiriama šv. Kirilui Jeruzaliečiui, naujakrikštams aiškinama, kas su jais atsitiko krikšto vandenyje. Štai koks gražus šv. Kirilo aiškinimas: „Tą pačią akimirką numirėte ir gimėte – tas išganingas vanduo jums buvo drauge kapas ir motina“ (Mistagoginės katechezės, 20, II, 4–6: PG 33, 1079–1082). Naujo žmogaus atgimimas reikalauja, kad dulkėmis pavirstų nuodėmės sugadintas senasis žmogus. Krikštyklai taikomi *kapo* ir *motinos iščių* įvaizdžiai labai įtaigiai vaizduoja didingumą to, kas įvyksta per paprastus Krikšto gestus. Man patinka cituoti lotynišką įrašą, esantį senajame Laterano baptisteriume, kuriame

galime išskaityti popiežiui Sikstui III priskiriamus žodžius: „Motina Bažnyčia per vandenį mergeliškai gimdo vaikus, kuriuos pradėjo per Šventąją Dvasią. Jūs, šioje versmėje naujai atgimusieji, laukite Dangaus Karalystės“ (*Virgineo fetu genitrix Ecclesia natos / Quos spirante Deo concipit amne parit. / Caelorum regnum sperate hoc fonte renati*). Tai gražu: Bažnyčia, kuri mus pagimdė, Bažnyčia, kuri yra motiniškos iščios, ji yra mūsų Motina per Krikštą.

Mūsų tėvai pagimdė mus žemiškajam gyvenimui, o Bažnyčia Krikštu atgimdė amžinajam. Tapome įvaikiai jo Sūnuje Jėzuje (plg. Rom 8, 15; Gal 4, 5–7). Taip pat virš kiekvieno mūsų, atgimusių iš vandens ir Šventosios Dvasios, skamba dangiškojo Tėvo balsas, su begaline meile bylojantis: „Tu esi mano mylimasis sūnus“ (plg. Mt 3, 17). Tas tėviškas balsas, nepagaunamas ausimi, bet gerai girdimas tikinčiojo žmogaus širdyje, lydi mūsų gyvenimą ir niekuomet mūsų neapleidžia. Per visą gyvenimą Tėvas kalba: „Tu esi mano mylimas sūnus, tu esi mano mylima dukra.“ Dievas stipriai mus myli, kaip Tėvas, ir nepalieka mūsų vienu. Taip yra nuo Krikšto momento. Atgimę kaip Dievo vaikai, jais ir liekame visada! Krikštas nėra kartojamas, nes jis palieka mumyse *neišdildomą dvasinę žymę*. „Tos žymės nepanaikina jokia nuodėmė, net jei ji sutrukdo gauti Krikšto teikiamų išganymo vaisių“ (KBK, 1272). Krikšto žymė niekuomet neprarandama! „Tėve, tačiau jeigu žmogus tampa banditu, vienu iš tų, kurie žudo žmones, elgiasi neteisingai, ar tada išnyksta ta žymė?“ Ne. Tas žmogus, būdamas Dievo vaikas, daro tuos dalykus savo paties gėdai, tačiau žymė neišnaikinama. Jis ir toliau yra Dievo sūnus, veikiantis prieš Dievą, bet Dievas niekuomet neatsižada savo vaikų. Ar supratote pastarąjį dalyką? Dievas niekada neatsižada savo vaikų. Visi drauge pakartokime: „Dievas niekada neatsižada savo vaikų.“ Prašyčiau truputėlį garsiau, nes arba esu kurčias, arba nesupratau. [Susirinkusieji pakartoja garsiau] „Dievas niekada neatsižada savo vaikų.“

Per Krikštą įskiepyti į Kristų pakrikštytieji tampa panašūs į jį „pirmgimį iš daugelio brolių“ (plg. *Rom* 8, 29). Šventosios Dvasios veikimu Krikštas nuvalo, pašventina ir nuteisina, kad daugelis Kristuje taptų vienu kūnu (plg. *1 Kor* 6, 11; 12, 13). Tai išreiškiama patepimu krizma, „pažymint pakrikštytojo karališkąją kunigystę ir priklausomybę Dievo tautai“ (plg. Kūdikių Krikštas. Įvadas, 18). Todėl kunigas, prieš patepdamas kiekvieno pakrikštytojo galvą šventąja krizma, taria žodžius, paaiškinančius patepimo prasmę: „Tegu jis dabar patepa jus išganymo aliejumi, kad, įsijungę į jo tautą, dalyvautute Kristaus kunigystėje, liudytute jį pasauliui, plėstute jo karalystę ir užsitarnautute amžinąjį gyvenimą“ (Kūdikių Krikštas, 62).

Broliai ir seserys, štai kas yra krikščioniškasis pašaukimas: gyventi susivienijus su Kristumi šventojoje Bažnyčioje, dalyvauti tame pačiame pašventime, vykdyti šiame pasaulyje tą pačią misiją, duodant amžinai išliekančių vaisių. Visa Dievo tauta, gaivinama vienos Dvasios, dalyvauja Jėzaus Kristaus, „Kunigo, Pranašo ir Karaliaus“, veikloje ir yra atsakinga už kylančią iš jos misiją ir tarnystę (plg. KBK, 783–786). Ką reiškia dalyvavimas kunigiškoje ir pranašiškoje Kristaus kunigystėje? Tai reiškia aukoti save kaip Dievui patinkančią auką (*Rom* 12, 1), liudijant apie jį tikėjimo ir meilės gyvenimu (*Lumen gentium*, 12) ir tarnaujant artimui Viešpaties Jėzaus pavyzdžiu (plg. *Mt* 20, 25–28; *Jn* 13, 13–17). Dėkoju.

Apsivilkti Kristumi

2018 m. gegužės 16 d.

Šiandien baigiame katechezų ciklą apie Krikštą. Dvasiniai šio sakramento padariniai nematomi akimis, bet veikia žmogaus širdyje – jis tampa nauju kūriniumi, ir tai parodo baltas drabužis ir įteikiama uždegta žvakė.

Po atgimdančio nuplovimo, turinčio galią iš naujo kurti žmogų tikrame šventume pagal Dievo paveikslą (plg. *Ef* 4, 24), nuo ankstyvųjų amžių buvo savaime suprantama naujai pakrikštytuosius aprenkti nauju baltu drabužiu, žyminčiu iš Kristaus Šventojoje Dvasioje gauto gyvenimo spindesį. Baltas drabužis simboliškai išreiškia tai, kas įvyko per sakramento teikimą, ir skelbia perkeistųjų į Dievo šlovę būklę.

Šventasis Paulius primena, ką reiškia apsirengti Kristumi, paaiškindamas, kokias dorybes pakrikštytieji turi ugdyti: „Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsivilkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu ir kantrumu. Būkite vieni

kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems, jei vienas prieš kitą turite skundą. Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite. Viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis“ (*Kol* 3, 12–14).

Taip pat per apeigas įteikiama nuo paschalo uždegta žvakė primena Krikšto padarinį: „Deganti žvakė tegu primena tau Kristų – mūsų šviesą“, – sako kunigas. Tie žodžiai primena, jog ne mes esame šviesa, bet Jėzus Kristus (*Jn* 1, 9; 12, 46), kuris prisikėlė ir nugalėjo blogio tamsybes. Mūsų pašaukimas – priimti Jo spindesį! Kaip nuo paschalo liepsnos uždegamos atskiros žvakės, taip prisikėlusio Viešpaties meilė uždega pakrikštytųjų širdis, pripildydama jas šviesos ir šilumos. Todėl nuo pirmųjų amžių Krikštas būdavo vadinamas „apšvietimu“, o apie pakrikštytuosius būdavo sakoma, kad jie yra „apšviestieji“.

Toks yra krikščioniškasis pašaukimas: gyventi kaip šviesos vaikams, laikytis tikėjimo (plg. Suaugusiųjų įkrikščioninimo apeigos; *Jn* 12, 36). Krikštijant vaikus jų tėvams drauge su krikstatėviais tenka užduotis rūpestingai palaikyti Krikšto malonės liepsną vaikuose ir padėti jiems išlikti tikėjime (plg. Kūdikių Krikštas, 66). „Tikėjimą geriau pažinti reikalauja ir pats sakramentas, ir vaiko teisė, kad būtų krikščioniškai auklėjamas, t. y. ilgainiui suprastų Dievo per Kristų teikiamą malonės svarbą ir Krikštu gautą tikėjimą noriai liudyti gyvenimu“ (Kūdikių Krikštas. Įvadas, 3).

Gyvas Kristaus buvimas, kurį reikia saugoti, ginti ir ugdyti, tampa mūsų žingsnius nušviečiančiu žibintu; šviesa, nurodanti mūsų pasirinkimams kryptį; liepsna, kuri sušildo širdį keliaujant į susitikimą su Viešpačiu ir įgalina pagelbėti mūsų kelionės bendrakaičiams, kol galiausiai pasieksime jau nebeišardomą vienybę su Juo. Tą dieną, kaip sakoma Apreiškimo knygoje: „Nakties nebebus, jiems nereikės nei žiburio, nei saulės šviesos, nes Viešpats Dievas jiems švies, ir jie viešpataus per amžių amžius“ (*Apr* 22, 5).

Krikšto apeigos pabaigiamos *Tève mūsų* – tai Dievo vaikų bendruomenės malda. Krikštu atgimdyti vaikai gaus Šventosios Dvasios dovanos pilnatvę per Sutvirtinimą, jie dalyvaus Eucharistijoje, mokydami, ką reiškia kreiptis į Dievą žodžiu „Tève“.

Baigdamas katechezes apie Krikštą kiekvienam iš jūsų kartoju kvietimą, kurį taip pat išreiškiau apaštališkajame paraginime *Gaudete et exsultate*, 15: „Leisk Krikšto malonei šventumo kelyje duoti vaisių. Viską atverk Dievui ir vis iš naujo rinkis Dievą. Neprarask drąsos, nes turi Šventosios Dvasios jėgas, kad tai būtų įmanoma. Juk šventumas tavo gyvenime iš esmės yra Šventosios Dvasios vaisius (plg. *Gal* 5, 22–23).“

Arkivyskupas Gintaras Grušas

Pamokslas Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bazilikoje

2018 m. rugpjūčio 15 d.

Brangūs broliai ir seserys Kristuje,

Šiandien susirinkę čia, Krekenavoje, prie Dievo Motinos atvaizdo, kartu su Marija pradėdame ypatingą malonės metą. Marija nuo seno lydi ir globoja mūsų tėvynę, o šiuo metu ji užtaria mus, besiruošiančius priimti į savo namus ypatingą svečią – popiežių Pranciškų, kuris kiekvieną savo apaštališkąją kelionę paveda į Marijos rankas: prieš išskrisdamas iš Romos jis aplanko ją Didžiojoje Marijos bazilikoje, o sugrįžęs į Romą ten pat užsuka jai padėkoti.

Panašiai ir mus Dievo Apvaizda moko į Marijos rankas pavesti pasirengimą popiežiaus vizitui ir jai dėkoti. Nuo šiandien iki popiežiaus Pranciškaus atvykimo švęsime trejus didžiuosius Marijos atlaidus keturiose šventovėse: Žolinės atlaidus Krekenavoje ir Pivašiūnuose, Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, atlaidus Trakuose, užbaigdami jos paveikslą 300 metų karūnavimo jubiliejų, ir didžiuosius Marijos atlaidus Šiluvoje. Šiose šventovėse susirinkę tikintieji perduos vieni kitiems maldos estafetę už Popiežių ir mūsų Tėvynę. Šventajam Tėvui išvažiavus, Marija toliau kvies mus spalio mėnesį kalbėti rožinio malda, kad galėtume giliau priimti popiežiaus paskelbtą žinią ir malda padėkoti už gautas malones – ne tik asmenines, bet ir suteiktas mūsų Bažnyčiai ir mūsų šaliai.

Šiandienos Evangelijoje Marija savo pavyzdžiu moko mus tinkamai pasirengti, kad atpažintume mums skirtą malonės metą. Elzbieta pasitinka ją žodžiais: „Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakytą“ (Lk 1, 45). Šie Šventosios Dvasios įkvėpti Elzbietos žodžiai yra viso Marijos gyvenimo pranašystė. Marija gyveno tikėdama Dievo pažadų išsipildymu. Ir tada, kai įtikėjo Viešpaties Angelo žodžiais, skelbiančiais Įsikūnijimo slėpinį, ir tada, kai po Kryžiumi regėjo savo Sūnaus mirtį. Regėdama Jėzaus mirtį, ji gyveno tikėjimu, jog išsipildys Jo pažadas prisikelti ir atsiųsti Šventąją Dvasią.

Šiandien mes švenčiame Marijos tikėjimą kaip didžią paguodą, nes ne tik Dievo Sūnaus prisikėlimas ir įžengimas į dangų rodo mums kelią, bet ir Marijos, kaip Dievo kūrinio, paėmimas į dangų taip pat ir mums užtikrina ten vietą. Tas pažadas ir mūsų tikėjimas juo tikrai pa-

daro mus laimingus, jei gebame gyventi tuo, ką tikime. Gyventi tikėjimu reiškia jį liudyti, o dabar, kai laukiame atvykstant Jėzaus Kristaus vikaro žemėje, galime liudyti savo tikėjimą pasinaudodami visomis galimybėmis popiežių sutikti ir pelnyti per jį teikiamas malones.

Marijos žodžiai, kuriuos Bažnyčia kasdien kartoja vakarinėje maldoje, primena maldos ir šlovinimo būtinumą. Marija pakartotinai atkreipia mūsų dėmesį į Dievo veikimą: „...nes jis pažvelgė į savo nuolankią tarnaitę“, „nes didžiųjų dalykų padarė man Visagalis“, „jis maloningas iš kartos į kartą tiems, kurie jo klauso“. Tai yra ir Dievo veikimo liudijimas, ir raginimas klausyti Dievo. Šiomis dienomis esame kviečiami melstis, prisiminti, kokių didžiųjų dalykų Dievas yra mums padaręs tiek asmeninio gyvenimo, tiek mūsų laisvės paskelbimo ir atkūrimo kelyje. Esame kviečiami melstis, kad ir toliau atpažintume Dievo veikimą ir gebėtume klausyti jo nurodymų. Taip pat turime skelbti Gerąją Naujieną. Privalome visi sugebėti pirmiausia patys pažinti savo tikėjimą, o tada dalytis juo su kitais – su savo šeima, kaimynais ir bendradarbiais, draugais ir pažįstamais.

Vieną dieną į Vilniaus Katedrą užsuko močiutė, kuri buvo apsilankiusi marškinėliais su užrašu: „Aš myliu popiežių ir jo laukiu“. Tai mažas gestas, bet kartu – drąsus liudijimas mūsų visuomenėje. Ji rado būdą, kaip liudyti savo tikėjimą be ginčų, be diskusijų, ne minioms, bet kiekvienam, su kuriuo tą dieną prasilenkė gatvėje ar susitiko parduotuvėje. Paprastas, bet išradingas veiksmas. Dievas laukia iš mūsų, kad būtume tokie paprasti, bet išradingi tikėjimo liudytojai.

Marijos veikimo pavyzdys rodo mums kelią. Marija laukia gimstančio Kristaus, kurį nešioja po širdimi, tačiau laukia ne sėdėdama namie. Sužinojusi, kad Elzbieta taip pat laukiasi, Marija nedvejodama leidžiasi į kelionę jai padėti. Ir mes, laukdami Šventojo Tėvo, nesėdėkime rankų sudėję, bet ieškokime progų atlikti gailėstingumo darbą. Gal jau metas įsitraukti į savo paraprijos ar vyskupijos *Caritas* veiklą? Gal mūsų apsilankymas palengvins kam nors vienvės našta? O gal galime kam nors, kas pats neišgali, padėti nuvykti į susitikimą su popiežiumi? Yra daug progų padaryti konkretų gailėstingumo darbą, kurio iš manęs laukia Kristus.

Neseniai išleistame savo apaštališkajame paraginime Šventasis Tėvas Pranciškus rašo, kad Kristus kvietė savo mokinius atkreipti dėmesį į detales. „Į mažą smulkmeną, kad per šventę baigėsi vynas. Į mažą smulkmeną, kad trūksta avies. Į mažą smulkmeną, kad našlė paaukėjo du skatikus“ (*Gaudete et exultate*, 144). Tai kelias į šventumą – mokėti pastebėti kad ir mažą trūkumą ir jį užpildyti konkrečiu meilės gestu.

Iš tiesų, pirmiau ne Jėzus, o Marija pastebėjo, kad baigėsi vynas. Ji gali išmokyti mus atidumo artimui. Kviečiu visus per kitą mėnesį iš naujo atsiduoti į Marijos rankas, kad ji padėtų mums pasirengti artėjančiam vizitui ir mūsų širdys galėtų tinkamai pasinaudoti Dievo mums siunčiamomis malonėmis. Per šias beveik keturiasdešimt dienų, kurios liko iki popiežiaus Pranciškaus nusileidimo Vilniaus oro uoste, ruoškimės kaip prieš Velykas, atsidėdami maldai ir

Nominuotasis vyskupas Algirdas Jurevičius

Homilija Pivašiūnuose

2018 m. rugpjūčio 15 d.

Brangūs broliai ir seserys,

Švęsdami Mergelės Marijos Ėmimą į dangų šiandien ypač įsiklausykime į liturginės dėkojimo giesmės žodžius apie Mariją. Ji yra „visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia ir paveikslas, o žemės keleiviams tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėlė“.

Kokias tiesas šie žodžiai nori mums perteikti? „Marija yra visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia.“ Juk mes kiekvienas priklausome Bažnyčiai, kurioje gyvas Kristaus pažadas: Viešpats Jėzus nuėjo į dangų mums vietos paruošti, kad atėjus laikui galėtų ir mus pasiimti pas save. Kad mes neprarastume tikėjimo šiuo pažadu, Kristus pas save paėmė savo Motiną Mariją. Ir tuo mums parodė, jog Marijoje prasideda kiekvieno mūsų išaukštinimas. Tai – Marijos Velykos ir Šeštinės!

Tad mes švenčiame ne tik Mergelės Marijos Ėmimą į dangų, bet taip pat ir savo būsimą paėmimą pas Viešpatį. Todėl mums čia taip labai gera – džiaugiamės Mergele Marija ir švenčiame būsimą savo išaukštinimą.

Kitas dalykas, ką Bažnyčia šiandien nori mums pasakyti, jog Marija yra „žemės keleiviams tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėlė“.

Esame tie žemės keleiviai, kurie keliaujame per gyvenimą ir ieškome tvarios Tėvynės, neturinčios pabaišos. Čia ypač norisi kreiptis į jus, piligrimai. Jūs bent akimirksniui palikote savo namus ir pėsti ar važiuoti atvykote į Pivašiūnų šventovę. Pats žodis *piligrimas* reiškia svetimą, nevietinį žmogų, kuris keliauja į tikslą. Mūsų visų tikslas – dangus, t. y. nukeliauti ten, kur Viešpats Jėzus mūsų laukia. O štai ši piligrimystė į Pi-

geriems darbams. Savo pavyzdžiu ir žodžiais raginkime vienas kitą deramai pasirengti didžiojo svečio atvykimui, kad tinkamai jį priimtume į savo namus. Pirmiausia parenkime savo sielą, kad, kaip Marija, ji tikrai šlovintų Viešpatį, o tada patarnaudami artimui padėkime ir kitiems dalyvauti šiame istoriniame ir malonių dovanojančiame įvykyje. Po jo galėsime ir mes su Marija liudyti, kokių didžiųjų dalykų mums padarė Viešpats. Amen.

vašiūnus pavaizduoja mūsų šią viso gyvenimo kelionę ir jos tikslą: mes norime būti ten, kur pirm mūsų nuėjo mūsų Motina Mergelė Marija.

Prisimenu, kai 1991 m. vasarą įstojau į Kauno kunigų seminariją ir norėjau už tai Dievui padėkoti. Tuomet buvo organizuojamas jaunimo piligriminis žygis iš Kaišiadorių į Pivašiūnus. Ėjo apie šimtas jaunuolių, tarp kurių buvau ir aš. Nepaprasta patirtis keliauti su malda, giesme; nakvoti miegmaišyje ant grindų ar ant žemės palapinėje, sėdėti iki vėlumos prie laužo ir su kitais jaunais žmonėmis kalbėtis apie Dievą. Kai nuvargę užlipome į šį kalnelį, atrodo, jog dangus nušvito. Piligrimystė pasiekė savo tikslą – pasijusti žemės keleiviais, keliaujančiais į Tėvo namus. Atėjome pas Motiną, o ji nelaiko mūsų prie savęs, bet veda toliau, veda į gelmę, veda pas Sūnų.

Mergelė Marija Bažnyčios tituluojama „tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėlė“.

Pasaulis mums turi daug pasiūlymų: tik rinkis, pirk, keliauk. Pasaulis taip pat siūlo ir įvairių paguodų, linksmybių bei vilčių, bet jos niekur neveda. Štai psichologija išvelgia, jog dalis žmonių vadovaujasi klaidingomis viltimis. Kada viltis tampa klaidinga ir klaidinančia? Anot psichologijos žinovų, viltis apgaulinga tuomet, kai neturi jokio apčiuopiama pagrindo ir kai jos atramos taškas tampa individo fantazija. Kitaip tariant, žmogus sau prisifantazuoja ir tuo gyvena sumeluotoje tikrovėje, kuri vieną gražią dieną sprogs it muilo burbulas. O kas tuomet liks? Tik tuštuma ir neviltis.

Marija yra tikrosios vilties žvaigždėlė, nes ji remiasi ne savimi, remiasi ne savo fantazijomis, bet Dievo pažadu. Nors ji nežino, kaip tai įvyks, bet pasitiki Dievu. Tai paskatinimas ir mums gyventi krikščioniškoje viltyje, t. y. remti savo gyvenimą Dievo žodžiu – Evangelija.

Lietuvai šie metai yra ypatingi dėl Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio ir dėl to, kad laukiame išskirtinio svečio. Mus pamatyti, su mumis susitikti ir

į mus prabilti nori pats popiežius Pranciškus. Popiežius neskelbia savęs, bet skelbia Jėzų Kristų, kuris yra mūsų viltis.

Popiežius Pranciškus katechezėse apie Mariją kalba kaip apie Vilties Motiną. Anot popiežiaus, „Marija savo motinystės kelyje įveikė ne vieną naktį. Nuo pirmo jos pasirodymo Evangelijų pasakojimuose jos asmuo paženklinas dramatiškumu. Nebuvo paprasta į angelo kvietimą atsakyti „taip“ – tačiau ji, dar jaunystės žydėjimo amžiaus moteris, atsako drąsiai, nors nežinodama, kas jos laukia. <...> Ji ne ta moteris, kuri dvasia palūžtų gyvenimiškų netikrumo situacijų aki-vaizdoje, ypač tuomet, kai atrodo, jog niekas nevyksta taip, kaip turėtų. Ji taip pat nėra smurtingai protestuojanti, piktžodžiaujanti likimui, kai gyvenimas parodo savo priešišką veidą. Ji yra moteris, kuri klauso. <...> Marija priima gyvenimą tokį, koks jis mums pasirodo: kur yra laimingų dienų, tačiau netrūksta ir tragedijų, kurių būtime linkę išvengti. Taip yra iki pat tamsiausios Marijos nakties, kai jos Sūnus buvo prikaltas prie kryžiaus medžio. Ji nepasitraukė. Marija ištikimai dalyvauja kiekvieną kartą, kai reikia uždegtos žvakės ten, kur miglos ir sutemos“ (Popiežius Pranciškus, *Džiaukitės viltyje*. Trečiadienio katechezės apie viltį, *Artuma* 2018, 74–75).

Arkivyskupas Lionginas Virbalas

Homilija Kauno arkikatedroje teikiant šventimus vyskupui Algirdui Jurevičiui

2018 m. rugpjūčio 19 d.

Vienintelis idealas tebus atskleisti nuolankią ir švelnią Viešpaties meilę

Brangūs broliai vyskupiškoje ir kunigiškoje tarnystėje, mieli tikintieji, gerbiami svečiai, brangus mons. Algirdai,

ši diena yra džiugi Bažnyčiai Lietuvoje, ypač Kaune, nes ji gauna ganytoją, pašauktą tęsti apaštalų tarnystės ir rūpintis tikinčiais. Dėkojame Šventajam Tėvui Pranciškui už šį paskyrimą ir meldžiamės už jį, laukdami atvykstančio į Lietuvą.

Viešpats, kupinas gailestingumo, toliau gano savo kaimenę ir kviečia žmones būti Jo bendradarbiais. Bažnyčios istorijoje vyskupas įgaudavo įvairius vaidmenis, bet svarbiausia jo užduotis visada lieka ta pati, ta, kuriai Kristus pašaukė apaštalus, – liudyti Prisikėlusįjį,

Įsiklausykime į šiuos popiežiaus žodžius: galbūt ir mūsų gyvenime yra daug įvairių šviesų, kurios šviečia, bet mūsų neguodžia. Galbūt trūksta tos vienos žvakės, kad migla ir sutemos išsisklaidytų? Mergelė Marija perteikia ne savo, bet Kristaus šviesą. Ji yra lyg tas šviesolaidis, kad Kristaus Evangelijos šviesa pasiektų kiekvieno mūsų širdį.

Kaip jau buvo sakyta Mišių pradžioje, popiežius Pranciškus liepos 2 dieną pašaukė mane tarnauti Kauno arkivyskupijoje vyskupu pagalbininku. Prieš duodamas sutikimą, galvojau apie arkangelo Gabriėliaus ir Mergelės Marijos likiminį susitikimą. Mane tai paskatino pasakyti „taip, tebūnie“ popiežiaus paskyrimui.

Naudodamasis proga noriu padėkoti visiems, kuriuos sutikau savo gyvenimo bei kunigiškos tarnystės kelyje. Kiekvienas atsiskyrimas ir nauja pradžia yra susiję su ilgesiu bei nerimu. Pivašiūnų Marija yra Nuliūdusiųjų Paguoda. Viešpaties padedamas bei dangun pamintosios Mergelės užtariamasis ir palydimas prisiimu Bažnyčios man patikėtas pareigas.

O jūs savo maldose manęs taip pat neužmirškite. Na, kad ir šiandien, bent pusę maldos „Sveika, Marija“ už mane sukalbėkite... Amen.

būti Šventosios Dvasios įrankiu, tapti Dievo artumo istorijoje ženklų. Per pašvęstuosius tarnus Viešpats slėpiniai yra savo tautoje. Per juos Jis kalba ir klausosi, guodžia ir drąsina savo sūnus ir dukteris. Tai didžiulė atsakomybė, kuri paaiškina, kodėl kunigams ir vyskupams skiriamas ypatingas dėmesys.

Vyskupas yra išrinktas iš žmonių ir dėl žmonių ne viešpatauti, o tarnauti. Šv. Steponas, diakonas ir pirmasis kankinys, yra Tavo, mons. Algirdai, globėjas nuo kunigystės šventimų. Studijuodamas teologiją gilinaisi į diakonų, taip pat nuolatinį diakonų, tarnystę Bažnyčioje. Vyskupo šventimai nenutraukia ir nepanaikina diakoniškojo matmens, t. y. tarnavimo užduoties. Per šventimų apeigas išrinktajam vyskupui primenama, kad jis turės skelbti Evangeliją, saugoti ir perduoti tikėjimo paveldą, bet neužmiršti ir vargšų, ligonių, drąsinti tikinčiuosius, juos išklausti ir su meile kreiptis į tuos, kurie dar nepriklauso Bažnyčiai.

Mons. Algirdai, priėmęs vyskupo šventimus ir pareigas, pirmiausia turėsi tarnauti ne prie žemiškųjų gėrybių stalo, kaip pirmieji diakonai, o ten, kur žmonės alksta prasmės ir alksta Dievo. Panašiai, kaip diakonui Pilypui, Tau reikės užkalbinti tuos, kurie domisi, skaito

ir ieško, bet vis neranda atsakymo. Reikės rodyti į Prisiėlusį Viešpatį ne vien tada, kai prašys Krikšto, bet ir tada, kai mėtys akmenimis. Dievas mus išsirinko, kad padėtume žmonėms Jį pažinti ir kad jie būtų išgelbėti kryžiaus ženklų ir Evangelijos skelbimo kvailumu. Kaip apaštalas Paulius, turime nieko kito nepažinti, o vien tik Jėzų Kristų, ir tą nukryžiuotą.

Vyskupas, graikiškai – *episkopos*, reiškia tą, kuris mato toli ir budi, budi prie Viešpaties tautos. Jis ne vien prižiūri tvarką bei vadovauja, o yra šalia ir sergi, kaip tėvas ar motina prie savo vaikų, panašiai, kaip Nazareto Kūdikių Motina, iš kurios turime nuolat mokytis. Vyskupui rūpi Dievo tautos gyvenimas ir laimė, jis atjaučia ir dalyvauja jos sunkumuose bei kančiose.

Budėk su meile, rūpinkis visais žmonėmis, kuriuos Šventoji Dvasia tau patiki, o pirmiausia kunigais ir diakonais, bendradarbiais Kristaus tarnyboje. Budėk Tėvo vardu, kurio artumo atvaizdu tampi. Budėk Jėzaus Kristaus, Jo Sūnaus, vardu – esi Jo įgaliotas mokytis, šventinti ir ganyti. Budėk Šventosios Dvasios vardu – Ji duoda Bažnyčiai gyvybę ir savo galybe palaiko net tada, kai į akis krinta jos vaikų silpnybės.

Rašte apie vyskupų tarnystę gražiai nurodoma, kad vyskupui malda yra kaip lazda, kuria jis remiasi kiekvienos savo dienos kelionėje. Nepaleisk jos iš rankų, nuolat kalbėkis su Geruoju Ganytoju Kristumi. Vyskupo pašaukimas yra milžiniškas iššūkis, kurį priimti gali tik su intensyvia malda ir dideliu nuolankumu.

Būtent tai primins parpuolimas ant žemės giedant Visų Šventųjų litanią.

Per apeigas virš šventinamojo galvos iškeliamą atvers-ta Evangelijų knyga – Evangelija visada aukščiau už mus. Nė vienas, taip pat ir anksčiau priėmusieji kunigo ar vyskupo šventimus, nesame pasiekę tikslo, visą gyvenimą liekame mokiniai, kurių širdį Evangelija vis dar turi perskverbti iki pat gelmės, kad taptume nuolankūs jos tarnai.

Vyskupas stovi priekyje, visi žvelgia į jį – kartais palankiu, o dažnai kritišku žvilgsniu. Mieli kunigai, brangūs tikintieji, trokštu ir linkiu įsiklausyti į naujojo vyskupo žodžius, ištiesti ranką jo pasveikinti, o ypač – atverti širdis priimti slėpinį, veikiančią per jo tarnystę.

Prašykime jam malonės, kad patirtų laimę didžiadvasiškai ir džiugiai tarnaudamas prisikėlusiam Viešpačiui Jo tautoje. Tam ragina ir gražus vyskupo Algirdo šūkis *Servite Domino in laetitia* – „Linksmi tarnaukite Viešpačiui“ (plg. Ps 100, 2). Melskimės, kad jo nenukreiptų pasaulietiniai troškimai, o vienintelis idealas būtų visa savo būtybe atskleisti nuolankią ir švelnią Viešpaties meilę.

Brangus mons. Algirdai, broli ir išrinktas Bažnyčios vyskupe, medžiu už tave ir kartu su visa Kauno arkivyskupija patikiu tave Šiluvos Dievo Motinai, kad ištikimais vestų suteiktos tarnystės keliu. Meldžiu už tavo artimuosius, už tau brangią Kaišiadorių vyskupiją, kad Viešpats mus visus apdovanotų savo artumo malone ir nuolat globotų.

Nauji leidiniai

Popiežius Pranciškus. Džiaukitės viltyje. Trečiądienio katechezės apie viltį. – Kaunas: VŠĮ *Caritas* leidykla „Artuma“, 2018. – 127 p.

„Popiežiaus Pranciškaus katechezė ciklas apie viltį, be abejonės, yra paskatintas Šventosios Dvasios įkvėpimo. Tai tiesiog paties Dievo mums siunčiama žinia. O ir popiežius Pranciškus, galime drąsiai teigti, yra šių laikų vilties apaštalas. Jo asmens šiluma ir paprastas kalbėjimas tarsi atspindi Gailestingąjį Dievą guodžiamus žodžius. O Viešpats, kaip žinome, tokiu būdu mėgsta kalbinti savo mylimus vaikus. Kaip šiandien šis įkvėpimas reikalingas mūsų pasauliui, mūsų žemynui Europai ir mūsų Tėvynei Lietuvai! Kokia paguoda mums girdėti tuos melodizingus vilties ir padrąsinimo žodžius iš Kristaus vietininko žemėje! Šventojo Tėvo mokymas apie viltį gali būti mums puikus atsakas, kaip naujai atrasti mūsų vilties pagrindą ir atgaivinti savo širdies klausą.“

Vyskupas Kęstutis Kėvalas

KVIETIMAS ATSIVERTI NENUTYLA

23 eilinis sekmadienis (B)

Iz 35, 4–7a; Jok 2, 1–5; Mk 7, 31–37

Kurčias – tai ne tik fizinių negalių kamuojamas varguolis. Kurtumas Biblijoje reiškia neįautrumą Dievo žodžiui, nemokėjimą klausytis ir paklusti. Tai tamsos, liūdesio, pasiklydimo patirtis, iš kurios būtina vaduotis, kad gyvenimas taptų visavertis. Išgydyti iš fizinės negalios, o dar labiau pažadinti gebėjimą klausytis Dievo žodžio gali tik dosni Viešpaties malonė. Jei jau kurčnebyliai girdi ir kalba, neregiai mato, o raišieji vaikščioja – atėjo ypatingi laikai. Tai išpranašauta kaip Mesijo, žmones gelbstinčio Viešpaties, atėjimo laikai.

Evangelijoje išliko nedaug Jėzaus gimtosios aramėjų kalbos žodžių. Ten, kur jie vartojami, pabrėžiamos svarbios Jėzaus gyvenimo istorinės detalės. Tiems, kurie matė, girdėjo, įstrigo daugelio įvykių smulkmenos. Gimtąja kalba ištartas žodis *Efatá!* – „Atsiverk!“ yra ne tik paraginimas, linkėjimas, bet ir dieviška pergalė prieš blogį, tamsą, uždarumą. Tai ne vien fizinės klausos pagydytas – atvėrimas pasaulio garsams, bet ir tikėjimo pažadinimas širdyje, silpno žmogaus vedimas į Dievo Karalystę, kur niekas netrukdytų gyvenimo apstybei.

Jėzaus ištartas žodis palydimas lytėjimo gestų ir atodūsiu. Jėzus pilnas Dievo Dvasios, kuri įkvėpia ir palaiko dvasinį kiekvieno žmogaus gyvenimą, skatina melstis ir tikėti. Jėzus kaip Viešpaties Kūrėjo Sūnus gali atnaujinti kūrinį, įkvėpti Dievo Dvasios, kuri atgaivina ir išlaisvina. Tai lyg naujas kūrimas. Galbūt mūsų laikų žmones glumina, kad Jėzus įdėjo pirštus į negirdinčiojo ausis ir savo seilėmis palietė jo liežuvį. Pirštas – aktyvaus Dievo veikimo, stiprios galios simbolis. Vadinasi, pats Dievas liečia pažeistą fizinę ir dvasinę tikrovę, kad ji būtų sutaisyta. Žmogaus seilės pagal to meto papročius buvo naudojamos gydymui kaip turinčios dezinfekuojančių, stiprinančių savybių. Seilės – skystis iš žmogaus burnos, iš kūno vidaus – byloja apie intymumą, betarpiškumą. Šios įvykio aprašymo detalės primena, kad Jėzus vartojo tuo metu įprastus, lengvai priimamus ženklus, bet kartu žmones kreipė į gilesnę tikrovę, kuri pranoksta vien kūno sveikatą. Visada kildavo klausimas, ką dar gali reikšti pagydytas, kur jis veda?

Visais savo stebuklais Jėzus liudijo Dievo meilę, didį rūpinimąsi silpnaisiais, niekam nereikalingais žmonė-

mis, kurių vargas šaukte šaukėsi palaikymo ir pagalbos. Taip pabrėžiamas žmogaus pavyzdingos laikyenos kelias, skirtas kiekvienam, kuris nori labiau mylėti ir artėti prie Dievo. Skatinimas atsiverti išreiškia vidinę poreikį klausyti ir vertinti tai, kas vyksta. Žmogus kviečiamas stebėti Dievo darbus ir atsiliepti tinkamam metui atėjus.

Kai kurčnebylis pradėjo kalbėti, visiems rūpėjo pasidalyti įvykusio stebuklo žinia su kitais, negalėjusiais tame nepaprastame įvykyje dalyvauti. Juk negirdintis žmogus išgydomas nuošaliau nuo kitų, nes Viešpats neieškojo stebukladario šlovės, nesireklamavo, vengė pagyrimų, nerodė magiškų triukų. Jėzus dargi draudė žinią apie įvykusį stebuklą skelbti kitiems. Iki Jėzaus prisikėlimo stebuklai tarsi neturi viso svorio ir tokios didelės reikšmės, nes skirti tik pratęsti žemiškojo gyvenimo kelią. Tačiau dar didesnė dovana – amžinasis gyvenimas, teikiamas po Viešpaties prisikėlimo. Po mirties ir prisikėlimo fakto visi stebuklai padeda suprasti, kas buvo Tas, kuris atvėrė neregijų akis ir negirdinčiųjų ausis. Į šį supratimą įžengiame, kai mūsų širdis atvira, nes ieško gilesnės Dievo darbų prasmės, laukia, klausia ir meldžiasi.

Viešpats visais laikais nori asmeniškai sutikti žmogų, kurti santykį, dieviška galia gydyti ne vien kūną, bet ir atnaujinti sielos galias. Dažnai tam, kad būtume atviri Dievui, labiau girdėtume ir suprastume kūriniją, reikės kitų pagalbos. Kurčią nebylį pas Jėzų atvedė kiti. Tai gali būti mums ir užuomina apie maldos kelią. Juk užtarimas, prašymo malda tai ir yra mums rūpinimus žmones maldoje lydėti prie Dievo. Daugelio žmonių širdis vis lieka tokia kieta, užverta, nes suplakta kaip žemė nuo kasdienių rūpesčių, nusivylimų, intrigų, apkalbų, puikybės ir pavydo. Daug žmonių, kurie tarsi ir girdi, gal net turi tobulą klausą, mėgsta muziką, subtilius tylius ir garsius tonus, tačiau yra kurti savo širdies balsui, nesiklauso tyloje bylojančio Dievo, nepastebi trokštančio ir pagalbos prašančio visiškai arti esančio kito žmogaus. Mums visiems skirtas Jėzaus žodis „Atsiverk!“. Dvasinis atsivėrimas prasideda, atsinaujina, pagilėja nuo dėkingumo, atvirumo, pasitikėjimo, nuostabos, džiaugsmo ilgesio ir troškimo pažinimo. Kai vis norisi truputį daugiau. Šiek tiek daugiau tiesos, prasmės, meilės. Įvairiais būdais Viešpats liečia mus, kalbina ir laukia, ką atsakysime į Jo ištartą: „Atsiverk!“

-ksb-

JĖZAUS DOVANOJAMA RAMYBĖ

24 eilinis sekmadienis (B)

Iz 50, 5–9a; Ps 116, 1–2. 3–4. 5–6. 8–9; Jok 2, 14–18;
Mk 8, 27–35

Ižangos priegiesmis šiandienos Mišiose atitinka gražią grigališkosios giesmės melodiją. Tai įtaigi malda už taiką, duodanti toną šio sekmadienio liturgijai: „*Da pacem, Domine, sustinentibus te*“; lotyniškame tekste ramybės prašoma „tavęs laukiantiesiems“, o lietuviškai meldžiame: „Duok ramybę, Viešpatie, savo ištikimiesiems“, idant pasirodytų, jog Tavo pranašai kalbėjo tiesą: „Tavo pranašai tebus tiesakalbiai“. Taika, kurią šventasis Augustinas vadino „*tranquilitas ordinis*“ – „tvarkinga darna“, yra tai, ko instinktyviai ilgisi žmogaus širdis. Tai yra vienas iš tų dalykų, kurių dažniausiai prašoma maldoje.

Mes visi trokštame taikos pasaulyje, ramybės ir susitaikinimo tarp tautų, tarp kaimynų, šeimose. Kiekvienas žmogus siekia vidinės taikos, proto ir širdies ramybės. Tačiau atrodo, kad ramybė visomis savo formomis mus nuolat aplenkia, įveikta smurto, nerimo, blogio jėgų ir nesantaikos, – tie dalykai veikia pasaulyje ir kiekviename iš mūsų.

Senovinis pagoniškosios Romos posakis byloja: „*Si vis pacem, para bellum*“ – „Jeigu nori taikos, ruoškis karui“. Šis posakis kartais vartojamas pateisinti ginklavimąsi kaip atgrasinimo priemonę. Tačiau tikroji problema yra įveikti blogio jėgas, sukeliančias konfliktą. Senajame Testamente žydai dažnai tiesiog prašydavo, kad jų pagonys priešai būtų sugėdinti ir išsklaidyti, o Dievo tautoje esančių nusidėjęlių būtų atsikratyta, juos sunaikinant. (Šios daugelyje psalmių randamos maldos krikščionių gali būti pasitelkiamos numanant ne žmogiškuosius, bet dvasinius priešus.)

Izaijas ir kiti pranašai išpranašavo nuostabią Mesijo skelbiamą taikos epochą, laiką, kai liūtas gulės šalia ėriuko, o žmonės perkals savo kalavijus į arklus. Vis dėlto šis laikotarpis niekad nebuvo įgyvendintas, todėl Izraelyje atrodė saugiau pasitikėti pranašais, skelbusiais pražūtį, o ne taiką. Tačiau Jėzus dabar savo mokiniams siūlo tokią ramybę, kurios pasaulis negali duoti, – tai taikingas žmonijos perkeitimas ir sutaukinimas, kylantis iš Įkūnijimo malonės ir iš nekaltojo ir kenčiančio Viešpaties tarno atperkamojo darbo: jis už mus mirė ant kryžiaus, nesavanaudiška meile prisiim-

damas nuodėmės pasekmes. Šio atpirkimo vaisiams skirta augti ir laipsniškai reikštis istorijoje iki šlovingo Kristaus pasirodymo ir visatos perkeitimo laikų pabaigoje. Dabartiniu metu Dievas, kaip giedame ižangos priegiesmyje, dovanoja ramybę, atsiliepdamas į „savo Tarno maldas“ – Jis dangiškojoje šventovėje nuolat aukoja savo auką ir užtaria mus. Jis taip pat girdi „savo tautos“ Izraelio maldas – išplėsto ir atnaujinto Izraelio, kuris skirtas visiems, sekantiems Kristų kryžiaus keliu, savyje nukryžiuojantiems egoizmą, kuris yra nuodėmės versmė, ir dalyvaujantiems Jėzaus meilės ir padėkos aukoje.

Pilypo Cezarėje Petras pirmą kartą atvirai atpažįsta Jėzų kaip Mesiją. Mato evangelijoje Petras giriamas už tai, kad atveria širdį apreiškimui, kylančiam ne iš žmonių ar žmogiškojo samprotavimo, bet iš dangiškojo Tėvo. (Morkaus evangelijoje, kurioje, kaip manoma, tiesiogiai atkartojamas paties Petro mokymas Romoje, ši vieta praleidžiama, veikiausiai dėl nuolankumo.) Šis apreiškimas įgalina Petrą atpažinti, jog Jėzus yra gyvojo Dievo Sūnus, Tėvo pateptas gelbėti žmonijos. Čia išpažįstamas Petro tikėjimas yra ta uola, ant kurios Bažnyčia per amžius atsilaikys prieš pragaro galybes.

Tačiau Petras, drauge su kitais apaštalais vis dar tikėjosi, jog Jėzus tuoj pat, triumfališkai ir su galia įkurs Dievo karalystę. Jis buvo visiškai nepasirengęs priimti pažemintą ir nukryžiuotą Mesiją. Motyvuojamas pernelyg žmogiškai suvokiamos draugystės jis bando atkalbėti Jėzų nuo tokio kelio. Jėzus jį aštriai atstumia, palygindamas su šėtonu, kuris dykumoje bandė jį gundyti apleisti tikrąją misiją. Vėliau Petras bergždžiai bando ginti Jėzų kalaviju Getsemanėje, o tada tris kartus jo atsižada vyriausiojo kunigo kieme. Šitai jis skausmingai išgyvena savo silpnumą. Tačiau tai veda jį į atgailą ir parengia tapti uoliu Kryžiaus slėpinio apaštalu.

Mes taip pat esame kviečiami pripažinti savo nuodėmingumą ir silpnumą, kad galėtume vis apščiau priimti malonę, besiliejančią nuo Kristaus kryžiaus. Tai leis mums nešti savo kryžių sekant Viešpaties pėdomis, per meilę veikiančia tikėjimo dvasia kantriai pakeliant visus pasipriešinimus, kuriuos sutinkame pasaulyje ir savo širdyje. Taip su Petru ir apaštalais, su Marija ir visais šventaisiais galime bendradarbiauti su Kristumi atpirkimo darbe.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

„APIE KĄ KALBĖJOTĖS KELYJE?“

25 eilinis sekmadienis (B)

Išm 2, 12. 17–20; Ps 54, 3–4. 6. 8; Jok 3, 16 – 4, 3; Mk 9, 30–37

Į šį Jėzaus klausimą atsako susigėdusių mokinių tylą ir girdėta Jokūbo laiško ištrauka: „Kur pavydas ir savanaudiškumas, ten ir netvarka bei įvairūs nedori darbai. [...] Iš kur atsiranda karai, iš kur tarp jūsų kivirčiai? Ne iš kur kitur, tik iš jūsų užgaidų, kurios nerimsta jūsų sąnariuose. Geidžiate ir neturite? Tuomet žudote. Pavydite ir negalite pasiekti? Tuomet kovojate ir kariuojate“ (Jok 3, 16; 4, 1–2a).

Žinoma, neilgame kelyje iki Kafarnaumo mokiniai nepėjo prieiti iki karų ir žudynių. Tačiau ginčas, kuris didžiausias, veda į tai: duok laiko ir eigos, ir jis pasieks visus baisiausius kraštutinumus. Kaip svarbu blogį sustabdyti kuo ankstesnėje stadijoje: kuo daugiau jis įsibėgėja, tuo sunkiau sustoti.

Apaštalas Jokūbas ragina skirti dvi išmintis: velnišką ir dievišką. Išoriškai jos gali atrodyti panašiai, tačiau jų skirtingumas apsireiškia pagal vaisius.

Jei žmogus savo širdyje puoselėja kartų pavyduliavimą ir savanaudiškumą, tai, – sako Jokūbas, – „nėra išmintis, nužengusi iš aukštybių, bet žemiškas, gyvuliškas ir demoniškas gudrumas“ (Jok 3, 15). Tikra išmintis ir dieviškų dalykų išmanymas, – rašo vyskupas Juozapas Skvireckas Šventojo Rašo vertimo komentaruose, – „pasirodo ne iš per daug didžio noro mokyti kitus su vaidais ir ginčiais, bet iš pasielgimo, sujungto su romumu, ir švento krikščioniško gyvenimo“.

Romumas – pakėlimas daugybės išbandymų ir pažeminimų – yra tikros išminties žymė. „Tas nėra išmintingas, pas ką nėra romumo, kas jo vietoje turi kartų uolumą, t. y. apsiimdamas neva ginti dievišką tiesą, religiją, pilnas yra pykčio, kieno širdyje yra nesantikos dvasia, palinkusi prie vaidų ir ginčų.“

Tokia išmintis nėra dieviška ir neateina iš dangaus. Ji yra žemiška, kūniška ir galiausiai velniška, įkvėpta piktosios dvasios. Netikusiu uolumu ir nesantaikos dvasia apsireiškianti išmintis negali kilti iš Dievo, nes atneša pragarą: netvarką, nesantaiką, sąmyšį ir konfliktus. Tą netikrą išmintį ir jos vedamą žmogų svarbu

laiku sustabdyti, kad iš bendruomenės, parapijos, Bažnyčios neliktų besiriejančių ir vieni kitus apkalbinančių žmonių būrys.

Nesvarbu, kad Kafarnaume mokiniai nebetęsia ginčo, kuris iš jų didžiausias. Jų širdyse jau pasėtos ir auga konkurencijos, pavydo ir priešiško sėklos. Jėzus negalėtų pasigirti savo mokinių imlumu. Išklause visą Dievo Karalystės kursą, visus Jo pamokslus jie kaip pasaulio vaikai toliau žavisi titulais ir postais.

Nesulaukęs atsakymo apie mokinių pokalbį Jėzus atsėda – tai mokytojo laikysena – ir pasišaukęs dvylika vėl kantriai juos moko.

Moko ir mus. Nes galia, turtai, aukštesnės vietos neretai sugundo ir mus – ir mes labai nuoširdžiai imame jų siekti.

Jėzus mums, Bažnyčiai, rodo idealus, kurie visiškai kitokie nei pasaulio idealai. Jis kalba apie siaurą kelią, vedantį į gyvenimą, ir paskutinę vietą kaip aukščiausią Dievo Karalystės požiuriu. Deja, labai dažnai siauras kelias ir paskutinė vieta lieka tušti ir varžomasi ne dėl jų.

Jėzus moko, kad, norėdamas būti pirmas, turi tapti visiems tarnu. Mūsų sielos priešas šūkis: „Netarnausi!“ Kartais jis tampa ir mūsų šūkiu arba sakome: „Kodėl turėčiau?“, „Jau šitam tai niekada!“ ir pan. Jėzaus žodžiai – kaip egzortas, jie yra išlaisvinimas ir sykiu kelias į tikrąją didybę: „Jei kas trokšta būti pirmas, tebūnie paskutinis ir visų tarnas“ (Mk 9, 35b). Visų. Sunkus šis žodis... „Nieko nenustosi manydamas esąs žemesnis už visus, bet daug pralaimėsi manydamas esąs aukštesnis nors už vieną“, – moko Tomas Kempietis veikale „Kristaus sekimas“.

Mums nereikia būti dideliems, kad pasidarbuotume Dievo Karalystei. Juk šioje istorijoje pagrindiniai veikėjai esame ne mes, o Dievo Dvasia. Prie Dievo Karalystės plitimo galime prisidėti ne savo didumu ir ne aukštais pasaulio titulais. Kaip tik priešingai – mažumu, nuolankumu, patarnavimu kitam, leidimu kitam būti didesniai, sėkmingesniai už tave.

Gal apaštalo ir Jėzaus mokinio paveikslas yra apkabintas vaikelis? Juk jis iš savęs nieko neturi, ko nebūtų gavęs. Svarbiausia to apkabinimo neprarasti.

Parengė kun. M. M.

EVANGELIJA NURODO AIŠKIĄ KRYPTĮ – EITI SU VIEŠPAČIU

26 eilinis metų sekmadienis

Sk 11, 25–29; Ps 19, 8. 10. 12–13. 14; Jok 5, 1–6;

Mk 9, 38–43. 45. 47–48

Nors ir be rankos, kojos ar akies, bet kad tik į Dangaus Karalystę...

Na štai jums ir Geroji Naujiena?! Negi tokius dalykus galima skelbti kaip gerą žinią? Kažkas vykdo misiją be Jėzaus, tačiau Jo vardu. Liepimas nukirsti kūno galūnes, išsilupti akis. Skamba drastiškai. Iš pirmo žvilgsnio, kai nepasigilinę tiesiogiai bandytume priimti pažodžiui išgirstą šios dienos liturgijoje skaitomą Dievo žodį.

Dievas rūpinasi savo žmonėmis ir teikia jiems savo malonę. Esame pašaukti gyventi Dievo teikiamos laisvės gyvenimą. Labai svarbu, kad nenutoltume nuo tikrosios tiesos arba netaptume kliūtimi kitiems tą tiesą pažinti ir ją gyventi. Kristaus Evangelija nurodo aiškia kryptį – eiti su Viešpačiu. Kaip ir kada? Kai sunku – eik su Viešpačiu, kai sekasi – eik su Viešpačiu, kai įsimyli – eik su Viešpačiu, kai esi įskaudintas, paliktas, išduotas – eik su Viešpačiu. Modelis. Gyvenimo modelis. Rinkimo su Viešpačiu modelis. Paties Jėzaus pasiūlytas būdas – nebarstyti, neišsibarstyti. Esame linkę barstyti – jausmus, mintis, žodžius, tiesiog barstyti gyvenimą. Jėzus perspėja – nebarstykite, nes išsibarsčius sunku susirinkti, o be Jo pagalbos ir neįmanoma.

Kiekvieno žmogaus gyvenimo kelyje iškyla sunkumų, iššūkių, tikrovės vertinimo įtampų, vertybių perkainavimo lūžių. Dažnai aplinka ir aplinkybės neparankios ir, užuot padėjusios, trikdo, trukdo ir net kenkia. Ką gi mums daryti? Jėzus duoda aiškų atsakymą ir patarimą – šalinti tai, kas trukdo. Saugoti akis, rankas, kojas, kitaip sakant, savo kūną ir sielą nuo tų dalykų, kurie trukdo artėti prie Dievo. Dažnai žvilgsnis, veiksmas, poelgis, abejonė, nerimas gali sugriauti santykius, apsunkinti gyvenimą. Dievas rūpinasi žmogumi ir teikia mums pagalbą – kviečia gyvenimo kūrybai ir pažada už tai atlygį. Svarbiausia nenutolti nuo tikrojo tikslo ir prasmės – Dangaus Karalystės. Piktoji dvasia pavydi

laimės žmogui ir galimybės būti amžinai laimingiems Danguje, todėl viską daro, kad kiekvieną iš mūsų nuvestų pražūtin.

Kiekvieno gyvenimas yra didysis Dievo darbas, juk Dieve judame, esame ir gyvename. Kiekvieno iš mūsų užduotis kasdien išlupti savo akis, kai jos mato kito akyse rąstą, nukirsti savo ranką, kai ji siekia kitam padaryti blogą, netekti kojos, kai ji neveda teisingu keliu. Dievas netgi drastiškai mus gydo kviesdamas nepabūgti operacijos. Nežavinti perspektyva, tačiau išganinga. Pažadas aiškus – geriau likti luošam, bet patekti į Dangų.

Mūsų visuomenėje itin saugomi žmonės nuo Dievo artumo. Saugome save nuo Dievo pažinimo: tėvai – vaikus nuo religinių praktikų, vaikai – senus tėvus nuo sakramentų. Tėvai dažnai nusprendžia vaikus palikti be Krikšto – girdi, paaugs ir apsispręs patys. Keista, kodėl, pavyzdžiui, nesvarstoma vaikui neduoti valgyti ar gerti, tegul, kai užaugs, apsispręs pats. Paradoksalu ir komiška, tačiau vis dažniau su šia tikrove susiduriama.

Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių. Viską darykime, kad mūsų akys, rankos ir kojos netrukdytų siekti Dangaus. Didžiausia nelaimė žmogui ne liga, ne išbandymai, ne netektys, ne įvairūs sunkumai, o nutolimas nuo Dievo, nes be Dievo nieko ir neturime. Viskas labai reliatyvu – sveikata, grožis, jaunystė, talentai, žinios, turtas, padėtis visuomenėje... Tai tik menkaverčiai dalykai Dievo akyse, o kaip dėl jų vargstama, kiek kovojama... Dievo akyse maži meilės darbai tampa pergale prieš blogį, jų vertė milžiniška, neįkainojama, nes juos darantiesiems pažadėta amžinoji laimė. Visi būdai geri, svarbiausia, kad nebūtų priešiški Dievui ir nenusikalstų artimo meilei, o tai ir yra rinkti su Viešpačiu, o nebarstyti. Gyvenimas be Jo – gyvenimo barsymas. Puodukas vandens, riekė duonos, išlupta akis, nukirsta ranka ar koja – viskas tepadedu mums patekti į Dangų. Dėl to verta pavargti, kovoti ir nenustoti stengtis, ir nesvarbu, kas ką sakytų, juk Dievo reikia labiau klausyti negu žmonių. Amen.

-kas-

Pasauliečių, šeimos ir gyvybės dikasterija

Atiduoti visas jėgas

Apie krikščioniškąjį požiūrį į sportą ir žmogaus asmenį

(Tęsinys. Pradžia „Bažnyčios žinių“ Nr. 7)

4 skyrius

IŠŠŪKIAI EVANGELIJOS ŠVIESOJE

4.1. Žmogiškas ir teisingas sportas

Kalbėjome apie prasmingus sporto aspektus, taip pat apie jo vaidmenį ieškant kilnumo ir tiesos. Bet kaip ir visa žmogiškoji tikrovė, sportas irgi gali būti nukreiptas prieš žmogaus kilnumą ir teises. Todėl kai mato, kad žmogaus kilnumui ir laimei iškilusi grėsmė, Bažnyčia visada kalba griežtai.

Žmogiškųjų vertybių skatinimas sporte

Dabartinės tendencijos sporte vertintinos pagal tai, koku mastu pripažįstamas žmogaus kilnumas ir ar tinkama pagarba rodoma kitiems, visai kūrinijai ir aplinkai. Be to, Bažnyčia pripažįsta džiaugsmo svarbą sporto veikloje ir lojalumo paženklintame žmonių bendrabūvyje. Kai sporto taisyklės nustatytos tarptautiniu lygiu, įvairių kultūrų, tautų ir religijų sportininkai turėtų mėgautis bendra lojalių ir džiugių varžybų patirtimi, galinčia prisidėti prie žmonių šeimos vienybės.

Sportuodami žmonės paprastai ir teigiamai patiria savo kūniškumą. Žaisdami komandoje, sportininkai pripažįsta, kad labiau jaučia pasitenkinimą tada, kai tarp žaidėjų užsimezga tvirti saitai ir gerai žaidžiama drauge.

Nukrypimų kritika

Šioje perspektyvoje reikėtų kritiškai vertinti kelis reiškinius ir tendencijas. Sportui tai taikytina ne mažiau nei kitoms socialinio gyvenimo sritims. Bažnyčios socialiniame mokyme primenama, kad į politiką, ekonomiką ar mokslą įsitraukę žmonės turėtų savęs klausti, ar savo veiksmais tarnauja žmogui ir teisingai socialinei tvarkai. Tokius pačius klausimus sau turėtų kelti ir sporto sritį įsitraukę asmenys.

Sporto patrauklumo pagrindas yra intensyvi patirtis. Vis dėlto kaip tik dėl to sportui kyla pavojus nukrypti į žmogui netarnaujančią politiką ir praktiką. Tai galioja ir praktikuojantiems sportininkams, ir žiūrovams bei sir-

galiams. Dėl didelės svarbos daugybei žmonių sportas gali virsti įrankiu, tarnaujančiu kai kuriems interesams, tam tikrai politinei linijai, galios demonstravimui, aklai finansinio pelno paieškai ar nacionalistinėms paskatoms. Tada sporto autonomijai ir jo vertybėms išskyla grėsmė. Sporto dinamiką ir pačių sportininkų patirtį galiausiai ima rikiuoti ne sportiniai, bet veikiau politiniai, ekonominiai, žiniasklaidiniai interesai. Sportas yra viena iš sudėtingos bei daugialypės visuomenės dalių ir dalyvauja jos dinamikoje: todėl dar labiau būtina rūpintis, kad jis išlaikytų savo autonomiją. Kreipdamasis į Italijos profesionalių futbolo komandų delegaciją, popiežius Pranciškus džiugiai prisiminė jaunystėje buvusias išvykas su savo šeima į futbolo stadioną bei tų dienų šventišką dvasią, ir žaidėjams bei vadovams pasakė: „Norėčiau palinkėti, kad futbolas ir kitos labai populiarios sporto šakos atgautų šventės matmenį. Futbolas šiandien daro didžiulę apyvartą per prekybą, televiziją ir t. t. Tačiau ekonominis veiksnys neturi nustelbti sportinio, nes tada rizikuojama užnuodyti viską ir tarptautiniu bei nacionaliniu, ir vietiniu lygmeniu“ (59).

Rimta grėsmė sportui kyla ir tada, kai siekiama „nugalėti bet kokia kaina“. Dėmesį sutelkiant vien į sportinę sėkmę iš asmeninių, politinių ar ekonominių sumetimų, dalyvių teisės ir gera savijauta sumenkinamos ligi nereikšmingo vaidmens. Kalbant apie santykį su kūniškumu, troškimas nuolat gerinti rezultatus bet kokia kaina daro poveikį elgesiui ir turi rimtų padarinių. Kriterijus, kuris yra nebe žmogaus kilnumas, bet našumas, gali kelti pavojų savo ir komandos draugų sveikatai. Žmogaus kilnumo ir teisių nevalia savavališkai pajungti kitiems interesams. Nepriimtina sportininkų traktuoti kaip prekės. Popiežius Pranciškus Europos olimpinio komiteto nariams pasakė: „Kai į sportą imama žvelgti vadovaujantis vien ekonominiais parametrais ar pergales siekimu bet kokia kaina, rizikuojama sportininkus paversti preke, duodančia pelno. Patys sportininkai įžengia į sistemą, kuri juos sugniuždo, prarandama jų veiklos tikroji prasmė, žaidimo džiaugsmas, kuris patraukė juos vaikystėje ir paskatino sudėti gausybę aukų bei tapti čempionais“ (60).

Sporte būtina saugoti visuotinę teisę gyventi oriai ir laisvai. Ji pirmiausia garantuotina neturtingiesiems ir silpniesiems, ypač vaikams, turintiems teisę į savo fizinio sveikumo apsaugą. Trenerių, instruktorių ar kitų suaugusiųjų fizinis, seksualinis ar emocinis piktnaudžiavimas vaikų atžvilgiu yra jaunos būtybės, sukurtos pagal Dievo paveikslą ir panašumą, įžeidimas ir todėl tiesioginis Dievo įžeidimas. Institucijos, finansuojančios sporto jaunimui programas, įskaitant aukšto lygio, padedamos ekspertų, turėtų išrutulioti programines gaires, laiduosiančias vaikų saugumą.

Sportininkai irgi turi teisę burtis į asociacijas ir atstovauti savo interesams. Jiems nevalia trukdyti laisvai reikštis kaip piliečiams ir pagal sąžinę. Kaip asmenys jie turi visas pripažintas teises. Sporte negali būti jokios diskriminacijos dėl socialinės ar nacionalinės kilmės, lyties, tautybės, rasės, fizinio sudėjimo ar religijos. Vis dėlto sportas turėtų neapsiriboti tiesioginiu sporto įvykiu, bet jaustis atsakingas ir už tai, kas vyksta jo kontekste. Į didelių sporto įvykių rengimą ir vedimą įsitraukia daug žmonių, tad atsižvelgtina ir į jų teisėtus interesus bei gyvenimo sąlygas.

4.2. Bendra atsakomybė už gerą sportą

Sportas yra daugialypė tikrovė. Sporto kritikai neturėtų nei šio reiškinio iš pagrindų įtarinėti, nei naiviai liaupsinti jo teigiamus apsektus. Be to, svarbu mokėti skirti, kokia konkrečioje situacijoje yra kiekvienos sporto organizacijos bei agentūros reali atsakomybė. Juk atsakomybė už tai, kas vyksta, tenka ne tik dalyviams ar sportininkams, bet ir daugeliui kitų, kaip antai, šeimai, treneriams ir asistentams, medikams, vadybininkams, žiūrovams ir asmenims, įsitraukusiems į kitas sporto plotmes, įskaitant mokslininkus, politikos ir ekonomikos vadovus, žiniasklaidos atstovus.

Žiūrovai ir sirgaliai, tiesiogiai ar per žiniasklaidą dalyvaujantys sporto renginiuose, turi bendrą atsakomybę. Jie gali rodyti pagarbą abiejų komandų žaidėjams ir reikšti nepritarimą nesportiniam elgesiui. „Sąžiningas žaidimas“ privalus ir žiūrovų, palaikančių priešininkų komandą, atžvilgiu. Bet kokia žeminimo ar smurto forma sporto varžybose smerktina, todėl atsakingieji už sportą turi padaryti viską, kad užkirstų tam kelią. Esama geros praktikos, kaip sporto aplinkoje kovoti su smurtu. Pavyzdžiui, kai kurie profesionalūs klubai Europoje ir kitur rengia savanorius bendradarbiauti su sirgaliais, kad būtų užkirstas kelias nesportiniam elgesiui bei smurtiniams veiksams, pastaraisiais metais vis dažniau pasitaikantiems per futbolo rungtynes. Čia atsakomybė, tenkanti sporto pasauliui, negali būti perkelta kitoms institucijoms.

Daug žmonių sportuoja gamtos aplinkoje. Deja, sporto veikla nepalieka tos aplinkos sveikos, bet padaro jai poveikį, dažnai ilgalaikį. Todėl sportininkams ir sporto renginių finansiniams rėmėjams tenka papildoma pareiga maksimaliai gerbti kūriniją. Tokia atsakomybė gula ant daugelio pečių – ne tik ant kiekvieno sportuojančiojo, kuriam privalu atsižvelgti į ekologinius kaštus, susijusius su jo sportine veikla, bet ir ant sporto renginių pagrindinių finansuotųjų, kurie turi įvertinti, ar renginys nekenkia ekologiškai pusiausvyrai.

Be to, sporte, įtraukiančiame gyvūnus, būtina pasirūpinti garantuoti, kad elgesys su gyvūnais būtų moraliai tinkamas, o jie patys nebūtų laikomi tiesiog objektais.

Bažnyčia pabrėžia kiekvieno asmens, dalyvaujančio sporto pasaulyje, atsakomybę ir kreipiasi į kiekvieno sąžinę ragindama, kiek išgalima, skatinti žmogišką ir teisingą sportą. Tačiau nebūtų teisinga visą atsakomybę už gerą bei teisingą sportą užkrauti vien ant individualių sportininkų pečių. Nuošalyje nepaliktinis ir socialinės struktūros, darančios įtaką mūsų mąstysenai bei elgsenai. „Tokios yra žmonių jau kaip egzistuojančios atrandamos ar įsteigiamos tarptautinės ir nacionalinės institucijos bei praktikos, kurios kreipia bei organizuoja ekonominį, politinį ir socialinį gyvenimą“ (61). Šioms struktūroms būdinga tokia poveikio galia, kad būna labai sunku išlikti ištikimam vidinėms sporto vertybėms. Vis dėlto tokios struktūros nėra neišvengiama lemtis. „Jos visada priklauso nuo žmonių, kurie jas gali keisti, atsakomybės, o ne tariamo istorinio determinizmo“ (62). Todėl jos išlieka mūsų atsakomybės zonoje. Įvairių sporto organizacijų socialinė svarba regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu yra milžiniška ir todėl tokia turėtų būti ir jų atsakomybė. Jos privalo tarnauti vidinėms sporto vertybėms ir žmogaus geriiui.

4.3. Keturi saviti vystymosi iššūkiai

Bažnyčia itin rimtais laiko ir šiame dokumente aptarti nori keturis iššūkius sportui mūsų laikais. Juos galima apibūdinti kaip nekontroliuojamo orientavimosi į rezultatą ir didelių ekonominių bei politinių interesų, susijusių su sporto varžybomis, vaisių. Daug į sporto renginius įsitraukusių subjektų – sportininkai, žiūrovai, žiniasklaida, verslininkai, politikai – reikalauja vis geresnių sportinių rezultatų ir pergalių bet kokia kaina, todėl ir taip per didelis spaudimas sporto žmonėms tampa dar didesnis, kol galop imama ieškoti visų galimų, net morališkai abejotinų, būdų rezultatams pagerinti.

Kūno pažeminimas

Sportas gali leisti teigiamai patirti savo kūniškumą, tačiau gali būti ir varžyba, kai žmogaus kūnas sumenkinamas iki objekto ar juntamas vien materialiai. Kaip, užbaigęs savo karjerą, pakomentavo vienas amerikiečių futbolininkas, „paradoksaliai supratau, kaip buvau atkirstas ir nutolęs nuo savo kūno. Pažinojau savo kūną nuodugniau nei didžiama žmonių, tačiau juo naudojausi kaip mašina ir jį jąja laikiau – daiktu, kuris turi būti gerai suteptas, sočiai pamaitintas ir tinkamai prižiūrėtas tam tikram darbui atlikti“ (63). Kai jaunuoliai ugdomi šitaip galvoti apie kūną, kylo pavojus

atsiriboti nuo savo jausmų griauinant gebėjimą patirti artimumą, kuris yra svarbus jauno žmogaus vystymosi veiksnys (64). Visa tai neigiamai atsiliepia gebėjimui fiziškai ir emociškai puoselėti meilės santykį, kuris yra santuokinio gyvenimo dovana ir malonė.

Į sportininkų „automatizacijos“ procesą dažnai būna įtraukti tėvai, treneriai ir sporto visuomenė, nes yra suinteresuoti garantuoti sėkmę ir patenkinti medalių, rekordų, stipendijų, rėmimo kontraktų ir turto troškimą. Tokio pobūdžio nukrypimų gali pasitaikyti jaunimo sporte, kuriam būdinga didelė konkurencija. Vis dažniau jaunuoliai paliekami tėvų, trenerių ir vadybininkų, suinteresuotų vien specializuotu vieno talento lavinimu, rankose. Kadangi jaunuolio kūnas nepajėgia pakelti ištisus metus vienos sporto šakos treniruočių, tokia perdėta specializacija dažnai baigiasi traumomis, sukeltomis per didelio krūvio. Elitinių gimnasčių atveju idealaus kūno prototipas ilgainiui pakito ir dabar siūlomas laibo, lytiškai nesubrendusio kūno modelis. Kai kuriuose kontekstuose tai paskatino mergaites treniruotis visą savaitę ir per nelyg daug valandų. Tokiomis sąlygomis jos dažnai baiminasi papildėti, o tai sukelia mitybos sutrikimus, procentiškai gausesnius už vidurkį bendroje moterų populiacijoje. Šis pavyzdys rodo jaunų sportininkų tėvų vaidmens svarbą visose sporto šakose. Tėvams tenka atsakomybė parodyti savo vaikams, kad jie yra mylimi kaip tokie, o ne dėl jų pasiekimų, išvaizdos ar fizinių gebėjimų.

Sportas, neišvengiamai darantis žalą žmogaus kūnui, negali būti etiškai pateisinamas. Tik neseniai suvoktas tam tikro sporto žalingas poveikis kūnui, įskaitant smegenis, todėl nepaprastai svarbu, kad tokiais atvejais visi socialiniai subjektai šiuo atžvilgiu apsispręstų ir pirmenybę teiktų žmogaus kilnumui bei gerovei.

Dopingas

Dopingo problema griauina pamatinę sporto sampratą. Šiandien, deja, dopingo vartojimas praktikuojamas ir pavienių sportininkų, ir komandų, ir net valstybių. Dopingas kelia nemažai sudėtingų moralinių problemų, nes prieštarauja sveikatos ir sąžiningo žaidimo vertybėms. Tai – aiškiausias pavyzdys, kaip pergalės bet kokia kaina mąstysena griauina sportą, skatindama pažeisti esmines taisykles. Tokiame procese „žaidimo struktūra“ sulaužoma ir sporto, priklausančio nuo taisyklių priėmimo, vidinės vertybės pražūva. Tokiais atvejais labiau nei sportiniai gebėjimai ar treniruotės svarbesnė yra galia tų, kurie visomis įmanomomis ir neįsivaizduojamomis priemonėmis stengiasi pagerinti rezultatus. Sportininko kūnas pažeminamas ir paver-

čiamas objektu, priklausomu nuo medicinos veiksmingumo. Kai kuriose sporto šakose, kuriose naudojamos mechaninės priemonės (dviračių, motociklų sportas, formulė vienas), sąžiningą žaidimą griaua apgavystės ir mechaninis dopingas. Taip sukčiauti gali ne tik pavienis sportininkas, bet ir didesnė jų grupė, padedama mechanikų bei skatinama finansinių rėmėjų arba manipuluojama didesniu mastu.

Norint kovoti su fiziniu bei mechaniniu dopingu ir palaikyti sporto varžybose sąžiningą žaidimą, neužtenka apeliuoti į sportininkų individualią moralę. Dopingo problema negali būti priskirta vien pavieniui sportininkui, kad ir kaip jis būtų šiuo atžvilgiu peiktinas. Problema sudėtingesnė. Sporto organizacijos privalo sukurti aiškias taisykles ir bazines institucines sąlygas sportininkų atsakomybei palaikyti bei motyvuoti ir pagundai griebtis dopingo susilpninti. Tokiame globalizuotame pasaulyje kaip sportas reikia konkrečių ir koordinuotų tarptautinių pastangų. Įtrauktini ir kiti subjektai, darantys reikšmingą įtaką sportui, kaip antai, žiniasklaida, finansininkai ir politikai.

Žiūrovai irgi turėtų susimąstyti, koku mastu jų nuolatiniai geresnių rezultatų lūkesčiai ir troškimas regėti super išpūdingus sporto įvykius skatina sporto dalyvius pasitelkti fizinių ar mechaninių dopingą.

Korupcija

Ne menkiau nei dopingas sportą gali griauti korupcija. Ji išnaudoja žaidėjus ir žiūrovus, kurie sąmoningai mulkinami ir apgaudinėjami. Korupcija susijusi ne tik su koku nors vienu sporto renginiu, bet yra rykštė, galinti būti paplitusi ir sporto politikoje. Sprendimus, susijusius su sporto pasauliu, tada priima išoriniai veikėjai, turintys ekonominių ar politinių interesų. Lygiai taip smerktina korupcija sporto lažybų srityje. Jei begalė sportininkų ar sporto mėgėjų apgaudinėjami vien tam, kad keletas begėdiškai praturtėtų, tai irgi kelia grėsmę sporto sveikumui. Kaip ir dopingo atveju, visi sportu suinteresuoti subjektai turi šitai suvokti. Siekdamas užkirsti kelią vertybių griovimui, sporto organizacijos privalo priimti šiuo atžvilgiu konkrečias ir skaidrias taisykles.

Sirgaliai ir žiūrovai

Sportinę veiklą ir rungtynes žiūrovai ir sirgaliai stebi kaip vieningas kūnas. Bendras jausmas, nepažįstantis kartų, lyties, rasės, religinio tikėjimo ribų, yra fantastiškas džiaugsmo ir grožio šaltinis. Sirgaliai yra vieninga bendruomenė ir tada, kai komanda laimi, ir tada, kai pralaimi. Laikydami sąžiningo žaidimo principo,

jie palaiko savuosius ir gerbia priešininko žaidėjus bei sirgalius ir teisėjus. Tai yra akimirkos, įvykiai, elgesys, kai galima patirti darnaus ir subalansuoto sporto džiaugsmą, jėgą ir reikšmę. Vis dėlto publikos vaidmuo sporte dviprasmiškas. Kai kada žiūrovai įžeidinėja priešingos komandos žaidėjus, sirgalius ir teisėjus. Toks elgesys gali virsti ir verbaliniu (skanduojant neapykantos kupinus šūkius), ir fiziniu smurtu. Sirgalių susirėmimai sugriauna sąžiningą žaidimą, koks turėtų vyrauti per bet kurį sporto renginį. Perdėtas tapatinimasis su koku nors sportininku ar kokia nors komanda, be to, gali kurstyti įtampą tarp skirtingos kultūros, tautybės ar religijos grupių. Taip pat sirgalius gali pasinaudoti sporto renginiu rasizmui ar ekstremistinei ideologijai skleisti. Žiūrovai, negerbiantys sportininkų, net užpuola juos fiziškai ar nepalaujami įžeidinėja ir juodina. Kartais, jei rezultatai būna prasti, nepagarbos sportininkai sulaukia ir iš jų komandą palaikančių sirgalių. Komandoms, sporto asociacijoms bei federacijoms ir mokyklose, ir profesionaliame bei elitiniame sporte tenka pareiga laiduoti, kad žiūrovai savo elgesiu gerbtų visų sporto renginyje dalyvaujančių ar jį stebinčių žmonių kilnumą.

5 skyrius

BAŽNYČIOS RAKTINIS VAIDMUO

Ligi šiol dokumente mėginta analizuoti bei įvertinti sportą, jo reikšmę ir įvairius matmenis krikščioniškojo požiūrio į žmogų ir visuomenę šviesoje. Aptartos sporto siūlomos didžiulės galimybės, jo keliami pavojai, grėsmės ir iššūkiai.

Bažnyčia, būdama Dievo tauta, yra susijusi su sportu ir nuoširdžiai juo domisi kaip mūsų laikų žmogiškąja tikrove. Bažnyčia, savaimė suprantama, jaučia pareigą padaryti viską, ką išgali, idant garantuotų, kad sportas būtų skatinamas humaniškai ir protingai.

„Sporto pastoracija yra būtina ir neatsiejama bendruomenės įprastinės pastoracijos dalis. Tada iškart paaiškėja, kad Bažnyčios pirmutinis ir savitas tikslas negali būti sporto struktūrų kūrimas ar siūlymas; jos pareiga veikiau yra suteikti sporto praktikai prasmę, vertę ir perspektyvą kaip žmogiškajam, asmeniniam ir socialiniam faktui“ (65).

5.1. Bažnyčia sporte kaip namie

Kaip aikštėn iškelta 1-ajame skyriuje, Bažnyčia įsitraukė į empatišką santykį su šiuolaikiniu sportu, jau XX a. pradžioje apsisprendama įsikurti šiame kontekste ir veikliai bei iniciatyviai veikti jame.

Atsakingas buvimas

Bažnyčia nebėga nuo atsakomybės skatinti sportą ir rūpintis jo likimu. Todėl Bažnyčia trokšta puoselėti dialogą su įvairiomis sporto organizacijomis bei institucijomis ir per tai prisidėti prie šiuolaikinio sporto humanizacijos. Per bendradarbiavimo partnerystes su šiais subjektais ji veikliai stengiasi pagerinti sporto praktiką, sistemas ir procesus. Be to, Bažnyčia siūlo vertybinį bei moralinį požiūrį, galintį padėti spręsti tokias sportą kamuojančias problemas kaip dopingas, korupcija, sirgalių smurtas ir karštligiška komercializacija, gniuždanti sporto dvasią.

Bažnyčia sporto sistemoje veikia organizuotai bei instituciškai, ir tai įgalina ją įvairiais būdais ir lygmenimis skleisti krikščioniškąjį požiūrį į sportą. Savo organizaciniame struktūroje Šventasis Sostas turi įvairių sektorių, skiriančių dėmesį sportui ir turinčių užduotį stebėti ir skatinti sportą instituciniu, pastoraciniu ir kultūriniu matmenimis.

Įvairiose šalyse vyskupų konferencijos, kad būtų ši veikla skatinama, artimai bendradarbiauja su sporto nacionalinėmis bei tarptautinėmis asociacijomis. Kai kuriose šalyse jau daugiau nei šimtmetį bažnytinės sporto asociacijos ir draugijos yra visapusiškai įsitraukusios į vietinio ir nacionalinio lygmens sporto renginius. Tokios organizacijos sportines grupes geba burti, jungti į tinklą bei koordinuoti ir nacionaliniu, ir tarptautiniu lygmeniu. Negana daugybės pasauliečių apaštalavimo, į parapijų sportines grupes, mėgėjiško sporto asociacijas yra įsitraukę ar profesionalaus sporto asociacijose ir olimpinėse žaidynėse kapelionauja daug kunigų.

Išėinančioji Bažnyčia

Sportas yra sritis, kur galima konkrečiai įgyvendinti raginimą būti išėinančiąja Bažnyčia be sienų ar ribų, bet su aikštėmis ir lauko ligojinėmis.

Labiau nei kitos sritys sportas gali įtraukti engiamus ir į paribį nustumtus žmones, imigrantus, vietinius, turtinguosius, galinguosius ir vargšus – visus jungia tas pats susidomėjimas ir kartais ta pati žaidimo erdvė. Bažnyčia tokią tikrovę laiko galimybe sutikti žmonių iš kitokios aplinkos ir kurių gyvenimo sąlygos labai skirtingos. Trokšdama priimti kiekvieną asmeniškai, Bažnyčia atsiveria pasauliui. Pasak popiežiaus Pranciškaus, „Bažnyčios kelias išeiti už savo sienų ir eiti ieškoti atsidūrusiųjų tolumoje gyvenimo periferijoje. <...> ne tik, kupinai evangelinės drašos, priimti ir integruoti tuos, kurie beldžiasi į mūsų duris, bet be išankstinių nuostatų ir baimės keliauti ieškoti toli esančiųjų dovanai dalijantis su jais tuo, ką dovanai esame gavę“ (66).

Šiuolaikinis Pagonių kiemas

Daug kur pasaulyje jau egzistuoja tradicija atverti Bažnyčios patalpas jaunimui, dažnai susirenkančiam pažaisti ir pasportuoti. Šiandienėje multikultūrinėje aplinkoje tokio pobūdžio erdvės tampa vietomis, palengvinančiomis darnius bendruomenių, kultūrų ir religijų mainus. Kaip jau minėta, Bažnyčia labai vertina tokią dinamiką, galinčią skatinti žmonių šeimos vienybę. Be to, tokios vietos, pasak popiežiaus Benedikto XVI, gali įgalinti dialogą su tais, „kuriems religija yra svetimas dalykas, kuriems Dievas nepažįstamas, tačiau jie nenorėtų likti tiesiog be Dievo, bet trokšta artintis prie Jo bent kaip prie Nepažįstamojo“ (67). Jis kalba apie Bažnyčios užduotį tokių žmonių atžvilgiu: „Manau, kad Bažnyčia ir šiandien turėtų atverti savotišką Pagonių kiemą, kur žmonės galėtų koku nors būdu prisiliesti prie Dievo Jo nepažindami ir dar neprisiartinę prie Jo slėpinio, kuriam tarnauja Bažnyčios vidinis gyvenimas“ (68).

Bažnyčia turi daug galimybių ištraukti į šiandienę sporto tikrovę. Tos galimybės ypač reikšmingos, nes dera su platesne pačios Bažnyčios misija.

5.2. Sportas Bažnyčioje kaip namie

Magisteriumo požiūris į sportą konkretizuojamas pastoracine pasiūla, kuri iš esmės reiškiasi pedagoginiu išsipareigojimu asmeniui, savo ruožtu virstančiu socialiniu išsipareigojimu bendruomenei.

Sportas kaip auklėjamoji patirtis

Žmogus, sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, yra svarbesnis nei sportas. Žmogus egzistuoja ne tam, kad tarnautų sportui, bet, priešingai, sportas turi tarnauti žmogaus visapusiškam vystymuisi.

Kaip minėta, žmogus yra kūno, sielos ir dvasios vienybė: tai reiškia, kad fizinė žaidimo ir sporto patirtis įtraukia ir kitus žmogaus matmenis – sielą ir dvasią bei daro jiems poveikį. Todėl sportas yra žmogaus visapusiško auklėjimo dalis. Popiežius Pranciškus ragino laikyti žaidimą ir sportą galimybe visapusiškai ugdyti žmogų per galvą, širdį ir rankas, t. y. aprėpiant tai, kas galvojama, jaučiama ir daroma. Pasak Šventojo Tėvo, formalusis auklėjimas šiandien pernelyg užsi-sklandęs „intelektualistiniame technicizme“ ir „proto kalboje“ (69). Jis akina atsiverti ir įsileisti neformalųjį auklėjimą, pavyzdžiui, sportą. Anot jo, apsiriboti vien nelanksčiu formaliuoju mokymu bei auklėjimu „nėra humanizmas, o kur nėra humanizmo, ten negali įžengti Kristus!“ (70).

Sportas ir katalikiškasis auklėjimas

Kaip Bažnyčia gali pradėti integruoti fizinį aktyvumą ir sportą į organišką audinį? Kaip Bažnyčios požiūris į sportą gali pasiekti vyskupų konferencijas, vyskupijas ir parapijas? Galbūt reikia pradėti nuo apaštalavimo sporte aiškaus įsteigimo. Toks apaštalavimas padarytų Bažnyčios išsipareigojimą žmogui per sportą konkrečiai regimą ir padėtų sutelkti įvairius Bažnyčios organus vaisingoms pastangoms sporto srityje.

Nuo krikščionybės pradžios sportas buvo paveiki krikščioniškojo gyvenimo metafora: apaštalas šventasis Paulius nesvyruodamas įtraukė sportą tarp žmoniškųjų vertybių, pasitelkdamas jį kaip progą bei galimybę puoselėti dialogą su savo laiko žmonėmis. Tai mums leidžia teigti, jog sportu, žaidimu ir kitokia žaidybine veikla galima pasinaudoti padedant jaunimui giliau suprasti Raštą, Bažnyčios mokymą ir sakramentus.

Sportas, praktikuojamas gerbiant žmogaus kilnumą ir neveikiamas ekonominių, žiniasklaidinių ar politinių interesų, gali tapti gyvenimo pavyzdžiu. „Kai yra toks, – sakė popiežius Pranciškus, – sportas pranoksta grynai fizinį matmenį ir perkelia mus į dvasios ir net slėpinio areną“ (71). Norint auklėti krikščioniškai, privalu skiepyti žmogiškąsias vertybes visais tikrovės matmenimis, įskaitant ir transcendenciją. Štai gilioji sporto prasmė – mokyti gyvenimo pilnatvės ir atverti transcendencijai.

Sportas taip pat padeda jaunuoliams ugdytis ir praktikuoti pagrindines tvirtumo, saikingumo, protingumo ir teisingumo dorybes.

Sportas kaip susitikimo ir taikos kultūros skatintojas

Migracijos, nacionalizmo ir individualios tapatybės pertekusiame pasaulyje vis daugiau žmonių sunku sugyventi su skirtingomis kultūromis bei tradicijomis. Nuolat brėžiamos ir vėl perbraižomos ribos ir sienos. Šiame kontekste reikia atsiminti, kad sportas yra vienas iš tikrovės matmenų, įgalinančių įveikti religijas ir kultūras dalijančias sienas. Visuotinės Bažnyčios pašaukimas siekti visos žmonijos vienybės sporto srityje itin reikšmingas. Šiuo atžvilgiu katalikybė eina ranka rankon su sporto dvasia. Sporto pasaulyje Bažnyčia gali teikti reikšmingas vaidmuo padedant tiesti tiltus, atverti duris ir skatinti bendrus veiksmus veikiant visuomenėje kaip „raugui“.

Sportas kaip gailestingumo darbas

Sportas taip pat gali teikti puikią galimybę prisiartinti prie žmonių, gyvenančių paribio ar nepritekliaus sąlygomis. Daug tarptautinių sporto institucijų, privačių ir

pelno nesiekiančių organizacijų skatina sportą kaip galimybę įtraukti jaunuolius bei paauglius, kurie gyvena rizikingose aplinkose, kur daug smurto ir patyčių, vartojami narkotikai ir jais prekiaujama. Daug krikščioniškųjų bendruomenių visame pasaulyje vykdo projektus bei iniciatyvas, skatinančias sporto praktiką, treniruotes ir renginius kaip priemones išgelbėti jaunuolius iš narkotikų ir smurto.

Sportas kuria integracinę kultūrą

Kadangi sportui būdingos žmogiškosios vertybės, galimybė sportuoti turėtų būti suteikta visiems, kurie nori. Tai ypač galioja neturtingiems žmonėms ar skurde gyvenantiems vaikams, fizinių ar psichinių negalių turintiems asmenims, benamiams ir pabėgėliams. Be to, daug kur pasaulyje mergaitės ir moterys neturi teisės užsiimti sportine veikla. Dalyvavimas sporte gali kiekvieną labai praturtinti. Aukšto lygio sportininkai, regėdami sportą praktikuojančius neįgalius asmenis, pavyzdžiui, turėtų atminti, kad varžymasis su priešininku ir pačiu savimi teikia tikrą džiaugsmą. Tokie pavyzdžiai padeda iš naujo atkreipti visų dėmesį į sporto humanizuojantį potencialą (72).

Parolimpinės ir ypatingųjų olimpiadų veikla regimai liudija, kad sportas gali būti puiki proga integruoti, geba įprasminti gyvenimą ir būti vilties ženklas. Svarbios iniciatyvos taip pat yra pirmos pabėgėlių olimpinės komandos atsiradimas 2016 m. ir Benamių pasaulio taurė. Iš to galime suvokti, kad sporto kuriamas gėris taip pat pasiekia evakuotus ar nepritekliaus bei skurdo sąlygomis gyvenančius žmones, suteikdamas jiems galimybę įsitraukti.

5.3. Sporto pastoracijos plotmės

Bažnyčia deda pastangas, kad sportas, kad ir koku lygmeniu būtų skatinamas ar praktikuojamas ir nesvarbu kokiam kontekste ar vietoje būtų organizuojamas, išliktų patirtimi, gebančia suteikti žmogaus gyvenimui prasmę bei vertę. Sportu visada siektina visapusiško žmogaus ugdymo, socialinių sąlygų pagerinimo ir reikšmingų tarpasmeninių santykių statydinimo. Štai kodėl sporto pastoracija gali būti pritaikyta įvairiai aplinkai ir skatinama daugelyje kontekstų.

Tėvai kaip pirmieji auklėtojai

Tikėjimo ir sporto srityse pirmi savo vaikų mokytojai dažnai būna tėvai. Nors tiesiogiai ir nemoko, kaip mesti kamuolį į krepšį, tėvai įrašo juos į mėgėjišką komandą, skatindami išbandyti jėgas su priešinga komanda, arba vežioja į treniruotes ar varžybas. Tarp žiūrovų

jie dažnai palaiko savo sportininkus arenoje. Visi šie pavyzdžiai liudija, kad sportas gali būti santykio tarp tėvų ir vaikų šaltinis. Tas ryšys leidžia tėvams mokyti vaikus sporte glūdinčių dorybių bei vertybių. Sportas, viena vertus, gali skaldyti šeimą ar sumenkinti sekmadienio kaip Viešpaties dienos šventumą, tačiau sykiu gali ir padėti šeimai drauge su kitomis šeimomis išgyventi sekmadienio šventimą ne tik liturgijoje, bet ir bendruomenės gyvenime. Šitai nereiškia, kad sporto susitikimų nevalia rengti sekmadieniais, bet tie renginiai neturėtų užkirsti kelio šeimoms dalyvauti Mišiose ir turėtų skatinti šeimos gyvenimą bendruomenėje.

Parapijos (ir oratorijos bei jaunimo centrai)

„Gražu, kai parapijoje yra sporto grupė, o kai sporto grupės nėra, kažko trūksta“ (73). Vis dėlto tokia sporto grupė turėtų atitikti parapijos tikslus ir būti gerai įtvirtinta auklėjimo ir parapijos plane. Parapijos sporto grupė taip pat teikia galimybę jaunuoliams dieceziniu ar nacionaliniu lygmeniu susitikti su bendraamžiais. Be to, parapijos galėtų ir turėtų skatinti sportuoti ne tik jaunimą, bet ir pagyvenusius žmones.

Bažnyčioje galiausiai turėtų atsispindėti bet kuri sveika ir autentiška žmogiškoji tikrovė. Bažnyčia turėtų žengti koją kojon su sporto pasauliu, skaityti laiko ženklus ir šioje srityje. Kunigams reikėtų pažinti sporto pasaulį bei jo tendencijas, nes tai daro įtaką jaunimo gyvenimui, ir prireikus mokėti homilijose susieti sportą ir tikėjimą.

Mokykla ir universitetas

Mokykla ir universitetas yra idealios vietos į auklėjimą, integraciją ir žmogiškąjį vystymąsi orientuotam sportui skatinti. Mokyklinę sporto veiklą orientuojant į visapusišką mokinių vystymąsi, svarbus vaidmuo per dialogą su mokytojais ir mokyklos administracija tenka tėvams ir šeimoms. Universitetai daugelyje šalių jau ėmėsi užduoties studijuoti sportą. Į auklėjimą orientuotais kursais bei programomis ugdomi ir rengiami būsimi treneriai, sporto administratoriai, sporto medikai ir vadovai. Ši sritis teikia Bažnyčiai didžiulę galimybę puoselėti dialogą su šiandienų ir būsimų sportininkų pedagogais, galinčiais paveikti sporto raidą taip, kad jis tarnautų žmogui ir geresnės visuomenės kūrimui.

Sporto mėgėjų draugijos ir asociacijos

Treneriai ir sporto administratoriai turi didžiulę įtaką savo sportininkams, todėl pastoracinei bei auklėjamai veiklai būtina sąjunga su jais. Viena vertus, reikia pripažinti sporto draugijų bei asociacijų darbo savitumą,

tačiau ne mažiau svarbu ieškoti dialogo su jomis, pirmiausia pedagoginio bei kultūrinio planavimo temomis.

Profesionalus sportas

Elitinis ir profesionalus sportas yra tarptautinė tikrovė, apimanti žaidėjus, žiūrovus ir sirgalius, sporto organizacijas, žiniasklaidą, marketingą ir net vyriausybines institucijas. Tai – didžiulio komunikacinio poveikio reiškinys, gebantis ne tik daryti įtaką jaunuoliams bei sporto mėgėjams, bet ir sąlygoti visos visuomenės gyvenimą.

Bažnyčia turėtų parengti ypatingus pastoracinius planus, skirtus lydėti žaidėjus ir kitus sportininkus, daugelis iš kurių turi didelę įtaką sporto pasauliui ir už jo ribų. Vienas iš tokio lydėjimo tikslų yra padėti tokiems sportininkams neprarasti sporto praktikos giliosios prasmės suvokimo. „Toks profesionalumo matmuo niekada neturėtų nustelbti sportininko ar komandos pradinio pašaukimo būti *mėgėju*“ (74), „diletantu“. Profesionalus sportininkas, kultivuojantis šį „mėgėjiškumą“ matmenį, duoda visuomenei naudą, kuria bendrąjį gėrį remdamasis neatlyginamumo, bedražgiškumo, grožio vertybėmis“ (75). Bažnyčia turėtų padėti tokiems sportininkams žengti jų asmeniniu keliu, palaikydama jų kaip žmonijos ambasadorių savivoką bei ugdydama jų, kaip tokių, atsakomybę.

Pastoracinė palyda ir dvasinė globa neturėtų nutrūkti ir sportininkui užbaigus sporto karjerą. Aukšto lygio žaidėjai ir kiti sportininkai, nebeužsiimantys profesionaliu sportu, labai dažnai įpuola į depresiją bei išgyvena tuštumą, kartais net nugrimzta į alkoholizmą ir narkomaniją. Struktūruotas pastoracinio lydėjimo planas gali padėti tokiems asmenims iš naujo ir galbūt net pirmą kartą atrasti savo tapatybę už sporto ribų. Giliąją prasmę jų tapatybė bei vertė kyla iš buvimo sukurtam pagal Dievo paveikslą ir panašumą – Dievo, kuris nepaliauja jų kvietęs ir naujais būdais. Vadinasi, savo karjerą užbaigusių sportininkų pastoracija turėtų padėti jiems suvokti, kaip iš naujo panaudoti savo talentus bei dovanas tolesniame gyvenime.

Žymią profesionalaus sporto pasaulio dalį šiandien sudaro žiūrovai. Aplink žiūrovus sukasi po visą pasaulį paplitę sirgalių klubai, internetinės platformos ir komercinė veikla. Sirgaliai dažnai visiškai pasiduoda sporto aistrai, o tai veda į kraštutinumus bei degeneraciją. Bažnyčia išvien su kitų religijų vadovais gali padėti išlaikyti sportą teisingoje perspektyvoje. Nors žaidimas ir sportas, viena vertus, yra aistringai ir džiugiai praktikuotini teigiami dalykai, kita vertus, jie nėra svarbiausi gyvenime.

Žiniasklaida kaip tiltas

Žiniasklaida yra vienas iš svarbiausių Bažnyčios dialogo partnerių sporto plotmėje. Būtent žiniasklaida – pirmiausia socialinė žiniasklaida – kuria sporto įvaizdį didžiajai publikos daliai. Todėl Bažnyčia su savo milžiniška veiklia socialinės žiniasklaidos platforma gali daug prisidėti stengiantis megzti ryšius su publika bei sporto komentatoriais.

Bažnyčiai būtina tarti reikšmingą žodį apie sporto pasaulio įvykius bei problemas. Juk tikintieji retai suvokia, kad Bažnyčia priima sportą ir yra teigiamos nuomonės apie jį. Tokie pareiškimai ilgainiui padėtų priartinti prie Bažnyčios jaunesnes kartas.

Specializuoti mokslai

Bažnyčia turėtų būti atvira dialogui ir su besidarbuojančiais mokslo ir sporto medicinos srityse. Tai leistų Bažnyčiai geriau pažinti šiuolaikinio sporto tikrovę, taip pat pasiūlyti kompetentingų ir tikslių minčių. Tokia dialektika pirmiausia įgalintų giliau suvokti, kokia linkme kaupti sporto praktiką ir aplinką, kad tai atitiktų visam žmogui tarnaujančią kūno kultūrą. Bažnyčios dialogas su kitais mokslais, kaip antai, kultūros ir visuomenės, gali suteikti reikšmingų įžvalgų apie sportą ir tai, kaip jis galėtų tapti naudinga veikla visą gyvenimą.

Naujos sporto vietos

Susitikti su jaunuoliais, suaugusiais ir pagyvenusiais žmonėmis, suinteresuotais geros savijautos kultūra ir atvirais holistiniam, kūno, sielos ir dvasios vienybę akcentuojančiam gyvenimo aiškinimui, taip pat galima sveikatingumo centruose ir parkuose.

Neapsiribojant tradicinėmis sporto vietomis, dėmesys taip pat skirtinas neformaliai aplinkai, kur žmonės, pirmiausia jaunuoliai, atmetantys organizuotus bei struktūruotus kontekstus, praktikuoja gatvės sportą.

Tokios aplinkos kelia pavojų, kad sportas bus praktikuojamas pavieniui ir skatins individualistines formas, nes stokos auklėjamosios ar socialinės pasiūlos. Be to, labai svarbu puoselėti dialogą su sporto žiniasklaida ir elektroniniu sportu.

5.4. Rūpinimasis sporto pastoracijos darbuotojais

Sporto pastoracija negali egzistuoti be auklėjamosios strategijos. Šitai apima veiklų įtraukimą visų, kurie įvairiais būdais pasirinko tarnauti Bažnyčiai per sportą. Bažnyčiai reikia auklėtojų, o ne paslaugų teikėjų.

Sporto pastoracijoje nevalia improvizuoti, jai reikia asmenų, parengtų ir motyvuotų atrasti auklėjamąjį sporto tikslą bei skleisti krikščioniškąjį požiūrį į sportą.

Sporto pedagogai

Ugdant sportininkų elgesį, treneriams, teisėjams, mokytojams ir administratoriams tenka pamatinis vaidmuo. Siekiant skatinti žmogišką sportą, jiems skirtas dvasinis ir pastoracinis ugdymas yra neatidėliotinas. Juk daugelis jų nuolatos ieško geresnio, pilnatviškesnio ir vieningesnio plano savo sportininkams.

Bažnyčiai būtina atsiverti sporto pasaulio ugdymo institucijoms, bendradarbiauti su jomis ir skatinti ugdymo kursus pastoraciniais sporto aspektais. Į pastoracinį planą turėtų įeiti priemonės, asmenų sąveika, treneriams skirti specializuoti seminarai, apimantys vadovavimą dvasiniu ir bažnytiniu lygmeniu bei padedantys jiems būti liudytojais, „kurie skelbia Viešpatį Jėzų žodžiais ir darbais, tai yra tampa jo buvimo ir veikimo pasaulyje įrankiais“ (76).

Šeima ir tėvai

Siekiant nuoseklios ir nuolatinės pastoracijos vaikams ir jaunuoliams, pamatinis aspektas yra dialogas su šeima, ypač su tėvais. Svarbu, jog šeimos žinotų ir prisidėtų prie auklėjamųjų bei pastoracinių tikslų. Tai nereiškia, kad sportinė pasiūla turėtų būti konfesinio pobūdžio veikla, tačiau ji negali būti ir neutrali vertybiniu požiūriu. Todėl reikia organizuoti susitikimus su jaunimu bei diskusijas su tėvais, kuriuos būtina supažindinti su siekiamais tikslais ir pedagoginėmis priemonėmis ir įtraukti į procesą nepažeidžiant trenerių ir sporto administratorių vaidmens.

Savanoriai

Sportas išaugo bei išsiplėtojo savanorių strateginio indėlio dėka. Savanorystės vaidmuo yra pamatinis ir pranoksta techninės bei organizacinės kompetencijos plotmę. Savo apsisprendimu bei liudijimu jie išlaiko gyvą dovanojimosi kultūrą ir neatlyginamumą. Savanoriai padeda sportui išlikti tarnaujančiu kitiems nesusitelkiant išskirtinai į ekonominį bei organizacinį matmenį. Tokius žmones būtina palaikyti, kad jie augtų, jų motyvacija stiprėtų, o jie patys geriau integruotųsi į organizacinį sporto audinį.

Kunigai ir pašvęstieji asmenys

Kunigų ir pašvęstųjų asmenų buvimu sporto pasaulyje prisidedama prie pedagoginių planų įgyvendinimo

ir dvasinio sportininkų lydėjimo. Toks vaidmuo neturėtų būti abstraktus ir „intelektualus“, atsietas nuo kasdienio gyvenimo. Sportas yra svetingas pasaulis, tačiau reikalauja pastoracijos darbuotojų, kurie veiktų apdairiai bei pagarbiai ir suvoktų sporto pasauliui būdingą dinamiką, savitus vaidmenis bei kompetencijas.

Svarbu, kad sporto pastoracija būtų įtraukta į ugdymą, kurie rengiasi tapti kunigais. Taip pat būtų naudinga suteikti jiems galimybę užsiimti sportine veikla studijų ir pasirengimo metais seminarijose. Daugelyje pasaulio seminarijų sportinė veikla jau praktikuojama, taip pat struktūruota ir gerai organizuota forma.

5.5. Kai kurie pagrindiniai sporto pastoracijos plano elementai

Auklėjimui tarnaujančio sporto grožis

Sportas yra pastoracinis gėris ir skatintinas kokybiškai. Sportas turi savo taisykles, išsiskiria savitumu bei grožiu ir turi būti palaikomas laiduojant geresnę techninę bei organizacinę kokybę. Vis dėlto sportinio judesio grožis, technikos mokymo kokybė ir organizacinis našumas nėra galutiniai tikslai.

Sportas geba sukelti dideles aistras bei emocijas, tačiau pastoracijos užduotis yra ne apsiriboti emocijomis, bet siekti ilgalaikių vaisių, tvariai išliekančių kasdiniame gyvenime. Sporto pastoracijos užduotis – priimti, lydėti, kreipti ir pagrįsti viltį bei tiesą. Tokia kelionė nepasibaigia vienu įvykiu, bet turi tęstis nuolatos ir kasdien.

Sportas edukaciniam paktui atgaivinti

„Nepakeitę auklėjimo, pasaulio nepakeisime“ (77). Kad būtų veiksmingas, pastoracinis planas turi būti tikslinis edukacinių subjektų, pirmiausia šeimos, mokyklos ir viešųjų institucijų, projektas. Norint daryti įtaką edukaciniams procesams, nevalia darbuotis „vandeniu nelaidžiuose skyriuose“. „Nevalia deleguoti edukacinės atsakomybės. Dėl auklėjimo būtina sutelkti visų pastangas atgaivinant edukacinį paktą. Tik visiems edukaciniams subjektams veikiant išvien bus įmanoma pakeisti auklėjimą“ (78). Siekdama skatinti kultūrinį požiūrį į sportą kaip tarnaujančią Dievo mylimam ir pagal jo paveikslą ir panašumą sukurtam žmogui, Bažnyčia šiame tinkle turi artimai ir pagarbiai bendradarbiauti su kompetentinga valdžia.

Žmonijai tarnaujantis sportas

Šventasis Jonas Paulius II atkreipė dėmesį į „sporto santykinumą žmogaus pirmumo atžvilgiu. Taip pabrėžiama

sporto subsidiarinė vertė Dievo kuriamajame plane ir į sportą žvelgiama tarnavimo, o ne pelno dinamikoje. Jei siekiama humanizacijos, tai nevalia nusigręžti nuo būtinuos užduoties vis labiau pertvarkyti sportą taip, kad jis taptų įrankiu, padedančiu kelti žmogų link antgamtinio tikslo, kuriam jis yra pašauktas“ (79).

Tai reiškia, kad pastoracinio plano centre turėtų būti žmogus kaip įstabi kūno, sielos ir dvasios vienybė. Sportas skatintinas ir praktikuotinas maksimaliai gerbiant žmogų bei orientuotinas į jo visapusišką augimą. Sportininko nevalia laikyti priemone siekti sportinių rezultatų, šiandien perdėm susijusių su ekonominiais ar politiniais tikslais.

Žaidimas kaip sporto pagrindas

Sportas – žaidimo subkategorija, todėl žaidimas yra sporto, nepriklausomai nuo jo lygio, pagrindas. Pasak popiežiaus Pranciškaus, svarbu, jog „sportas išliktų žaidimu! Tik tuomet sportas bus gėris kūnui ir dvasiai“ (80). Ypač svarbu, kad sportas išliktų jaunimui žaidimu ir neprarastų auklėjamojo vaidmens. Apmąstydamas, koku keliu šiandien turėtų sukti auklėjimas, popiežius Pranciškus sakė, jog „būtina ieškoti žmogaus esmės, pamatinio sveikumo, gebėjimo žaisti, žaidimą kurti. Išminties knygoje sakoma, kad Dievas žaidė, Dievo Išmintis žaidė. Iš naujo atrasti žaidimą kaip auklėjimo kelią, kaip auklėjimo išraišką. Tada auklėjimas bus nebe vien informacija, bet ir žaidybinis kūrybiškumas. Toks žaidimo matmuo įgalina augti ir kūrybiškumu, ir darbu“ (81).

Komandinis darbas prieš individualizmą

Šiame dokumente buvo pabrėžta, jog sportininkai gali „pajusti komandinio žaidimo, tokio svarbaus gyvenime, skonį ir grožį“ (82). Priklausyti sporto grupei reiškia atmesti bet kurią individualizmo, egoizmo bei socialinės izoliacijos formą ir gauti „progą susitikti ir pabūti su kitais, vienas kitam padėti, varžytis vienam kitą gerbiant ir puoselėti brolystę“ (83). Sporto patirtis tiesiogiai skatina draugystę ir sugyvenimą, o šitai, jei tai puoselėjama ir branginama, gali neapsiriboti žaidimo lauku ir virsti galimybe megzti reikšmingus bei tvarius santykius.

Sportas visiems

Sportas ugdo empatiją ir, suburdamas žmones iš įvairių gyvenimo plotmių, kuria susitikimo kultūrą. Jis turėtų gręžtis nuo „išmetimo kultūros“ ir būti prieinamas, svetingas ir visus aprėpiantis. Sportas, be to, turi garantuoti neįgalių asmenų integraciją. „Žaidžia ne tik

šauniausi, žaidžia visi su savo plusais ir minusais, pirmenybę teikiant tiems, kurie labiau nuskriausti, kaip elgėsi Jėzus“ (84). Šitaip „sporto veikla autentiškai prisideda prie bendruomenės augimo“ (85).

Ekologinis požiūris į sportą

Epocha, kurioje gyvename, yra ne tik permainų epocha, bet ir epochų kaita, paspartinta technologinės ir skaitmeninės revoliucijos. Tokie pokyčiai stipriai veikia dabartines jaunimo kartas nepalikdami nuošalyje nė sporto. Elektroninis sportas ir nauji dopingo pavaldai, kuriems rasti įtakos turi technologinė raida bei atradimai medicinos srityje, tėra vis labiau į sportą besiskverbiančio reiškinio ledkalnio viršūnė.

Viena vertus, technologinė ir skaitmeninė revoliucija teikia žmonijai daug naudos bei pagrįstai yra geriausia, tačiau vyraujanti technokratinė paradigma kelia ir nerimą. Pasak popiežiaus Pranciškaus, matome daug neigiamų simptomų, kaip antai, prastėjanti aplinka, baimė, gyvenimo prasmės ir bendruomeninio gyvenimo stygius (86).

Šiame kontekste sportas gali plaukti prieš srovę ta prasme, kad jaunuoliai, kartais kilę iš skirtingos gyvenimo aplinkos, gali susitikti vienas su kitu veidas į veidą. Žaisdami komandoje, tai yra išsipareigodami kam nors, kas jiems yra labai rimta, jie mokosi konkrečiai susidurti su konflikto dinamika. Jie taip pat turi galimybę sportiškai varžytis su kitomis savo bendruomenės, savo šalies ar pasaulio grupėmis, taip plėsdami savo pažinimo horizontą. Tai padeda jaunuoliams suvokti, kad tikrovė yra didesnė nei jie galėjo įsivaizduoti ir išgyventi patirtį, suteikiančią jų gyvenimui prasmę ir tikslą.

Pabaiga

Sportas yra aplinka, kurioje daug jaunuolių ir kitų žmonių iš skirtingų kultūrų bei religijų mokosi atiduoti visas savo jėgas. Tokio pobūdžio patirtys gali būti „transcendencijos ženklas“ (87). Šiame dokumente aiškinta, kaip sporto patirtis, kurią sudaro džiaugsmas, susitikimas su įvairove, bendruomenės kūrimas, augimas dorybe ir savęs įveikimas, gali pamokyti, kas yra žmogus ir jo paskirtis.

2014 m. kreipdamasis į Italijos sporto centrą, popiežius Pranciškus ragino klausytojus ir lygiai taip pat ragina mus šiandien atiduoti visas jėgas ne tik sporte, bet ir visame savo gyvenime: „Kaip sportininkus, kviečiu jus ne tik žaisti, ką jau ir darote, bet ir kai kam daugiau – kaip sporte, atiduoti visas jėgas ir gyvenimi-

me. Atiduoti visas jėgas ieškant gėrio, Bažnyčioje ir visuomenėje, be baimės, drąsiai ir su užsidegimu. Atiduoti visas jėgas santykiuose su kitais ir Dievu. Nesitenkinti vidutiniškomis lygiosiomis, bet atiduoti visas jėgas paskiriant gyvenimą tam, kas amžinai vertinga ir tvaru“ (88).

Nuorodos

- (59) Pranciškus. Kreipimasis į Florencijos ir Neapolio futbolo komandas ir Italijos futbolo federacijos bei A lygos delegaciją (2014 05 02).
- (60) Pranciškus. Kreipimasis į Europos olimpinio komiteto narius (2013 11 23).
- (61) Tikėjimo mokymo kongregacija. Instrukcija apie krikščioniškąją laisvę ir išlaisvinimą *La verità ci rende liberi* (1986 03 22).
- (62) Ten pat.
- (63) Plg. D. Meggusey. *Out of Their League*. Berkley, CA 1970, 231.
- (64) Plg. E. Erikson. *Identity and the Life Cycle*. New York 1980.
- (65) Italijos vyskupų konferencija. *Sport e Vita Cristiana*, 43.
- (66) Pranciškus. Homilija per Mišias su naujais kardinolais (2015 02 15).
- (67) Benediktas XVI. Kreipimasis į Romos kuriją (2009 12 21).
- (68) Ten pat.
- (69) Pranciškus. Kreipimasis į pasaulinio kongreso „Auklėti šiandien ir rytoj: atnaujinantis užsidegimas“ dalyvius (2015 11 21).
- (70) Ten pat.
- (71) Pranciškus. Kreipimasis į konferencijos *Sport at the Ser-*

vice of Humanity dalyvius (2016 10 05).

- (72) H. J. Watson, A. Parker (eds.). *Sports, Religion and Disability*. New York 2015.
- (73) Pranciškus. Kreipimasis į susitikimo Italijos sporto centro 70-ųjų įsteigimo metinių proga dalyvius (2014 06 07).
- (74) Mėgėju čia laikomas sportininkas, dalyvaujantis vien iš aistros sportui, o ne dėl pinigų.
- (75) Pranciškus. Kreipimasis į Italijos ir Argentinos nacionalinių futbolo komandų delegacijas (2013 08 13).
- (76) Tikėjimo mokymo kongregacija. Doktrininė nota dėl kai kurių evangelizacijos aspektų (2007 12 03), 2.
- (77) Pranciškus. Kreipimasis į *Scholas Occurrentes* 4-ojo susitikimo dalyvius (2015 02 05).
- (78) Ten pat.
- (79) Jonas Paulius II. Kreipimasis į Italijos vyskupų konferencijos nacionalinio susirinkimo dalyvius (1989 11 25).
- (80) Pranciškus. Kreipimasis į susitikimo Italijos sporto centro 70-ųjų įsteigimo metinių proga dalyvius (2014 06 07).
- (81) Pranciškus. Kreipimasis į *Scholas Occurrentes* 4-ojo susitikimo dalyvius (2015 02 05).
- (82) Pranciškus. Kreipimasis į susitikimo Italijos sporto centro 70-ųjų įsteigimo metinių proga dalyvius (2014 06 07).
- (83) Ten pat.
- (84) Ten pat.
- (85) Jonas Paulius II. Kreipimasis į *Juventus* delegaciją (1991 03 23).
- (86) Pranciškus. *Laudato si'*, 107, 108, 110.
- (87) Plg. P. L. Berger. *A Rumour of Angels: Modern Society and the Rediscovery of the Supernatural*. New York 1969.
- (88) Pranciškus. Kreipimasis į susitikimo Italijos sporto centro 70-ųjų įsteigimo metinių proga dalyvius (2014 06 07).

Nauji leidiniai

Rosario Carello. Popiežius Pranciškus: 80 gyvenimo istorijų. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018. – 120 p.

Bergoglio važiuoja autobusu... Bergoglio šeria kiaules... Bergoglio skambina vaikinui, išsivadavusiam iš kvaišalų... Pranciškus pasakoja, kodėl pasirinko tokį vardą... Pranciškus netenka amo... Pranciškus kalba apie „purškiamą Dievą“, muziejinius krikščionis, Viešpaties glamonę naktyje ir daugybę kitų svarbių dalykų.

Aštuoniasdešimt trumpų istorijų atskleidžia, iš kur kyla šio žmogaus drąsa, žavesys, jėga, tvirtybė, tikėjimas. Žmogaus, kuris 2013 metais buvo pašauktas vadovauti Bažnyčiai ir šiais lyderystės visuotinės krizės laikais tapo tikruoju ir bene vieninteliu moraliniu pasaulio vedliu.

Pačius įtaigiausius žodžius apie prasmę, amžinybę, nelaimėlių ir vargšų gynimą pasako popiežius. Net ateistai tai pastebi. Jeigu pontifikas būtų vidutinybė, kokių knibždėte knibžda viešojoje erdvėje, labiausiai nusiviltų netikintieji. Nes ir jie žino – popiežius yra.

Jean-Miguel Garrigues OP

Bažnyčia ir Izraelis suvienyti neužbaigto išganymo

Į Jėzų neįtikėjusio Izraelio tebetrunkanti egzistencija, Pauliaus išpranašauta Rom 11, 28–29 ir istoriškai regima po daugiau nei dvidešimties amžių, verčia mus retrospektyviai kelti pamatinį klausimą: kas yra Bažnyčios laikas? Kaip jis apibūdinamas? Iš pat pradžių atminkime, kad Biblijoje skiriamas *chronos*, metais bei amžiais matuojamas laikas, ir *kairos*, kokybinis laikas, matuojamas vien malonės įvykiais, nepaklūstančiais iš anksto nustatytai chronologijai.

I. Išganymo neužbaigtumas

Atidžiai apžvelgus Naująjį Testamentą, Bažnyčios laikas atrodo artimai susijęs su tai, ką čia vadinu „išganymo neužbaigtumu“. Iš pirmo žvilgsnio šis pasakymas yra šokiruojantis, nes krikščionys spontaniškai mano, kad išganymas atliktas Jėzaus Kristaus ir Jame. Argi tai nepatvirtinta paskutiniu mirštančiojo ant kryžiaus žodžiu: „Atlikta (*telestai*)“ (Jn 19, 30)? Tačiau pastebėtina, kad Kristus nepasakė, kaip dažnai verčiama: „*Viskas atlikta*.“ Graikų kalboje tėra žodis įvykio veiksmo laiku: „Atlikta [tobulai].“ Lotyniškai: „*Consummatum est*.“ Kristus čia užsimena apie esminį išganymo matmenį, atliktą viena-kart dėl visų tą akimirka, kai miršta ant kryžiaus. Laiške žydams sakoma, kad mes esame tie, kurie „paveldės [paveldi] išganymą“ (Žyd 1, 14). Tai perša mintį, kad išganymas jau yra iki galo atliktas Kristuje ir kad Bažnyčios laikas tėra laikas, per kurį mes jį įgyjame. Tad Bažnyčios vaidmuo tėra per savo tarnybą išganymą dalyti, kad jis plistų tol, kol visa žmonija bus įstojusi į Bažnyčią ir Kristui neliks nieko kita, kaip tiktai ateiti ir šį didingą bažnytinį pastatą vainikuoti. Bet ar tai tiesa?

Sakyti, kad išganymas užbaigtas sulig Kristaus mirtimi, prisikėlimu ir įžengimu į dangų, reiškia užmiršti, kad Viešpaties Jėzaus Velykų slėpinys, kuriame atliktas išganymas, kaip esminį dėmenį apima ir Jo šlovingąjį atėjimą. Scholastinė teologija teigė, kad Eucharistija yra Kalvarijos atperkamosios aukos atminimas. Šiandien, puoselėjant didesnę ištikimybę Naujajam Testamentui ir senosios liturgijos tradicijai bei Bažnyčios tėvams, sakoma, kad eucharistinis atminimas neatsiejamai yra ir Kristaus prisikėlimo bei įžengimo į dangų atminimas, nes tai išvien su kančia bei mirtimi ant kryžiaus yra to paties Velykų slėpinio dalys. Tačiau Bažnyčios visų Eucharistijos maldų anamnezėse minimas ir Kristaus šlovingasis atėjimas. Tad tai irgi

yra eucharistinio atminimo ir, vadinasi, išganymo, kuris atminimu sakramentiškai sudabartinamas, dėmuo. Išganymas bus užbaigtas tik sulig Kristaus antruoju atėjimu. Išganymas negali būti užbaigtas be tos galutinės paruzijos, per kurią, Kristui viską pajungus Tėvui, Dievas bus „viskas visame kame“ (1 Kor 15, 28).

Atsižvelgiant į tai, būtina peržiūrėti, kaip suvokiame Kristaus šlovingąjį atėjimą. Dažniausiai jį suvokiame bei išreiškiame kaip „sugrįžimą“, tačiau Kristaus galutiniam bei šlovingam atėjimui įvardyti žodis „sugrįžimas“ niekur Naujajame Testamente nevartojamas. Graikų kalboje tai turėtų būti išreikšta daiktavardžiu *epistrophè* arba veiksmažodžiu *epistrepô*. Pastarasis žodis Naujajame Testamente pasitaiko, tačiau Kristaus šlovingajam atėjimui nėra taikomas; priešingai, juo išreiškiamas žmogaus atsivertimas į Dievą. Būtent pas Dievą žmogus turi sugrįžti. O Kristui pas Tėvą grįžti nereikia, nes Jis niekada ir niekaip nebuvo nuo Tėvo atsiskyres (plg. Jn 1, 18; 8, 29; 16, 32). Priešingai, su mūsų žmogyste eidamas „pas Tėvą“ (Jn 13, 3) per savo Velykas, Kristus *ateina* pas mus. Šį paradoksalų slėpinį šventasis Jonas išreiškė nuostabia formuluote, kuri, dažnai neteisingai suprasta, išverčiama klaidingai: „Aš išeinu [pas Tėvą] ir *ateinu* pas jus“ (Jn 14, 28). Abu veiksmažodžiai yra esamojo laiko, tačiau antras dažniausiai verčiamas klaidingai kaip būsimąjo laiko: „Aš išeinu ir sugrįšiu pas jus.“ Jei tekste būtų kalbama apie Kristaus „sugrįžimą“ pas mus, tada reikėtų vartoti būsimąjį laiką, nes Jam mes būtume orientyras istorijos laike. Tačiau Kristaus galutinis atėjimas yra įvykis (*kairos*), užsklendžiantis istorijos laiką ir nežymintis jo chronologijos. Kai Kristus kalba apie savo atėjimą, ypač Jono evangelijoje, šitai visada išreiškiama vieninteliu veiksmažodžiu „ateiti“ (*erkhomai*), kuris visada vartojamas esamuoju laiku, net jei mūsų Biblijos vertimuose šis graikų k. *esamasis* laikas perteikiamas *būsimuoju* (plg. Mt 24, 42–44; Mk 13, 35; Lk 12, 40; Jn 14, 3. 18. 28; Apr 16, 15; 22, 7. 12. 20).

Tas pats galioja Nikėjos-Konstantinopolio išpažinimo originaliam graikiškajam tekstui. Nikėjoje (325 m.) Sūnus išpažintas kaip „garbingai ateinantis (*erkhomenon* – esamojo, o ne *būsimąjo*, kaip *venturus* lotyniškojoje versijoje, laiko dalyvis) gyvųjų ir mirusiųjų teisti“. Vėliau Konstantinopolyje (380 m.) Susirinkimo tėvai, remdamiesi Jn 14, 18, tiesiog pridūrė: „vėl (*palin*) garbingai ateinantis gyvųjų ir mirusiųjų teisti“. Kristausėjimo kryptis visada yra iš Dievo pas mus. Kristus negrįžta pas mus, nes Jo išėjimo taškas esame ne mes, bet Tėvas. Kuklus Kristaus atėjimas „tarno išvaizda“ (Fil 2, 7) yra vieno *vienintelio atėjimo*, kuris bus užbaigtas šlovingojo atėjimo, pirmasis etapas. Užbaigęs savo atėjimą tarno išvaizda perėjimu pas Tėvą su mūsų žmogyste, Kristus

nuo Jo ateina pas mus su šlove. Šv. Maksimas Išpažinėjas šitai stebinamai išreiškia savo *Ambigua* II, 21 sakydamas, kad Kristus pirmojoje paruzijoje, lyginant su antrąja, yra savo paties pirmtakas“ (1).

Šis dviejų etapų (*kairoi*) vienintelis atėjimas Naujajame Testamente bendrai vadinamas *išganymu* (*sotèria*). Jis bus užbaigtas tik Kristaus šlovinguoju atėjimu. Naujajame Testamente ta pati išganymo sąvoka eschatologiniam atėjimui taikoma siekiant jį pažymėti kaip didžiausią išganomąjį Dievo įsikišimą, užbaigiantį dabartinį amžių (*olam ha zeh*). Štai kodėl Bažnyčios laikas laikomas neužbaigtu išganymo laiku.

Net *Žyd* 1, 14, kur išganymas pateikiamas kaip paveldas, sakoma, kad mes esame tie, „kurie turime paveldėti išganymą“; veiksmožodžiu „turime“ išreiškiama slinktis eschatologinės užbaigos link. Nesame per Kristų įgyto ir Bažnyčios per savo tarnybą tik dalytino išganymo kapitalo rentininkai. Išganymo nuotykis tebevyksta Bažnyčios laiku. Šv. Paulius nesvyruodamas sako, kad „esame išgelbėti *viltimi*“ (*Rom* 8, 24). Išganymo įvykdymas Kristuje mus giliau panardina į viltį mesijinių pažadų (plg. *Iz* 60 ir t.), kurių išpildymas neužbaigtas, – į tai mūsų dėmesį mėgsta atkreipti žydai. Štai kodėl šv. Paulius gali pasakyti: „Iš ten [dangaus] mes laukiame Išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus“ (*Fil* 3, 20). Šv. Petras pavartoja dar stipresnę formulotę: „išganymas, kuris parengtas apsireikšti paskutiniu metu“ (*1 Pt* 1, 5). Galutinis išganymas nepriklauso bažnytiniam rutuliojimuisi istorijos chronologijoje, bet yra sulaikytas iki malonės galutinės akimirkos (*kairos*) – Dievo įsikišimo Kristaus šlovinguoju atėjimu.

Kadangi išganymas neužbaigtas, Naujajame Testamente jis mums pateikiamas kaip krikščioniškajame gyvenime nepaliaujamai vykstantis pavidalu, kuris nėra tiesiog to, kas įvyko praeityje, perteikimas. Paulius sušunka: „Štai dabar palankus metas (*kairos*), štai dabar išganymo diena!“ (*2 Kor* 6, 2). Tačiau šį dabartinį išganymo atėjimą Paulius suvokia kaip slinktį dar laukiamos galutinės užbaigos link: „Dabar išganymas arčiau negu tuomet, kai įtikėjome“ (*Rom* 13, 11). Ta užbaiga visiškai išsprūsta iš gebėjimo įvertinti remiantis chronologine tvarka. Jėzus, prieš įžengdamas į dangų, tai priminė savo mokiniais, klaususiems, ar jis atkursiąs Izraelio karalystę: „Ne jūsų reikalas žinoti laiką (*chronos*) ir metą (*kairos*), kuriuos Dievas nustatė savo galia“ (*Apd* 1, 7; Paulius panašiai sureaguoja *2 Tes* 2, 1–3).

Tas pats eschatologinis matmuo būdingas ir dar vienai sąvokai Naujajame Testamente, išganymo sinonimui – *atpirkimui*. Tai mus gali dar labiau nustebinti, nes ta atpirkimo sąvoka mums spontaniškai asocijuojasi su

kryžiaus auka. Atpirkimas, vieną kartą dėl visų Kristaus atliktas ant Golgotos kalno, negali būti ateityje. Vis dėlto, kaip ir išganymas, atpirkimas Naujajame Testamente aptinkamas išreikštas ir būsimoju laiku. Kaip antai, Kristaus eschatologinėje kalboje, pateiktoje šv. Luko evangelijoje: „Kai visa tai prasidės, atsitieskite ir pakelkite galvas, nes jūsų atpirkimas arti“ (*Lk* 21, 28). Mūsų dalyvavimą Šventojoje Dvasioje, veikiančioje Bažnyčios gyvenime, šv. Paulius irgi laiko mūsų būsimo atpirkimo paveldo avansu: Šventoji Dvasia, „kuri yra mūsų paveldėjimo laidas, kol bus atpirkta jo nuosavybė [t. y. tauta, kurią sau įsigijo Dievas] jo didybės šlovei“ (*Ef* 1, 14). Ir toliau: „Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria esate paženklinti atpirkimo dienai“ (*Ef* 4, 30).

Atpirkimo sąvoka, geriau nei išganymo, leidžia Naujajame Testamente atpažinti, kas Kristuje atlikta lyginant su tuo, kas dar neužbaigta ligi Jo šlovingojo atėjimo. Tai, kas atpirkime tobulai atlikta, yra *nuteisinimas*, nuodėmių atleidimas per sutaikinimą, vieną kartą dėl visų įgyvendintą Kristaus auka Kalvarijoje. Būtent tam taikoma ant kryžiaus miršančio Kristaus ištara: „Atlikta“ (*Jn* 19, 30). Ir malonės teologija mums primena, kad nuteisinimas yra visiškai dieviškasis darbas pirma bet kurio žmonių nuopelno: „Juk tai Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį“ (*2 Kor* 5, 19). Šiuo atžvilgiu Lutheris buvo teisus: „O Dievas mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvo me nusidėjėliai“ (*Rom* 5, 8). Šis lemiamas atpirkimo aktas, Kristaus vieną kartą atliktas dėl visų, yra nusidėjėlių nuteisinimas: „Visi yra nusidėję ir stokoja Dievo garbės, o nuteisinami dovanai jo malone dėl Kristaus Jėzaus atpirkimo“ (*Rom* 3, 23–24). Lygiai taip Kristuje „turime atpirkimą jo krauju ir nuodėmių atleidimą jo malonės gausa“ (*Ef* 1, 7). Ir kitur: „O jame [Kristuje] mes turime atpirkimą, nuodėmių atleidimą“ (*Kol* 1, 14). Atkreipkime dėmesį į konkrečią šiose ištarse vartojamos atpirkimo sąvokos prasmę: nuteisinimas, kalčių, nuodėmių atleidimas. Šioje plotmėje net mūsų augimas malone per dvasinę kovą ir išbandymus visada yra atpirkėjo, išpirktosios žmonijos Galvos, malonės (*gratia capitis*) priėmimo padarinys: „Iš jo pilnatvės visi mes esame gavę malonę po malonės“ (*Jn* 1, 16).

Kita vertus, tai, kas atpirkime radikaliai neužbaigta, nes jam vis dar trūksta Dievo naujo išganomojo įsikišimo, yra mūsų kūnų, o per tai ir gamtos bei istorijos, su kuriomis mūsų kūnas susijęs, atpirkimas. Būtent per kūną priklausome kosmosui, jo materialiai prigimčiai bei jo tapsmui, lygiai kaip ir žmonijos socialiniam gyvenimui bei istorijai. Anot biblinio Apreiškimo, kūnas yra neatsiejama žmogaus asmens dalis, todėl šv. Paulius gali kalbėti net apie mūsų įvaikinimo, kuris bus užbaigtas sulig mirusiųjų prikėlimu, laukimą. Juk

įvaikinimas galioja visam žmogaus asmeniui, o žmogaus asmuo apima ir kūną. Kadangi kūnas iš mirties bus išpirktas tik sulig galutiniu prisikėlimu, išganymas ir atpirkimas vis dar yra mūsų vilties dalis. Kalbėdamas apie visą kūrinių, kuri iki šiol tebedūsauja ir tebesikankina, šv. Paulius priduria: „Ir ne tik jis, bet ir mes patys, kurie turime Dvasios pradmenis, – ir mes dejuojame, laukdami įvaikinimo ir mūsų kūno atpirkimo. Tuo tarpu mes esame išgelbėti viltimi“ (Rom 8, 22–24). Dažnai Biblijos vertimuose sekama graikiškais rankraščiais, kuriuose posakio „įvaikinimas“ šioje vietoje nėra. Tačiau, kaip paprastai, reikėtų laikytis *lectio difficilior*, sunkesnės versijos, kurios kai kurie kopijuotojai atsisakė, nes nesuprato, ir „įvaikinimą“ čia išlaikyti, juolab paaiškinamą posakiu „mūsų kūno atpirkimas“ – kūno, kuris yra Dievo įvaikinamo žmogaus asmens neatsiejamas dėmuo.

Įvaikinimas, Šventosios Dvasios jau dovanotas mūsų dvasiai (plg. Rom 8, 15–16), bus užbaigtas tik mūsų kūno prikėlimu. O savo individualiu kūnu prisikelsime tik per viso Kristaus šlovingąjį atėjimą. Savo visą asmeninę visumą atgausime tik su visa likusia žmonija šlovėje. Savo individualų kūną atgausime tik viso Kristaus Kūne. Individualiai prisikėlusį Kristų šv. Paulius apibūdina kaip visuotinio prisikėlimo, atnešimo eschatologinės paruzijos, „pirmgimį“: „Kristus yra tikrai prikeltas iš numirusių kaip užgimusiųjų pirmgimis“ (1 Kor 15, 20). Kristaus prisikėlimą Paulius laiko ne tik pradū, bet ir visuotinio prisikėlimo „pirmgimiu“: „Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, tačiau kiekvienas pagal savo eilę. Pirmasis – Kristus“ (1 Kor 15, 22–23).

Mūsų kūno prisikėlimas susijęs ne tik su visos žmonijos galutiniu prisikėlimu, bet ir gamtos bei istorijos pasaulio, su kuriuo mūsų kūnas susijęs, pajungimu Viešpačiui Kristui. O dabar ne tik mūsų kūnas pavaldus mirčiai, bet ir visas pasaulis tebėra paženklintas blogio galios (plg. 1 Jn 5, 19). Mūsų pasaulis toli nuo teisingumo ir taikos būvio, skelbiamo mesijinių pažadų: „Vis dėlto dabar mes dar nematome, jog visa jam pajungta“ (Žyd 2, 8). Kristus valdžiai Bažnyčios laiku dar nėra viskas palenkta: „Paskui bus galas, kai jis perduos Karalystę Dievui Tėvui, sunaikinęs visas valdžias, galybes ir pajėgas. Jis gi turi karaliauti, kol paguldys po savo kojomis visus priešus. Kaip paskutinis priešas bus sunaikinta mirtis. Nes jis visa pajungė ir paklojo jam po kojų“ (1 Kor 15, 24–27). Čia Paulius teigia, kad Kristus pasaulyje jau karaliauja. Tačiau sykiu priduria: „Kol paguldys po savo kojomis visus priešus“; kitaip tariant, jis pripažįsta, kaip sakoma Laiške žydams, kad „vis dėlto dabar mes dar nematome, jog visa jam pajungta“ (Žyd 2, 8).

Atpirkimo kosminis ir istorinis matmuo neužbaigtas. Kitaip nei dvasinėje plotmėje, kur Kristus – Galvos malonė jau dovanota, net jei dar iki galo ir neužaugino mistinio Kūno (plg. Ef 4, 15–16; 1 Jn 3, 2). Kosminis ir net socialinis Kristaus viešpatavimas lieka neužbaigtas iki Jo naujo ir galutinio įsikisimo – Jo kaip visatos Karaliaus šlovingojo atėjimo. Visa tai mus verčia rimtai traktuoti žydu pasipiktinimą regint „nusižeminusį Mesiją“, koks pasaulio atžvilgiu visada yra Jėzus. Negalime sakyti, jog visi mesijiniai pažadai išpildyti. Tokio pat pasipiktinimo esama ir Jono Krikštytojo klausime, kurį jis iš kalėjimo pasiuntė Jėzui: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ (Mt 11, 2–3). Jėzus į tai atsako: „Aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliama, vargdieniams skelbiama Geroji Naujiena. Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi“ (Mt 11, 4–6). Išties palaimintas tas, kam Mesijas Jėzus nėra „pažaidos akmuo“ (Iz 8, 14; Rom 9, 33; 1 Pt 2, 7–8), nes tai nėra visiškai akivaizdu, kaip mums primena „dalies Izraelio tautos“ (Rom 11, 25) „netikėjimas“ (Rom 11, 20). Juk Jėzus tik parodė šlovingosios mesijinės Karalystės ženklų (plg. Iz 26, 19; 29, 18; 35, 5–6; 61, 1): pagydyti keli aklieji, kurtieji ar raupsuotieji, evangelijose minimi trys prikėlimai, bet visa tai toli nuo Karalystės, Dievo pažadėtos per pranašą Izaiją (plg. Iz 11, 1–9 ir toliau).

Širdies slaptumoje mes išvystame tik ženklus Karalystės, iš pradžių ateinančios su nusižeminusiu Mesiju: „Geroji Naujiena skelbiama vargdieniams“; tie vargdieniai yra *anawim*, nuolankieji (plg. Iz 57, 15; Sof 2, 3), „beturčiai dvasia“ (Mt 5, 3). Karalystė valdant nusižeminusiam Mesijui prasideda Gerosios Naujienos priėmimu. Jėzus tai aiškiai pasako fariziejams, klausinėjusiems, „kada ateis Dievo Karalystė“: „Dievo Karalystė ateina nepastebimai. Ir niekas nepasakys: Štai ji čia arba ten! Nes Dievo Karalystė jau yra tarp jūsų“ (Lk 17, 20–21). „Tarp jūsų“ pažodžiui iš graikų kalbos gali reikšti „jūsų viduje“ ir „tarp jūsų“. Dievo Karalystė iš pradžių yra vidujybės slėpinys – tiek kiekvieno asmens kaip tokio, tiek žmonių bendruomenės tarpasmeninių santykių atžvilgiu.

Panašiai ir fariziejams, reikalavusiems „ženklų“ (Mt 12, 38), „ženklų iš dangaus“ (Mt 16, 1), Jėzus tepasiūlo „Jonos ženklą“ (Mt 12, 39; 16, 4), t. y. savo prisikėlimo po trijų dienų kape ženklą (plg. Mt 12, 40). Tačiau ir prisikėlęs Jėzus nepasirodo nei „pasauliui“ (plg. Jn 14, 22 ir jau Jn 7, 4), nei „visai tautai“ (Apd 10, 41), bet tik „tiems, kurie buvo jį atlydėję iš Galilėjos į Jeruzalę. Dabar jie yra jo liudytojai žmonėms“ (Apd 13, 31). Jei būtų pasirodęs išpūdingais stebuklais, Jėzus būtų pasidavęs pagundai šėtono, kuris jo mesijinės tarnybos pradžioje ragino jį mestis nuo šventyklos šelmens (plg. Mt 4, 5–7), kad Dievo Karalystė taptų „pastebima“.

Perskyra tarp to, ką Kristus atliko kaip Tarnas, ir to, kas dėl išganymo nebus užbaigta ligi Jo paskutinio šlovingojo atėjimo, dabar tapo aiški. Siedu matmenys labai gerai perskirti ir suformuluoti Laiške žydams: „Kristus, vieną kartą paaukotas, kad atsilygintų už visų nuodėmes, antrą kartą pasirodys ne dėl nuodėmių, bet jo laukiančiųjų išganymui“ (Žyd 9, 28). Užbaigtas išganymas, pranokstantis žmogaus dvasinį nuteisinimą ir aprėpiantis jo kūną, visą žmoniją bei patį kosmosą, reikalauja Kristaus antro apsireiškimo, šįsyk su šlove. Būtent tai sako ir šv. Paulius: „Tad dar tikriau dabar, kai esame nuteisinti jo krauju, būsime jo išgelbėti nuo rūsčios bausmės. Jeigu, kai dar buvome priešai, mus sutaikino su Dievu jo Sūnaus mirtis, tai juo labiau mus išgelbės jo gyvybė, kai jau esame sutaikinti“ (Rom 5, 9–10).

„Mes esame išgelbėti viltimi“ (Rom 8, 24). Galima sakyti, kad net nuteisinamosios ir pašvenčiamosios malonės plotmėje, kur Kristus „visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išganymo priežastimi“ (Žyd 5, 9), kadangi Jis jau „mus sutaikino“ (Rom 5, 11), sieloms taikomas išganymas lieka neužbaigtas, nes iš dalies jis priklauso nuo mūsų ištraukimo kitų labai šventųjų bendrystėje. Tai aiškiai pabrėžiama dviejuose Naujojo Testamento tekstuose. Šv. Paulius sako: „Dabar aš džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne *papildau*, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia“ (Kol 1, 24). Prisiminkime tokį teisingą šv. Tomo Akviniečio aiškinimą. Jis iškelia klausimą: „Ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia?“ ir atsako: „Nieko, išskyrus tai, kad Kristus turėjo juos iškentėti Pauliujė“ (2).

Šventųjų bendrystės slėpinys šv. Jono irgi yra stipriai suformuluotas: „Mes iš to pažinome meilę, kad jis už mus paguldė savo gyvybę. Ir mes turime guldyti gyvybę už brolius“ (1 Jn 3, 16). Šv. Jonas pabrėžia ir tęstinumą, ir paralelizmą tarp mūsų ir Kristaus. Tęstinumą: savo gyvybę už brolius galime atiduoti tik dėl to, kad pirma savo gyvybę už mus atidavė Kristus. Ir paralelizmą: Kristaus auka akina mus mūsų aukai ir yra jos atbaigiama.

II. Bažnyčia ir Karalystė

Supratę, kas išganyme jau atlikta ir kas dar neužbaigta, galime geriau suvokti, kuo Bažnyčia sutampa su Karalyste ir kuo ji tebėra neužbaigto išganymo sakramentas. Krikščionių teologai aptaria tarpusavyje norėdami žinoti, kas yra Bažnyčia – Karalystė ar Karalystės sakramentas? Tai mus veda prie Vatikano II Susirinkimo tekstų.

Teikdami paspirtį tiems, kurie tiesiai šviesiai tapatina Bažnyčią ir Karalystę, pacituosime galbūt šiuo atžvil-

giu stipriausią ištarą Naujajame Testamente: Bažnyčia yra Kristaus „Kūnas, pilnatvė to, kuris visa visur pripildo“ (Ef 1, 23). Vis dėlto ir čia atrandame du išganymo elementus: Bažnyčia yra Kristaus „pilnatvė“, vadinasi, Karalystės, kurios Jis yra Karalius, pilnatvė; tačiau Kristaus, „kuris visa visur pripildo“, t. y. dar ateisiančio viso Kristaus. Tad Bažnyčios pilnatvė eschatologiškai tiesiasi į visišką Kristaus pilnatvę, pripildančią „visa visur“. Dinamika nuo mirusio ir prisikėlusio Kristaus iki to paties Kristaus šlovingojo atėjimo yra Bažnyčios laikas. Pasak katalikų mokymo, Bažnyčia turi Kristaus nuteisinamosios bei pašvenčiamosios galios pilnatvę, suteikiančią jai kokybinį katalikiškumą, jos visuotinumą šaltinį, o jos tarnybos esmė yra dalyti tai per Dievo žodį ir sakramentus (plg. 2 Kor 5, 18–21).

Nuteisinimo ir pašvenčiamosios malonės lygmeniu Bažnyčia yra Dievo Karalystė, nes Karalystę iš esmės sudaro žmonių sutaikinimas ir bendrystė su Dievu, jų Tėvu. Karalystė yra meilės slėpinys, nes „Dievas yra meilė“ (1 Jn 4, 8). Ji yra pasauliui „visuotinis išganymo sakramentas“ (3), žmonių vienybės su Dievu sakramentas (4) ne tik savo evangelizacinės bei šventinamosios misijos tarnyba, bet net dar labiau savo dalyvaviamu Kristaus aukoje šventųjų bendrystėje.

Tad Bažnyčia yra išganymo sakramentas, tačiau ar ji yra ir Karalystės sakramentas? Šis aptarinėjamas klausimas kilo iš XX a. pr. didžiulio egzegetinio ginčo dėl Karalystės ir eschatologijos. J. Weissas ir A. Schweitzeris tvirtino, kad siedu vienas su kitu susiję bei vienas nuo kito neatsiejami dalykai išreiškia tą pačią tikrovę. Krikščionybė, anot jų, yra ne kas kita, kaip „iluzijos sėkmė“, Kristaus, skelbusio Karalystės greitą atėjimą, kuris taip ir neįvyko, sėkmė (5).

Anot A. Loisy sąmojingo pasakymo, „Kristus skelbė Karalystę, o atėjo Bažnyčia.“ Kitaip tariant, Kristaus skelbta eschatologinė Karalystė neatėjo; po Jo mirties apaštalai įsteigė Bažnyčią, kurios Kristus, kaip tokios, nei numatė, nei troško. Ši tezė egzegetiniu lygmeniu plačiai atmesta, be kita ko, ir H. Schliero darbe, pavadintame „Bažnyčios laikas“. Bažnyčia Naujajame Testamente jam atrodo susijusi su pačiu Kristaus „slėpiniu“, o Jo kalboms evangelijose būdingas aiškus ar numanomas bažnytinis matmuo, dažnai sudarantis tų kalbų esmę.

XX a. pradžios eschatologinė problematika daug subtiliau ir priimtinau pasikartoja kai kurių katalikų teologų teiginiuose. Anot jų, Bažnyčia yra ne Karalystė, bet tik jos „sakramentas“. Kardinolas Yves'as Congaras OP kalbėjo apie tam tikrą „atotrūkį bei neatitiktį tarp Bažnyčios ir Karalystės“. Iš tikrųjų, Vatikano II Susirinkimas, kad ir kas būtų sakoma, nevartojo formuluotės: Bažnyčia yra

Karalystės sakramentas. Iš naujo imdamasis šio ginčytino klausimo, kardinolas Christophas Schönbornas OP, Katalikų Bažnyčios katekizmo pagrindinis redaktorius ir šiandien Vienos arkivyskupas, vienoje 1984 m. konferencijoje pats oficialiai jos atsisakė (6). Jis prisijungė prie kito didžiojo šiuolaikinio teologo kardinolo Charles'io Journet, kuris, sekdamas Tomu Akviniečiu, tvirtino Bažnyčią ir Karalystę esant tapačias.

Remiantis tuo, kas anksčiau išdėstyta apie išganymo neužbaigtumą, šias abi iš pirmo žvilgsnio viena kitai prieštaraujančias tezes galima suartinti. Bažnyčia tikrai nėra Karalystės sakramentas tokiu būdu, kaip sakramentalija, kaip paprastas ženklas, nuteikiantis malonės tikrovei, kuri yra jam išorinė. Ji taip pat nėra sakramentas tokiu būdu, kaip didžiama sakramentų, kurie, nors ir padaro tai, ką žymi, tik priartina už jų esančią malonės tikrovę. Pasak katalikų ir ortodoksų mokymo, Bažnyčia yra Karalystės sakramentas tokiu būdu, kaip vienintelis sakramentas, kuriuo ne tik įvykdoma tai, ką jis žymi, bet kuris ir yra tai, ką žymi, – kaip Eucharistija. Eucharistija statydina mistinį Kūną, nes ji yra Kristaus kūnas. Bažnyčia sakramentiškai statydina Karalystę, nes joje esmingai esti pati Karalystė. Tas esminis buvimas vis dėlto yra sakramentinio pobūdžio. Tačiau, kaip Eucharistijoje ir kitaip nei kituose sakramentuose, žymima tikrovė yra čia ir dabar realiai, o ne vien virtualiai. Štai kodėl Eucharistija ne tik kuria Bažnyčią, bet ir yra Bažnyčia, kaip nepaliaujamai kartojo šv. Augustinas ir savo veikale *Corpus mysticum* priminė kardinolas Henry Lubacas SJ. Kaip Eucharistija yra Kristus, pasirengęs įžengti į žmones kaip Visas Kristus, lygiai taip Bažnyčia yra Karalystė, pasirengusi įžengti į pasaulį.

Tokia teologinė prietis leidžia išsaugoti eschatologinę slinktį atbaigtos Karalystės, kurią liudija visas Naujasis Testamentas, link. Jei Bažnyčia ir Karalystė būtų tapatinamos ne sakramentiniu būdu, rastųsi iki galo įgyvendinta eschatologija, prieštaraujanti viskam, kas Naujajame Testamente mums sakoma apie išganymą „viltimi“. Vatikano II Susirinkimas, priešingai, sako, kad Bažnyčia yra „jau dabar slėpiningai pasaulyje esanti Kristaus karalystė“ (7). Kaip žinome, graikiškas žodis „slėpinys“ lotynų kalboje perteikiamas kaip „sakramentas“. Bažnyčia yra Karalystė kaip „duonos raugas“ ar „garstyčios grūdelis“ iš palyginimų apie Karalystę. Be to, Apaštalų darbuose pirmutinis Bažnyčios vardas yra „Kelias“ (Apd 9, 2) ir net „Išganymo kelias“ (Apd 16, 17). Iš tiesų Kristaus Kūno meilė turi išaugti iki pilnatvės. Ir Vatikano II Susirinkimo požiūriu Bažnyčia yra „Karalystės ūglys ir pradžia“ (8) savo dieviškąja plėtros dinamika. „Katalikiška“ reiškia ne tiesiog „pilnatvė“, bet „atsižvelgimą į pilnatvę“.

Bažnyčiai, vykdančiai savo pašventinamąją tarnybą, būdingas sakramentinis veiksmingo ženklo matmuo, pranyksiantis atėjus tobulos meilės Karalystei. Pasak Susirinkimo, „keliaujančiam Bažnyčiai su dabartiniam laikotarpiui priklausančiais sakramentais ir institucijomis būdingas šio pasaulio praeinantis pavidalas. Ir ji pati gyvena tarp kūrinių, kurie tebedūsauja ir tebevaitoja iki šiol bei tebelaukia Dievo vaikų apreiškimo (plg. Rom 8, 19–22)“ (9). Todėl Bažnyčia turi nesiliauti atsinaujinusi (10).

Bažnyčią, susijusią su Kristaus atperkamąja auka, skaudina jos narių nuodėmės. Palyginime apie rauges ir kviečius (plg. Mt 13, 24–30) Bažnyčios laikas Kristaus pateikiamas kaip gėrio ir blogio augimo žmonių istorijoje metas (plg. 13, 36–43). Ligi Paskutinio teismo istorijos pabaigoje nevalia ravėti raugių, kad kartais „neišrautumėte su jomis ir kviečių“ (Mt 13, 29). Tarp Bažnyčios narių ir net jos tarnautojų raugės ir kviečiai sumaišyti. Ir Susirinkimas yra pasakęs, kad Bažnyčia „yra šventa ir drauge nuolat apvalytina“ (11): šventa, nes Karalystė esmiškai jau esti joje, jos kaip Kristaus Sužadėtinės mistiniame asmenyje (plg. Ef 5, 25–27) (12); apvalytina, nes turi atgailauti už savo narius, savo nuodėmingu elgesiu prieštaraujančius tai šventumo Karalystei, kuri šventųjų bendrystėje visada yra čia ir dabar. Tačiau dieviškuoju išganymo matmeniu eschatologinė Karalystė bus ne kas kita, kaip Bažnyčia, įgyvendinta kaip meilės slėpinys. „Meilė niekada nesibaigia“ (1 Kor 13, 8). Eschatologinėje Karalystėje Dievą mylėsime tokia pat meile, kokia Jį mylėjome šiame pasaulyje Bažnyčioje. Būtent meilė galiausiai lemia dieviškąjį tolydumą tarp Bažnyčios ir Karalystės bei jų esminį tapatumą.

Tačiau kitu išganymo aspektu, žmonių bei kosmoso išgelbėjimo iš blogio bei išskirtinės priklausomybės Dievui aspektu, Bažnyčia „viltinai keliauja į savo tikslą – dangiškąją tėvynę“ (13). Istorijos plotmėje Bažnyčia negali įgyvendinti Karalystės šiame pasaulyje, nes Karalystė priklauso ateisiančiam pasauliui. Bažnyčia turi įžengti į šią Karalystę per velykinę kelionę, lydimą mirčių bei prisikėlimų, per dvasinę kovą su jau veikiančiu „nedorybės slėpiniu“ (plg. 2 Tes 2, 7), augančiu išvien su „maldingumo slėpiniu“ (plg. 1 Tim 3, 16). Ši dvasinė kova atves prie to, kas Katalikų Bažnyčios katekizme vadinama Bažnyčios „galutiniu išmėginimu“ (14).

Eschatologinis mokymas, anksčiau neaptinkamas Bažnyčios Magisteriume, tačiau grįstas gausiomis atitinkamomis Naujojo Testamento ištaromis, šiame Katekizmo tekste suskamba labai naujai. Katekizme pirma primenama, kad „prieš Kristaus atėjimą Bažnyčia turės būti galutinai išmėginta, ir daugelio tikinčiųjų tikėjimas tada susvyruos“ (15). Paskui tęsiama: „Bažnyčia į

Karalystės garbę įžengs tik per tas paskutines Velykas, sekdamas paskui mirusį ir prisikėlusį Viešpatį. Tad Karalystė ateis ne kaip istorinis Bažnyčios triumfas nuolat jai žengiant į priekį, bet kaip Dievo pergalė kovoje su paskutiniu blogio siautėjimu; tada iš dangaus nužengs Kristaus Sužadėtinė. Po šio praeinančio pasaulio galutinio, kosminio sukrėtimo įvyks Paskutinis teismas; tai bus Dievo triumfas prieš blogio maištą“ (16).

Bažnyčia nėra Kristaus atlikto atperkamojo darbo rentininkė, ji naudojasi juo tiek, kiek ji pati susijusi su savo Sužadėtinio mirties ir prisikėlimo slėpiniu. Tokia Bažnyčios vizija, kai ji nesutelkia dėmesio į save pačią ir žengia pasitikti Sužadėtinio, meldama Jo atėjimo Šventojoje Dvasioje (plg. *Apd 22, 17*), yra būtina trokštant ištrūkti iš šiandien daugeliui katalikų būdinio svyravimo tarp bėgimo į priekį persiėmus progresyvistiniu neoklerikalizmu ir baugštaus atsitraukimo stengiantis atkurti ankstesnį klerikalizmą. Ir vienu, ir kitu atveju krikščionys baiminasi kolektyviai išgyventi Bažnyčioje Velykų slėpiniu, kuris vienintelis įgalina „iš šio pasaulio keliauti [pereiti] pas Tėvą“ (*Jn 13, 1*), išmėginimą. Tik toks velykinis Bažnyčios laiko supratimas, kreipiantis į Kristaus galutinį atėjimą, gali mums padėti išvengti pagundos administruoti Karalystę kaip Dievo funkcionieriams.

Kitame skyriuje parodysime, kad toks Bažnyčios laiko supratimas atsižvelgiant į išganymo neužbaigtumą taip pat gali sudaryti sąlygas Bažnyčiai nustatyti teisingą santykį su Izraeliu.

III. Bažnyčia ir Izraelis

Jonos ženklas, įvykdytas Kristaus prisikėlimu, tiesiogiai nebuvo parodytas nei Izraelio tautai (plg. *Apd 10, 41*), nei pasauliui (plg. *Jn 14, 22–23*), bet tik mokiniams (plg. *Apd 13, 31*). Tad ir Bažnyčia jį gali parodyti tik tiems, kurie tikėjimu priima apaštalų liudijimą, kurį ji sergi. Tačiau Jėzaus atsakyme ženklo reikalavusiems fariziejams Jonos ženklas neapsiriboja prisikėlimu po trijų dienų kape. Kalbėdamas apie Ninevės gyventojų atgailą atsiliepiant į Jonos pamokslą ir pridurdamas apie Šebos karalienės atvykimą pasiklausyti Saliamono (plg. *Mt 12, 42*), Jėzus skelbia, kad įvykdė dar vieną Jonos ženklo aspektą – kalbama apie pagonių, kuriems atstovauja nineviečiai ir Šebos karalienė, atsivertimą į Izraeliui apreikštą tikrąjį Dievą. Didžiulis mesijinis ženklas yra masinis pagonių tautų atsivertimas į Izraelio Dievą (plg. *Iz 42, 6; 49, 6*). Tai įvyko sulig pagonių įtraukimu į Dievo tautą. „Jeruzalės Susirinkime“ šv. Jokūbas pareiškia: „Dievas pirmiausia teikėsi iš pagonių išsirinkti savo vardui tautą“ (*Apd 15, 14*). Ir jis pripažįsta, kad *Am 9, 11–12* pranašystė (pirmiausia

jos universalistinė Septuagintos vertimo versija, perteikiama *Apd 15, 16–17*) įvykdyta.

Bažnyčia Izraeliui yra Jonos ženklas pagonių atsivertimo į tikrąjį Dievą aspektu. Tai primena, kad mesijiniai laikai prasidėjo regimu būdu ir kad Izraelis nebe vienintelis garbina gyvąjį ir tikrąjį Dievą bei jam tar nauja. Tačiau, kita vertus, Izraelio netikėjimas Jėzaus mesijiškumu ir Izraelio, nepaisant visko, išlikimas per dvidešimt amžių primena Bažnyčiai, kad ta pati Karalystė ligi galo dar neužbaigta ir kad Izraelio mesijinė viltis išlieka prasminga iki Kristaus šlovingojo atėjimo. Žydai pagrįstai atkreipia mūsų dėmesį, jog visi mesijiniai pažadai dar neįgyvendinti. Tačiau jie neteisingai nuvertina Jonos ženklą – pagonių atsivertimą kaip Karalystės pradžios ženklą.

Dievo kantrybės laikas (plg. 2 *Pt 3, 9*) yra Bažnyčios misijos pagonių tautų atžvilgiu laikas (plg. *Lk 21, 24; Rom 11, 25*). Šia misija ji įgyvendina Jonos ženklą ligi tol, kol „bus išgelbėtas visas Izraelis“ (*Rom 11, 26*). Šiuo laiku Bažnyčia keliauja žemėje tarsi „parapija“ (plg. 1 *Pt 1, 17; 2, 11*), t. y. laikina buveinė, „pasklidusi“ po visą žemę (plg. *Jok 1, 1; 1 Pt 1, 1*). Tad ji negali tapatinti su užbaigta Karalyste jokios krikščionybės formos, kurias ji kilidina savo žemiškosios kelionės metu ir kurioms skirta nunykti su pasauliu. Tuo nenuvertinamos Bažnyčios pastangos nepaliaujamai evangelizuoti tam tikros visuomenės ir kultūros papročius, bet neleidžiama tokios krikščionybės painioti su ateisiančia užbaigta Karalyste.

Kai krikščionys mėgina savo konkrečias krikščionybės formas tapatinti su užbaigta Karalyste, jų klaidingas mesianizmas neišvengiamai verčia juos išskirti žydus iš visuomenės, priverstinai juos atversti ar išvaryti iš miesto. Juk žydai jiems primena, kad užbaigta Karalystė tebėra „vilties objektas“. Tik galutinis Izraelio „priėmimas [atkūrimas]“ (*Rom 11, 15*) per Mesijo šlovingąjį atėjimą, užbaigsiąjį „tautų lauką“, leis įsteigti užbaigtą Karalystės būvį. Ligi tol, kad Karalystę būtų galima užbaigti „gyvenimu prisikėlus iš numirusių“ (*Rom 11, 15*), „trūksta“ žydų (*Rom 11, 15, apobolė* reiškia netektį – jų trūkumą Dievo planui įgyvendinti). Tik jų atkūrimas (plg. *Rom 11, 15*) lems, kad „ateitų paguodos metas ir jis [Dievas] atsiųstų jums skirtąjį Mesiją Jėzų. Jį turi priimti dangus iki visų dalykų atnaujinimo meto. Dievas tai nuo amžių paskelbė šventųjų pranašų lūpomis“ (*Apd 3, 20–21*).

Izraelio nuolatinis išlikimas primena Bažnyčiai, kad mesijinis išganymas kaip visuotinis atnaujinimas prisikėlimu bei kosmoso atnaujinimu neužbaigtas. Laukdami šlovingojo Mesijo, krikščionys yra „Izraelio vilties“ (*Apd 28, 20*) dalininkai. Tai ta pati viltis, nors

krikščionims (ne taip, kaip žydams) ji yra apšviesta nusizėminusio Mesijo Velykų šviesos. Katalikų Bažnyčios katekizme to aiškiai mokoma 840 paragrafe.

Visuotinio atpirkimo eschatologinė užbaiga negali įvykti „nepriėmus [neatkūrus]“ (plg. Rom 11, 15) žydų tautos. Šitai pakankamai aiškiai patvirtina šv. Paulius Rom 11, 12. 15. 25–26, taip pat sinoptinių evangelijų eschatologija (plg. Mt 23, 38–39; Lk 21, 24), be išimčių kartojama visoje Tradicijoje, pirmiausia Bažnyčios tėvų (šv. Jono Auksaburnio, šv. Augustino) ir mokytojų (šv. Vilhelmo Sen Tjeriečio, šv. Tomo Akviniečio) jų Laiško romiečiams 11-ojo skyriaus komentaruose. Vis dėlto jų veikaluose ši linija tęsiama kažkiek nerangiai todėl, kad jų atspirties taškas yra teigimas, kad netikintis Izraelis buvo Dievo pasmerktas kolektyviai. Aiškinant Laiško romiečiams 9–11 skyrius, predestinacijos teologijoje vyravo tendencija suvokti netikinčio Izraelio „atmetimą“ (Rom 11, 15; plg. 11, 11. 17–24) kaip kolektyvinį pasmerkimą, kai iš tikrųjų reikėtų turėti galvoje ne „atstūmimą“ (Rom 11, 1. 11), bet „dalies Izraelio tautos“ (Rom 11, 25) ekonominį nebenaudojimą (atidėjimą į šalį kaip įrankio) Naujosios Sandoros mesijiniame darbe. „Nulaužta“ (Rom 11, 20) nuo Jėzaus, žydų tautos „netikinti“ dalis negali iki galo atsiliepti į savo pašaukimą būti „šviesa pagonims“ (Apd 13, 46–47, cituojant Iz 49, 6) nešant jiems mesijinį atpirkimą. Tačiau Izraelis greta Bažnyčios išlieka neatšaukiamoje išrinkimo malonėje kaip Įstatymo, Dievo dovanoto kaip to atpirkimo moralinio pagrindo, liudytojas pasauliui. Jų „suklupimas“ buvo skirtas ne „tikram nupuolimui“ (Rom 11, 15), bet „nupuolimui ir atsikėlimui“ (Lk 2, 34; plg. Rom 11, 23). Tad išrinkimo ir Įstatymo galia Izraelis visada lieka Dievo rankose, kad Jis juo iš naujo pasinaudotų galutiniame pasaulio atpirkimo akte.

Atsižvelgiant į atitaisymą, pradėtą Vatikano II Susirinkimo ir vėlesnių popiežių mokymo, Katalikų Bažnyčios katekizme galėjo būti pateiktas pagrįstesnis eschatologinio vaidmens, neginčijamai tenkančio žydų tautai Naujojo Testamento apreiškime, aiškinimas. „Garbingojo Mesijo atėjimas vis dar yra atidedamas iki tam tikro istorijos momento, kol jį pripažins *visas Izraelis, kurio dalis [...] lieka užkietėjusi dėl netikėjimo* (Rom 11, 20) Jėzaus. Šv. Petras tai pasako Jeruzalės žydams po Sekminių: *Tad atgailaukite ir atsiverskite, kad būtų išdildytos jūsų nuodėmės, kad nuo Viešpaties veido ateitų paguodos metas ir jis atsiųstų jums skirtąjį Mesiją Jėzų. Jį turi priimti dangus iki visų dalykų atnaujinimo meto. Dievas tai nuo amžių paskelbė savo šventųjų pranašų lūpomis* (Apd 3, 19–21). Ir Paulius tai pakartoja: *Nes jeigu jų atmetimas pasauliui reiškė sutaikinimą, tai ką gi reikštų jų priėmimas, jei ne gyvenimą prisikėlus iš numirusių?* (Rom 11, 15). Visų izraelitų įžengimas į mesijinį

išganyimą paskui visus pagonis leis Dievo tautai pasiekti *Kristaus pilnatvę* (Ef 4, 13), kad *Dievas būtų viskas visame kame* (1 Kor 15, 28)“ (KBK, 674).

Kaip pirmasis mesijinis Jėzaus atėjimas „tarno išvaizda“ (Fil 2, 7) neįvyko be Izraelio, kuriam atstovavo jo tikintis „likutis“ (Rom 11, 5), bendradarbiavimo, lygiai taip jo antrojo atėjimo „su didžia galybe ir šlove“ (Mt 24, 30) nebus be „viso Izraelio“ (Rom 11, 26) indėlio. Štai kodėl, kalbėdamas apie žydų tautos „priėmimą“ (Rom 11, 15) ryšium su šlovinguoju atėjimu, šv. Paulius rašo: „O tada bus išgelbėtas visas Izraelis, kaip parašyta: *Iš Siono kalno ateis gelbėtojas ir nukreips noderibes nuo Jokūbo*“ (Rom 11, 26, cituojant Iz 59, 20). Šiuo atžvilgiu šv. Tomas Akvinietis tęsia visą patristinę tradiciją Laiško romiečiams komentaruose apie Rom 11, 15 rašydamas taip: „Kas tokiu Dievo priėmimu [žydų] būtų padaryta kita, jei ne tai, kad pagonys būtų grąžinti į gyvenimą? Pagonys yra drungni tikintieji: *Kadangi įsigalės neteisybė, daugelio meilė atšals* (Mt 24, 12). O galbūt galvoje turimi tie, kurie, apgauti Antikristo, visiškai nupuolė? Dėl atsivertusių žydų jie atgaus savo pirmąją užsidegimą.“

Katalikų Bažnyčios katekizme apie žydų tautos eschatologinį vaidmenį mokoma pavadinimu „Garbingas Kristaus atėjimas, Izraelio viltis“ (KBK, 674), darant užuominą į šv. Pauliaus ištarą Apaštalų darbuose (plg. Apd 23, 6; 26, 6–8; 28, 20), kuris norėjo parodyti, kad Kristaus prisikėlimas yra žydų puoselėjamos prisikėlimo iš numirusių vilties išpildymo pirmiena (plg. 1 Kor 15, 23). Tačiau, kad šlovingasis Kristaus atėjimas galėtų išpildyti Izraelio mesijinę bei eschatologinę viltį, būtina, jog žydų tauta Bažnyčios istorijos tėkmėje, „pagonių laikais“ (Lk 21, 24), išsaugotų savo „bažnytinės“ tapatybės „slėpinį“ (Rom 11, 25). „Dalies Izraelio tautos“ (Rom 11, 25) kolektyvinis „užkietėjimas“ (ten pat), virtęs „netikėjimu“ (Rom 11, 20) ir „Evangelijos priešū“ (Rom 11, 28), truks tol, „kol įeis pagonių visuma“ (Rom 11, 25), t. y. per visą Bažnyčios visuotinės misijos laikotarpį.

Tad, žvelgiant Naujojo Testamento apreiškimo šviesoje, bet kurie mėginimai atversti, asimiliuoti ar sunaikinti žydus kaip Izraelio tautą, vienatiniame dieviškojo išganyimo plane skirtingą ir sykiu neatsiejamą nuo Bažnyčios, negali nežlugti kaip priešingi dieviškojo plano „slėpiniui“. Tiesa, Bažnyčia iš Kristaus gavo užduotį visiems žmonėms be išimties liudyti pirmojo mesijinio atėjimo metu Dievo vienąkart dėl visų žmonių Jėzuje atliktą visuotinį atpirkimą iš nuodėmių. Tačiau ji turi rūpintis, ypač žydų atžvilgiu, Gerąją Naujieną apie išganyimą skelbti taip, kad kaip atsakas, pasak Jono Pauliaus II kalbos Romos sinagogoje, „rastųsi sutarimas tikėjimo

plotmėje, tai yra laisvu proto iš širdies, vedamų tikėjimo, pritarimu, kuris niekada negali būti vienokio ar kitokio išorinio spaudimo objektas.“

Neatmetant to, kad dėl visuotinio Evangelijos liudijimo „kai kurie“ (Rom 11, 14) Izraelio vaikai, viduje apšviesti malonės (plg. 2 Kor 3, 14–16), laisvai priklausys Kristui, katalikai turėtų kaip tikrai nedoro darbo atsakyti bet kokio prozelitizmo, kuriuo būtų siekiama žmogiškosiomis priemonėmis gnaužti Izraelio buvimą istorijoje. Juk jis Dievo plane išlieka kaip „bažnytinė“ tauta ir Dievas savo panorėtą akimirką jį „priims“ (Rom 11, 15) „visą“ (Rom 11, 26), kad ateitų „gyvenimas prisikėlus iš numirusių“ (Rom 11, 15). O ligi tol krikščionys bendrakeleivystę su žydų tauta turėtų priimti kaip dieviškojo išganymo plano „slėpinį“ (Rom 11, 25) Bažnyčios laiku.

Toks magisterinis antižydiškų teologinių nuomonių atitaisymas turėtų vykti „atgailos sugrudinta širdimi“ (*Tertio millennio adveniente*, 35). „Paniekos kupinas mokymas“ apie žydų tautą, būdingas kai kurioms teologinėms nuomonėms, plačiai pasklidusioms krikščionijoje, galėjo padėti dangstyti Kristaus ir Bažnyčios vardu tiems, kurie vykdė žydų diskriminaciją, socialinę smurtą, priverstinius atvertimus bei krikštus, trėmimus bei žudynes. Dėl tokio neteisybės pateisinimo, teikto teologinių nuomonių, kurias Magisteriumas pripažino prieštaraujančiomis žydų vietai Naujajame Testamente apreikštame išganymo plane, Bažnyčia

kaip Kristaus Sužadėtinė, neturinti „jokios dėmės nei raukšlės“, bet „šventa ir nesutepta“ (Ef 5, 27), panoro atgailos aktu atitaisyti tų savo vaikų, net tarnautojų, kurie žydų atžvilgiu išdavė savo „tiesos tarnystę“ (*Tertio millennio adveniente*, 35), aklumą ir kaltes.

Nuorodos

- (1) PG 91, 1256 C.
- (2) Laiško kolosiečiams komentarai, VI.
- (3) *Lumen gentium*, 48.
- (4) Ten pat, 1.
- (5) Plg. J. Carmignac. *La mirrage de l'eschatologie*. Paris 1979.
- (6) „L'Église du ciel et de la terre: note sur *Lumen Gentium* chap. VII“, in: *Le Christ notre vie*. Venasque 1985.
- (7) *Lumen gentium*, 3.
- (8) Ten pat, 5.
- (9) Ten pat, 48.
- (10) Ten pat, 9.
- (11) Ten pat, 8.
- (12) Plg. KBK, 772–773.
- (13) *Unitatis Redintegratio*, 2.
- (14) KBK, 675–677.
- (15) KBK, 675.
- (16) Ten pat, 667.

Nauji leidiniai

Popiežius Pranciškus. Mylėti kaip Dievas. Trečiadienio katechezės apie šeimą. – Kaunas: VŠĮ *Caritas* leidykla „Artuma“, 2018. – 103 p.

„Visus 2015 metus popiežius Pranciškus savo tradicinių trečiadienio audiencijų apmąstymus skyrė šeimai. Paprasta, jautria, taiklia kalba jis palietė įvairius šeimos gyvenimo aspektus – nuo pasiruošimo santuokai iki senatvės. Atskleidė kiekvieno šeimos nario – vyro ir žmonos, tėvo ir motinos, brolio ir sesers bei senelių – indėlį į darnios ir laimingos šeimos kūrimą. Nelieta popiežiaus nepastebėtos ir šeimos santykių žaizdos, atsirandančios dėl išorinių aplinkybių: skurdo, ligų, mirties.

Kiekviena katechezė – tarsi spalvingas eskizas, gyvai atvaizduojantis konkretų šeimos gyvenimo atvejį. Jaučiamas tėviškas rūpestis, ganytojo patirtis ir žmogiškas jautrumas, gailestingumo skraiste apgaubiantis jo pamokymus bei paraginimus.

Šios Pranciškaus mintys neprarado aktualumo ir taiklumo. Džiaugiuosi, kad pavyko jas sudėti į vieną leidinį ir nuoširdžiai linkiu, kad jis pasiektų kuo daugiau šeimų ir padėtų joms tęsti dvasinę kelionę savo pašaukimo bei misijos kelyje.“

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis

Monsinjoras Algirdas Jurevičius išventintas vyskupu

Rugpjūčio 19 d. Kauno arkikatedroje švenčiant iškilmingą Eucharistiją, gausiai susirinkusios bendruomenės akivaizdoje, vyskupu buvo išventintas teologijos daktaras mons. Algirdas Jurevičius, nuo 2004 metų iki dabar buvęs Kaišiadorių vyskupijos generalvikaras.

Šventasis Tėvas, artėjant apaštališkajai kelionei Baltijos kraštuose, liepos 2 d. padovanojo Lietuvai naują vyskupą – nominavo monsinjorą Algirdą Jurevičių Kauno arkivyskupijos vyskupu augziliaru ir suteikė jam Materianos vyskupo titulą.

„Išgyvename gražų, džiaugsmingą įvykį. Jis rodo, jog Dievas neapleidžia. Jis kaskart išsirenka ir siunčia tuos, kurie tęstų apaštalų darbus“, – sakė Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, šį džiaugsmingą sekmadienį sveikindamas brolius vyskupus, šventinamąjį nominuotąjį vyskupą Algirdą, visus susirinkusius Kauno arkikatedroje ir kviesdamas į bendrą maldą.

Į iškilmes atvyko Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius SJ, Minsko ir Mogiliovo arkivyskupas Tadas Kondrusevičius, Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Telšių vyskupas Kęstutis Kėvalas, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Vilniaus arkivyskupijos augziliarai vyskupai Arūnas Poniškaitis ir Darius Trijonis, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, Telšių vyskupas emeritas Jonas Boruta SJ, vyskupas emeritas Paulius Baltakis OFM. Gausiai susirinko kunigai iš Kauno, Kaišiadorių, kelių kitų Lietuvos vyskupijų.

Šv. Mišių ir šventimų liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, šventimams asistavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas bei vyskupas emeritas Juozas Matulaitis. Šventinamąjį vyskupą lydėjo Kauno arkivyskupijos generalvikaras mons. Augustinas Paulauskas ir kun. Raimundas Kazaitis.

Iškilmėse dalyvavo Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis, Kauno ortodoksų Apreiškimo Švč. Dievo Motinai katedros klebonas t. Nikolajus Murašovas, LR Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, kiti aukšti svečiai, vyskupo Algirdo artimieji, bičiuliai, ypač gausiai susirinkę Kaišiadorių vyskupijos žmonės su Kaišiadorių miesto vadovais, pašvęstojo gyvenimo seserys iš įvairių Lietuvos kongregacijų.

Apeigas bendruomenei aiškino Kauno arkikatedros ceremonijarius kun. Artūras Kazlauskas. Patarnavo nuolatiniai diakonai bei Kauno kunigų seminarijos klierikai. Giedojo jungtinis Kauno parapijų choras, solistas Mindaugas Zimkus, trimitu grojo Dainius Radomskis, trombonu – Gintautas Kubilius. Giedojimui vadovavo Vita Liaudanskaitė-Vaitkevičienė.

„Reikia, kad su virpuliu klausytumės visko, ką Viešpats kalba tiek ganytojams, tiek ganomiesiems, ir kad niekada neišnyktų nerimas dėl mūsų širdžių“, – be kitų paraginimų, rašoma popiežiaus Pranciškaus bulėje, kurią, paskelbus Dievo žodį ir himnu pagarbinus Šventąją Dvasią – Bažnyčios Įkvėpėją, iškilmių dalyviams parodė ir perskaitė kun. R. Kazaitis. „Dėkojame Dievui“ – nuvilnijo per arkikatedrą priimant Apaštalų Sosto paskyrimą Kauno arkivyskupijos

Kunigų paskyrimai Vilkaviškio vyskupijoje

Prel. **Juozas Pečiukonis** atleistas iš Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio, Daukšių Šv. Jurgio ir Patilčių Šv. Petro Išvadavimo parapijų klebono bei Marijampolės dekanato dekanato pareigų ir paskirtas Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos altaristu.

Kun. **Darius Vasiliauskas** atleistas iš Alytaus Šv. Kazimiero parapijos klebono pareigų ir paskirtas Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio, Daukšių Šv. Jurgio ir Patilčių Šv. Petro Išvadavimo parapijų klebonu.

Kun. **Rytis Baltrušaitis**, užbaigęs tarnystę Kauno Šv. Mato gimnazijoje, atleistas nuo pareigos padėti sielovadoje Garliavos Švč. Trejybės parapijoje ir paskirtas Alytaus Šv. Kazimiero parapijos klebonu.

Kan. **Deimantas Brogys** paliktas eiti visas kitas pareigas ir paskirtas Marijampolės dekanato dekanu.

-Vl-

Šiaulių vyskupijos kunigų susirinkimas

Liepos 17 d. Šiaulių vyskupijos pastoracijos centro didžiojoje salėje vyko Šiaulių vyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo konferencija. Svečias iš Italijos, Fokoliarų judėjimo atstovas, kunigas Amedeo Ferrari jautriai ir prasmingai kalbėjo apie kunigo pašaukimą ir jo šventumą. Kunigas Amedeo išryškino tai, jog kunigas ne pats pasirenka šį kelią, bet jį pašaukia pats Kristus. Ir jis turi būti antrasis Kristus, trokštantis visa širdimi daryti tai, ko nori Dangaus Tėvas. Kunigas, atidžiai įsijautęs į Kristaus misiją žemėje, stengiasi taip mylėti Kristų, kad jame atsispindėtų mylintis, tarnaujantis ir save paaukojantis gyvenimas. Pilnas gerumo, meilės ir tarnavimo dvasios kunigas visiems rodys tikrąjį kelią į Kristų, kuris mus visus pasitiks Dangaus Tėvo namuose.

-Š-

Kunigų seminarijose po egzaminų

Kauno kunigų seminarija sulaukė septynių paraiškų. Po Katalikų Bažnyčios katekizmo egzamino žodžiu bei raštu į Kauno kunigų seminarijos Parengiamąjį kursą buvo priimti trys jaunuoliai, o vienas Marijonų vienuolijos auklėtinis priimtas į pirmąjį kursą. Parengiamąjo kurso studentai vienų metų studijas praleis Telsių Vysk. V. Borisevičiaus kunigų seminarijos patalpose.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijai buvo pateikti devyni prašymai. Po katekizmo patikrinimo, esė rašymo ir susitikimo su psichologu į Parengiamąjį kursą priimti septyni kandidatai.

Pernai į kunigų seminarijas buvo priimta devyniolika jaunuolių: Vilniuje – dešimt, Kaune – šeši, Telsiuose – trys.
-bernardinai.lt-

Konsekruotas naujasis altorius

Liepos 22 d. Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčios bendruomenė šventė svarbų įvykį – iškilmingą naujojo bažnyčios altoriaus konsekravimą. Iškilmėse dalyvavo Vilkaviškio vyskupas Rimas Norvila. Šv. Mišias už parapiją, visus jos gyventojus ir Gerardius kartu su vyskupu aukojo Aleksoto Šv. Kazimiero parapijos klebonas kanauninkas Valius Zubavičius ir Prienų Kristaus Apsireiškimo parapijos klebonas kanauninkas dekanas Jonas Baliūnas. Iškilmių metu buvo pašventinta ir nauja sakykla. Naujasis altorius įrengtas pagal Vatikano II Susirinkimo liturginius reikalavimus ir atitinka bažnyčios architektūrinį stilių. Pagamintas Osvencime (Lenkija), bažnytinių baldų dirbtuvėje.

Kreipdamasis į tikinčiuosius vyskupas R. Norvila priminė, kad altorius yra stalas, prie kurio vyko Paskutinė vakarienė ir buvo įsteigtas Eucharistijos sakramentas. Nuo seno bažnyčių altoriai buvo puošiami krikščioniška simbolika. Ir naujojo Prienų bažnyčios altoriaus priekinėje dalyje yra įprasti simboliai

vyskupu augziliaru, sveikinimą ir apaštališkąjį palaiminimą šventinamajam vyskupui Algirdui Jurevičiui.

„Dėkojame Šventajam Tėvui Pranciškui už šį paskyrimą ir meldžiamės už jį, laukdami atvykstančio į Lietuvą. Viešpats, kupinas gailestingumo, toliau gano savo kaimenę ir kviečia žmones būti jo bendradarbiais. Bažnyčios istorijoje vyskupas įgaudavo įvairius vaidmenis, bet svarbiausia jo užduotis visada lieka ta pati, ta, kuriai Kristus pašaukė apaštalus, – liudyti Prisikėlusįjį, būti Šventosios Dvasios įrankiu, tapti Dievo artumo istorijoje ženklu. Per pašvętuosius tarnus Viešpats slėpingai yra savo tautoje. Per juos Jis kalba ir klausosi, guodžia ir drąsina savo sūnus ir dukteris. Tai didžiulė atsakomybė“, – sakė arkivyskupas L. Virbalas savo homilijoje.

Ganytojas atkreipė dėmesį į šv. Steponą, diakoną ir pirmąjį kankinį, kuris yra šventinamojo vyskupo globėjas nuo seminarijos laikų. Studijuodamas teologiją, A. Jurevičius gilinosi į diakonų tarnystę Bažnyčioje. Pasak ganytojo, vyskupo šventimai nepanaikina diakoniškojo matmens – neužmiršti vargšų, ligonių, visus padrąsinti, išklausti, tarnauti ten, kur žmonės alksta prasmės – alksta Dievo, tarnauti, kad visi būtų išgelbėti Kryžiaus ženklu ir Evangelija.

„Budėk su meile, rūpinkis visais žmonėmis, kuriuos Šventoji Dvasia tau patiki, o pirmiausia kunigais ir diakonais, bendradarbiais Kristaus tarnyboje. Budėk Tėvo vardu, kurio artumo atvaizdu tampi. Budėk Jėzaus Kristaus, Jo Sūnaus, vardu – esi Jo įgaliotas mokyti, šventinti ir ganyti. Budėk Šventosios Dvasios vardu. Ji duoda Bažnyčiai gyvybę ir savo galybe palaiko net tada, kai į akis krinta jos vaikų silpnybės“, – sakė arkivyskupas, pakviesdamas tikinčiuosius įsiklausyti į naujojo ganytojo žodžius, ištiesti ranką jo pasveikinti, atvira širdimi priimti slėpinį, veikiantį per vyskupo tarnystę, ir melstis, kad patirtų laimės didžiadvasiškai ir džiugiai tarnaudamas Prisikėlusiam Viešpačiui Jo tautoje.

Viešai išsakęs pažadą saugoti tikėjimą, ištikimai atlikti tarnystę vienybėje su Šventuoju Tėvu ir vyskupais, šventinamasis kniūbsčias gulėsi priešais altorių, o bendruomenė meldė Bažnyčios užtarimo giedodama Visų Šventųjų litaniją, kurią vedė ses. Celina Galinytė OSB.

Bendruomenė susikaupusi, tyloje sutiko priartėjusią šventimų kulminaciją – vyskupų rankų uždėjimu ir konsekracijos malda Algirdas Jurevičius buvo iššventintas vyskupu, o vėliau pateptas ir šventąja Krizma vaisingai savo tarnystei. Priėmęs įteiktą Evangeliją knygą ir vyskupo ženklus – žiedą, mitrą ir pastoralą, vyskupas Algirdas sėdo prie altoriaus tarp vyskupų ir netrukus buvo pasveikintas karštais plojimais. Vyskupai taip pat sveikino savo brolių vyskupą, priimtą į Vyskupų kolegiją, apkabindami jį su ramybės palinkėjimu.

Toliau švenčiant Eucharistijos liturgiją, jos dalyviai meldėsi už Bažnyčią Lietuvoje, Kauno arkivyskupiją, visus ganytojus, o suvienyti šv. Komunijos, gavo dar vieną dovaną – buvo iš arti palaiminti ką tik iššventintojo vyskupo Algirdo, jam drauge su Kaišiadorių vysk. Jonu Ivanausku apeinant arkikatedrą.

Padėkos žodį vysk. Algirdas tarė savo tėvams, kitiems artimiesiems, visiems kunigiškosios tarnystės metu sutiktiems žmonėms, per kuriuos jam skleidėsi Dievo valia, ypač Kaišiadorių vyskupui emeritui Juozui Matulaičiui bei dabartiniam Kaišiadorių vyskupui Jonui Ivanauskui, visiems buvusiems sielovados bendradarbiams, popiežiui Pranciškui, pasak vysk. Algirdo, mėgstančiam žvelgti į periferijas ir jose ieškojusiam vyskupo. Padėkojo

konsekratoriui arkivyskupui, vyskupams, kunigams, asistai, chorui bei orkestrantams, visiems šventės talkininkams, dėkojo dangiškiems globėjams – šv. Kazimierui, pal. Jurgiui ir ypač greičiausiai prie naujos tarnystės prisidėjusiam pal. Teofilui.

„Prasideda naujas etapas – ateinu jums tarnauti. Noriu taikyti į „šimtuką“, todėl savo šūkiui pasirinkau žodžius iš šimtosios psalmės *Servite Domino in laetitia* – „Linksmi tarnaukite Viešpačiui“ (plg. *Ps* 100, 2)“, – sakė vysk. Algirdas, žadėjęs būti imlus žmonių maldos vaisiams.

„Visų vyskupų vardu reiškiu tikrą džiaugsmą priimdamas vysk. Algirdą į vyskupų bendrystę“, – sakė sveikinimo žodyje LVK pirmininkas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, atkreipdamas dėmesį, jog šventimai įpareigoja vienybėje su Šventuoju Tėvu rūpintis visuotine Bažnyčia, ir palinkėjo Šventosios Dvasios vedimo.

Sveikindamas vyskupas Mindaugas Sabutis kreipė žvilgsnį į Bažnyčios kankinius, kurie nesidairydami į šalis sekė Kristų. Evangelikų liuteronų Bažnyčios vardu jis palinkėjo vysk. Algirdui stiprybės šitame laike, kai Bažnyčią paliečia tamsybės kai kada iš išorės, kai kada ir iš vidaus, vaisingai tarnauti, kad švies-tų Prisikėlusio Kristaus šviesa.

Vysk. Algirdui Jurevičiui gėlių puokštę atsiuntė LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Jį arkikatedroje taip pat pasveikino LR Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis.

Po iškilmių Kauno arkikatedroje šventė tęsėsi arkivyskupijos salėje – su sveikinimo ir palaimintos tarnystės linkėjimais, tarp jų ir muzikiniais, kurie tikriausiai buvo ypač malonūs naujajam ganytojui, be kita, turinčiam ir muzikinių išsilavinimą, vargonavimo bei vadovavimo bažnytiniam chorui praktikos.

-kait-

Kryžių kalno atlidai

Kasdien gausiai lankomas Kryžių kalnas paskutinį liepos sekmadienį, liepos 29-ąją, sulaukė daugybės maldininkų iš visos Lietuvos. Gausus būrys piligrimų nuo Šiaulių katedros atėjo pėsčiomis.

Pilgriminiam žygiui nuo Šiaulių katedros iki Kryžių kalno vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Pagarbinę Švenčiausiąją Sakramentą katedroje, giedodami šlovinimo giesmes, nešini vėliavomis ir kryžiumi, pilgrimai džiugiai ir entuziastingai ėjo į Kryžių kalną. Rožinio maldą vedęs Šiaulių katedros klebonas Egidijus Venckus kvietė prie mikrofono melstis vis kitus maldininkus. Kryžių kalną pilgrimai pasiekė apie 14 val. Čia jau šurmuliavo nemaža minia. Organizatorių teigimu, maldininkai į Kryžių kalną pradėjo rinktis vidurdienį. Nuo 14 val. buvo klausoma išpažinčių. 15 val. prasidėjo šv. Mišios.

Nuo pranciškonų vienuolyno iškilminga eisena atėjo šv. Mišių dalyviai: patarnautojai, žibintus ir kryžių nešantys Valstybės sienos apsaugos tarnybos atstovai, Lietuvos ir Latvijos vyskupai, kunigai. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą sakė kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Jelgavos vyskupas Edvards Pavlovskis, Liepojos vyskupas Viktoras Stulpins, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, Kauno arkivyskupas emeritas

IHS, ženklinantys Kristų – mūsų Atpirkėją. Ant viršutinės altoriaus dalies, vadinamos mensa, po konsekavimo tiesiamos staltiesės. Jos primena drobules, kuriose buvo suvyniotas nukryžiuotasis Viešpats. Vyskupo teigimu, ir bažnyčia, ir joje esantis altorius, ir pats Mišių aukojimas turi labai daug simbolių, kuriuos apmąstant galime geriau pažinti tikėjimo slėpinius. Ir tai didina mūsų vienybę su Viešpačiu bei mūsų tikėjimą daro vis gilesnį. Pasak vyskupo, altoriaus konsekavimas yra ypač svarbus momentas: prie altoriaus susirenkame dvasinei puotai, kaip šeima susirenka bendrauti – ne tik pasistiprinti maistu, bet ir sustiprinti šeimą. Pulpitas (sakykla) duoda galimybę išgirsti Dievo žodį. Žmogus, skubėdamas kasdienybėje, dažnai nesuranda pakankamai laiko Dievo žodžiui apmąstyti, gilintis į jį. Bažnyčia ragina, jog šventą dieną – sekmadienį paliktume visus darbo rūpesčius ir skirtume šiek tiek laiko dvasiniams reikalams.

Vyskupas R. Norvila patepė altorių šv. Krizmos aliejumi ir smilkė smilkalais. Altorius buvo uždengtas staltiesėmis, pastatytos vaško žvakės, kurios buvo uždegtos nuo velykinės žvakės. Po šv. Mišių buvo pasirašytas Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčios altoriaus konsekavimo aktas. Vėliau šventė tęsėsi parapijos namų salėje. -ld-

Svečiai iš Vatikano

Liepos 12 d. Kaišiadoryse lankėsi Vatikane tarnaujantys dvasininkai, atostogų metu lankantys Lietuvos šventoves: prelatas Sławomir Nasiorowski ir prelatas Waldemar Turek, tarnaujantys Vatikano valstybės sekretoriato, taip pat prelatas Arkadiusz Nocoń, tarnaujantis Dieviškojo kulto kongregacijoje. Juos lydėjo Lomžos vyskupijos radijo „Nadziewa“ direktorius kun. Tomasz Trzaska. Svečiai šventė Eucharistiją Palaimintojo Teofiliaus koplyčioje kartu su Kaišiadorių vyskupu Jonu Ivanausku bei nominuotuoju vyskupu Algirdu Jurevičiumi. Palaimintojo Teofiliaus asmuo aukštesiems dvasininkams jau buvo žino-

mas, nes jie padėjo derinti liturginius palaimintojo minėjimo dienos tekstus bei beatifikacijos apeigų detales. Po šv. Mišių svečiai aplankė Kaišiadorių vyskupijos kurijoje esančią ekspoziciją. Didžiulio susidomėjimo sulaukė medinis palaimintojo lagaminas, ant kurio palaimintasis aukodavo šv. Mišias.

-kaj-

Postulatoriaus vizitas

Paskutinį liepos savaitgalį, vykstant Kryžių kalno atleidams, Šiauliuose viešėjo svečias iš Sankt Peterburgo, Dievo tarno kankinio kun. Pranciškaus Budrio (1882–1937) postulatorius, kun. Kristoforas Požarskis (O. Христофор Пожарский). Kun. Pranciškaus Budrio postulatorius į Šiaulius atvyko liepos 26 d. vakarą. Penktadienį Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis su svečiu vyko į Meškuičius, kur susitiko su Meškuičių klebonu kun. Vytautu Ripinskiu. Bažnyčioje jau laukė susirinkę parapijiečiai. Sveikinimo žodį tarė Meškuičių seniūnė Jolanta Baškienė. Svečias trumpai papasakojo apie savo veiklą, pristatė Romos Katalikų Bažnyčios Rusijoje šventųjų kanonizacijos komisijos darbą: 2003 m. buvo sudarytas 16 Dievo tarnų sąrašas. Vėliau jis sutrumpėjo iki 9, vienas jų – Meškuičiuose gimęs kun. Pranciškus Budrys. Išleista knyga „Зерно из этой земли“ [„Grūdai iš šios žemės“], kurioje publikuota ir kun. Pranciškaus biografija. Dvidešimt trys puslapiai kun. Pranciškui skirti 2018 m. išleistoje knygoje „Со Христом до конца. Мученичество Слуг Божьих в Советском Союзе“ [„Su Kristumi iki galo. Dievo tarnų kankinystė Sovietų Sąjungoje“]. Meškuičių parapijiečiams kun. Kristoforas Požarskis dovanojo paties sudarytą 2018 m. katalikišką kalendorių „Со Христом до конца“ [„Su Kristumi iki galo“], skirtą XX a. rusų katalikų kankiniams. Naujausią knygą, kalendorių ir Dievo tarno kun. Pranciškaus Budrio portretą postulatorius dovanojo Šiaulių vyskupijai. Anot postulatoriaus, labai sunku rinkti duomenis apie kun. Pranciškų, nes daug kas sunaikinta. Vieninteliai randami dokumentai – KGB, NKVD archyvuose likę protokolų išrašai.

Sigitas Tamkevičius SJ, Vilniaus vyskupai augziliarai Darius Trijonis ir Arūnas Poniškaitis, Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, Kauno vyskupu augziliaru paskirtas mons. Algirdas Jurevičius, iš Afrikos atvykęs mons. Rolandas Makrickas, kun. Kristoforas Požarskis iš Sankt Peterburgo ir kt.

„Atėjome pagerbti nukryžiuotąjį Kristų“, – pradėjo pamokslą kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Minėdamas Kryžių kalno atleidus, arkivyskupas prisiminė šv. popiežiaus Jono Pauliaus II vizitą Kryžių kalne. Anot kardinolo, Šventasis Tėvas labai jautriai išgyveno savo apsilankymą šioje vietoje, kur Kristus traukia mus prie savęs. Kentėdamas ir mirdamas ant kryžiaus, Jėzus parodo mums savo meilę. Kryžius kalba ir nepaliauja kalbėti apie Dievą Tėvą. Jei susiduriame su kryžiumi mūsų gyvenime, prašykime: „Jėzau, padėk man pajusti, kad seku tavimi.“ Neišbraukime kryžiaus iš savo gyvenimo. Kryžius – tai vieta, kur nusidėjęs susitinka su žmogaus Sūnumi. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė sakė, kad Nukryžiuotasis labiau trokšta mūsų meilės. Nėra meilės be aukos. Neįmanoma įgyvendinti meilės be savęs atsižadėjimo ir be aukos. Šventumas yra ne kas kita, kaip iki galo įgyvendinama meilė. Gyvenkime, kaip sako popiežius Pranciškus, palaiminimo dvasia. Mokėti verkti su kitais – tai šventumas. Saugoti žvilgsnį nuo visko, kas suteršia meilę, – tai šventumas. Tai kvietimas atsisakyti vidutiniškumo mūsų gyvenime, parapijos gyvenime; žengti, kad ir mažą žingsnelį, šventumo keliu kasdien.

Šv. Mišių metu giedojo Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“ (meno vadovas ir dirigentas Tomas Ambrozaitis, koncertmeisteris Andrius Bartulis). Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis nuoširdžiai dėkojo visiems prisidėjusiems prie Kryžių kalno atleidų organizavimo, įgyvendinimo, informacijos sklaidos: Lietuvos televizijai, Marijos radijui, savanoriams, kurių šiais metais nebuvo gausu, bet kurie puikiai atliko visą reikalingą darbą, medicinos ir policijos darbuotojams, ugniagesiams, UAB „Šiaulių vandenys“, pagrindiniam organizatoriui – Šiaulių vyskupijos kurijos kancleriui kun. Evaldui Alūzai, taip pat Šiaulių vyskupijos Šeimos, Evangelizacijos, Jaunimo centrų, Ekonomo tarnybos darbuotojams.

-Š-

Žolinės atlidai Krekenavoje

Nuo rugpjūčio 14-osios vakaro iki rugpjūčio 20-osios Panevėžio vyskupijos Krekenavos šventovėje švęsti Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų atlidai. Kiekviena atleidų diena turėjo savo intenciją – melstasi už kunigus ir pašvętuosius, ligonius, medikus, maldos grupes, parapijas, šeimas, jaunimą, mokytojus, o bendra visus atleidus jungianti intencija – už Šventąjį Tėvą ir artėjančią jo kelionę į Lietuvą.

Kviesdamas į didžiuosius Žolinės atleidus rugpjūčio 14–20 d., laišku į tikinčiuosius kreipėsi Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas. Savo laiške jis rašo: „Laukdami Šventojo Tėvo Pranciškaus apsilankymo Lietuvoje, esame kviečiami maldoje išgirsti apsilankymo temą: „Kristus Jėzus – mūsų viltis“. Švęsdami savo valstybės atkūrimo šimtmetį, trokštame mūsų tėvynei Lietuvai ir jos žmonėms vilties. Nuo Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II apsilankymo mūsų šalyje 1993 metais labai daug kas pasikeitė: tapome laisvesni, europietiškesni, šiuolaikiškesni. Tačiau tarp visų šių teigiamybių pasimato ir baimės, nusivylimo, nevilties šešėliai. Kad galėtume įsivaizduoti ir kurti savo ateitį, reikia tikros Vilties pagrindo. Popiežius Pranciškus savo apsilankymu nori

mums priminti, kad pats tikriausias gyvenimo ir vilties pagrindas yra žmogumi tapęs Dievo Sūnus Jėzus Kristus. O kaip tampama žmogumi? Gimstant. Štai kodėl netgi visa ko Kūrėjas Dievas, panorėjęs tapti vienu iš mūsų, turi Motiną, Švenčiausiąją Mergelę Mariją. Krekenavos bazilikoje ypatingu pamaldumu kas mėnesį, o ypač per didžiuosius Žolinės atlaidus, pagerbiame mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Motiną Mariją. Kristus Jėzus yra mūsų viltis, o Motina Marija – mūsų Vilties Motina. Norėdami pažinti ir priimti tikrąją Viltį, turime pažinti ir priimti tą Viltį dovanojančią Mamą.“

Krekenavos stebuklingasis Dievo Motinos paveikslas kasmet sukviečia daug tikinčiųjų. Šio paveikslo garbei sudėta giesmių lietuvių ir lenkų kalbomis, registruojama nemažai išgijimų, paveikslas puoštas votais. Šiuo metu Dievo Motinos paveikslas restauruojamas, o altorių puošia jo kopija. Paveikslo originalas jau trejus metus yra Vilniaus Prano Gudyno restauravimo centro rūpestingos restauratorės Janinos Bilotienės rankose.

Didieji Žolinės Krekenavos atlaidai, šiemet vykę septynias dienas, prasidėjo rugpjūčio 14 dienos popietę šlovinimo himnu – Akatistu, kurį giedojo kunigo Sauliaus Černiausko ir kunigo Laimono Nedvecko suburti šlovintojai kartu su seserimis benediktinėmis. Vienas gražiausių Bažnyčios kūrinių Dievo Motinos garbei įvedė maldininkus į naktinę adoraciją, kurią tiesiogiai transliavo Marijos radijas.

Rugpjūčio 15 d. pagrindines šv. Mišias aukojo Lietuvos vyskupai, vadovaujami Vilniaus arkivyskupo metropolito Gintaro Grušo, jas tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija, komentavo kunigas dr. Virgilijus Veilentas. Į Panevėžio vyskupo Lino Vodopjanovo OFM kvietimą melstis drauge prie stebuklingojo Krekenavos Dievo Motinos, Malonių Versmės, paveikslo atsiliepė gausybė garbių svečių: Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis, Panevėžio rajono meras Povilas Žagunis, Panevėžio miesto meras Rytis Mykolas Račkauskas, Seimo nariai, kiti žinomi politikos ir visuomenės veikėjai. Šv. Mišių homilijoje arkivyskupas kalbėjo apie maldos būtinumą, apie didžius dalykus, kuriuos Dievas yra padaręs mūsų Tėvynei, ir kaip turėtume pasirengti Šventojo Tėvo Pranciškaus sutikimui Lietuvoje. Darniai šv. Mišiose giedojo Pasvalio miesto choras *Canticum novum*, vadovaujamas Rimvydo Mitkos.

Atvykusieji į Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų baziliką sunkiai rado vietą, kur palikti automobilius. Miestelio centre šurmuliavo mugė, veikė vaikų žaidimo aikštelės, o bazilikos aikštėje koncertinę programą dovanojo Panevėžio rajono Naujamiesčio kultūros centro Dailės galerijos vaikų ir jaunimo varinių pučiamųjų orkestras „Aukštyn“, vadovaujamas Remigijaus Vilio, bei operos solistas Liudas Mikalauskas. Bazilikos šventoriuje atvykusius maldininkus pasitikdami Panevėžio vyskupijos savanoriai supažindino su popiežiaus Pranciškaus vizito Lietuvoje programa, teikė informaciją apie vis dar vykstančią registraciją į susitikimus, kvietė dalyvauti žaidime ir laimėti prizų. Jau įprasta, kad per Žolinės atlaidus šalia bazilikos veikia Nacionalinio kraujo centro palapinė, kurioje visi norintys ir galintys galėjo pasidalyti pačia brangiausia dovana savo artimui – krauju.

Žolinės atlaidai Krekenavoje sulaukia daugiau nei 7000 piligrimų, kasmet jais pasirūpina jaunieji savanoriai. Jų darbų sąrašas yra įvairios užduotys: padėti papuošti baziliką, pagelbėti miestelio svečiams tvarkingai statyti automobilius, pasitikti piligrimus, patarnauti bazilikoje, po šv. Mišių išplauti bazilikos grindis, prižiūrėti, kad aplink šventorių nesimėtytų šiukšlės. Šiemet visą atlaidų

Svečių nustebino, kad Šiaulių vyskupijoje jau išspausdinta ir dalijama iš rusų k. išversta malda, prašant kun. P. Budriui altoriaus garbės. Kankinio atminimas, anot postulatoriaus, svarbus, nes jie, kankiniai, rodo kelią.

Dėkodamas svečiui už vizitą, Meškuičių klebonas kun. Vytautas Ripinskis paatviravo, kad, pradėjęs domėtis kun. P. Budrio biografija, suprato einančią jo pėdomis: Rusijoje teko tarnauti tose pačiose vietose, kur kunigavo kun. Pranciškus, Lietuvoje buvo paskirtas į parapijas, susijusias su Dievo tarno gimimu ir vaikyste.

Liepos 28 d. svečias dalyvavo Kryžių kalno atlaidų vigilijoje. Kryžių kalne kun. Kristoforas Požarskis pasirodė su kryžiumi, kurį pats pasidarė ir atsivežė iš Rusijos. Įsimaišęs tarp maldininkų, nešė kryžių ant peties visą Kryžiaus kelią. Po pamaldų įkastą Kryžių kalno šlaite pašventino Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

Liepos 29 d. kun. Pranciškaus Budrio bylos postulatorius kun. Kristoforas Požarskis koncelebravo Kryžių kalno atlaidų šv. Mišias. Po šv. Mišių, atlaidų dalyviams pristatydamas kun. Pranciškaus Budrio beatifikacijos bylą, jis sakė: „Iki man atvykstant čia, į Šiaulius, kėlėme klausimą, kokia yra Dievo tarno Pranciškaus tautybė: lietuvis, lenkas ar gudas? Jo Ekscelencijos Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio dėka šis klausimas atpuolė. Jis – lietuvis, gimęs netoli Kryžių kalno. Turiu viltį, kad po kelių ar keiliolikos metų Šiaulių vyskupija sulauks naujo šventojo.“

Liepos 30 d. rytą kun. Kristoforas Požarskis šiltai atsiveikino su Šiaulių vyskupu ir išvyko į Sankt Peterburgą. Bet su Lietuva neatsiveikino. Kun. Kristoforas savo parapijiečiams organizuoja kelionę į Baltijos šalis tomis dienomis, kai čia viešės popiežius Pranciškus. Žada dalyvauti šv. Mišiose, kurias aukos Šventasis Tėvas, bei aplankyti Vilniaus ir Kauno šventoves.

-irat-

Savanorių mokymai Kaune

Rugpjūčio 18 d. Kauno arkivyskupijos konferencijų salė buvo sausakimša savanorių, talkinsiančių per popiežiaus Pranciškaus vizitą Lietuvoje. Ši diena buvo skirta penkiems šimtams Kaune vykšančių susitikimų su Šventuoju Tėvu savanorių. Išsitaš dieną trukę mokymai dalyviams suteikė daug žinių apie tokio masto ir reikšmės renginį, savanorių vaidmenį jame, popiežiaus nešamą žinių Lietuvai ir pasauliui. Sveikinimo žodį taręs Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas SJ pabrėžė savanorio kaip popiežiaus ambasadoriaus svarbą ir ragino visus džiaugsmingai pasinerti į šią tarnystę. Popiežiaus vizito koordinatore Kauno arkivyskupijoje Vaida Spangelevičiūtė-Kneičienė savanorius supažindino su vizito organizaciniais sprendimais ir subtilybėmis, tačiau pabrėžė, jog svarbiausia organizavimo procese yra nepamesti vienintelio tikrojo tikslo – Jėzaus Kristaus. Kun. Artūras Kazlauskas susirinkusiems pristatė popiežiaus Pranciškaus vizito reikšmę Lietuvai ir visuotinei Bažnyčiai, popiežiaus asmenybę ir jo itin taiklias pastabas mums, krikščionims. Pirmoji mokymų dalis baigta Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. Saulius Rumšas OP, Pasirengimo popiežiaus vizitui komiteto generalinis sekretorius.

Po šv. Mišių ir pietų savanoriai įdėmiai klausėsi policijos, greitosios medicinos pagalbos iri apsaugos atstovų pranešimų apie saugumą vizito metu. Viktorija Urbonaitė, atsakinga už komunikacijos sprendimus vizito klausimais, supažindino savanorius su tam tikrais komunikaciniais niuansais ir ragino nepamesti savo, kaip tikro popiežiaus ambasadoriaus, tapatybės. Viktorija taip pat pabrėžė, kad neturėtume šio vizito vadinti renginiu, nes tai visų pirma yra Lietuvos žmonių ir popiežiaus susitikimas. Po daug jėgų ir dėmesio pareikalavusių pranešimų savanoriai susitiko grupėse pagal savo atsakomybę ir gilinosi į būsimo darbo specifiką drauge su ilgalaikiais savanoriais. Intensyvi mokymų diena vainikuota bendrystės vakaru su

savaite 18 savanorių komandą koordinavo Kęstutis, Julija ir Svajonė Lapiniauskai. Jų iniciatyva Krekenavos parapijos namuose visus mokslo metus kiekvieną penktadienį renkasi Vaikų ir jaunimo grupė „Žolynėlis“.

Krekenavos bazilikos rektorius dr. Gediminas Jankūnas dėkojo visiems savo darbu, laiku, aukomis prisidėjusiems prie didžiųjų Žolinės atleidų pasirengimo – parapijos vaikų ir jaunimo grupei „Žolynėlis“, jų vadovams, vainikų pynėjoms, vadovaujamos Irmos Rudienės, bazilikos ir jos aplinkos tvarkytojams, bazilikos chorui ir jo vadovui Mantui Masiokui, Krekenavos seniūnijai ir Krekenavos kultūros centrui, Audronei ir Albinui Kisieliams ir Radviliškių kaimo kepyklai, visam parapijos personalui, savanoriams, aukų rinkėjams, procesijų dalyviams, kurių ir menkiausias įnašas prisidėjo prie parapijos sveitimo atleidų metu.

-sč-

Žolinės atlidai Pivašiūnuose

Kviesdamas į šiųmečius atlidus, Pivašiūnų parapijos klebonas mons. Vincas Baublys priminė, kad Pivašiūnai yra svarbiausia Kaišiadorių vyskupijos piligrimystės vieta. Nuo senų laikų čia garsus Dievo Motinos su kūdikiu paveikslas, skleidžiantis meilę ir ramybę bei guodžiantis tikinčiųjų širdis. 1988 m. paveikslas vainikuotas popiežiaus Jono Pauliaus II palaimintomis karūnomis, jam suteiktas Nuliūdusiųjų Paguodos titulas.

Didieji atlidai Pivašiūnuose prasidėjo Žolinės iškilmės vigilija rugpjūčio 14-osios vakarą. Atlidai šioje šventovėje tęsiasi iki rugpjūčio 22 d. – Švč. M. Marijos Karalienės šventės. Kiekvieną atleidų dieną melstasi atskiromis intencijomis: už jaunimą, mokytojus ir katechetus, ligonius, šeimas, už tėvynę Lietuvą, kunigus, vienuolius, maldos grupių narius. Marijos Ėmimo į dangų iškilmės dieną, rugpjūčio 15-ąją, melstasi už popiežių Pranciškų ir jo apaštališkąją kelionę į Lietuvą.

Pagrindinę Žolinės atleidų Pivašiūnuose dieną (rugpjūčio 15 d.) Pivašiūnai atgijo – vos tris šimtus gyventojų turintis miestelis priėmė dešimtis kartų daugiau piligrimų, kurie atvyko pagerbti Dangun Paimtąją Mergelę Mariją bei pasimelsti prie malonėmis garsaus Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslo.

Šiemetinių Žolinės atleidų pagrindinė maldos intencija buvo malda už popiežių Pranciškų ir jo apaštališkąją kelionę į Lietuvą, taip pat Pivašiūnų šventovė minėjo 30 metų jubiliejų nuo paveikslas karūnavimo popiežiaus šv. Jono Pauliaus II pašventintomis karūnomis. Šalia džiaugsmingų progų netrūko ir gaudžių akimirku: tą dieną buvęs Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. Algirdas Jurevičius atsisveikino su savo gimtąja vyskupija, nes š. m. liepos 2 d. popiežius Pranciškus jį nominavo Kauno arkivyskupo pagalbininku.

Pagrindinių atleidų šv. Mišių pradžioje Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas visus pasveikino ir paprašė pamaldoms vadovauti nominuotąjį vyskupą Algirdą. Per pamokslą nuominuotasis vyskupas Algirdas atskleidė liturginių dėkojimo maldos žodžių prasmę – ką Bažnyčia nori pasakyti, Mergelę Mariją tituluodama visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia ir paveikslu, o žemės keleiviams tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėle.

„Juk mes kiekvienas priklausome Bažnyčiai, kurioje gyvas Kristus pažadas: Viešpats Jėzus nuėjo į dangų mums vietos paruošti, kad atėjus laikui galėtum ir

mus pasiimti pas save. Kad mes neprarastume tikėjimo šiuo pažadu, Kristus pas save paėmė savo Motiną Mariją. Ir tuo mums parodė, jog Marijoje prasideda kiekvieno mūsų išaukštinimas. Tai – Marijos Velykos ir Šeštinės! Tad mes švenčiame ne tik Mergelės Marijos Ėmimą į dangų, bet ir savo būsimą paėmimą pas Viešpatį. Dėl to mums čia taip labai gera – džiaugiamės Mergele Marija ir švenčiame būsimą savo išaukštinimą. Esame tie žemės keleiviai, kurie keliaujame per gyvenimą ir ieškome tvarios Tėvynės, neturinčios pabaigos. Čia ypač norisi kreiptis į jus, piligrimai. Jūs bent akimirkai palikote savo namus ir pėsti ar važiuoti atvykote į Pivašiūnų šventovę. Pats žodis *piligrimas* reiškia svetimą, nevietinį žmogų, kuris keliauja į tikslą. Mūsų visų tikslas – dangus, t. y. nukeliauti ten, kur Viešpats Jėzus mūsų laukia. O štai ši piligrimystė į Pivašiūnus vaizduoja mūsų šią viso gyvenimo kelionę ir jos tikslą: mes norime būti ten, kur pirm mūsų nuėjo mūsų Motina – Mergelė Marija“, – kalbėjo pamokslininkas.

Vysk. Algirdas prisiminė, kai 1991 m. vasarą vos įstojęs į Kauno kunigų seminariją norėjo už tai Dievui padėkoti. Tuomet buvo organizuojamas jaunimo piligriminis žygis iš Kaišiadorių į Pivašiūnus. Ėjo apie šimtas jaunuolių, tarp kurių buvo ir jis. Nepaprasta patirtis keliauti su malda, giesme; nakvoti miegmaišyje ant grindų ar ant žemės palapinėje, sėdėti iki vėlumos prie laužo ir su kitais jaunais žmonėmis kalbėtis apie Dievą, pasijusti žemės keleiviais, keliaujančiais į Tėvo namus.

„Lietuvai šie metai yra ypatingi dėl Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio ir dėl to, kad laukiame išskirtinio svečio. Mus pamatyti, su mumis susitikti ir į mus prabilti nori pats popiežius Pranciškus. Popiežius neskelbia savęs, bet skelbia Jėzų Kristų, kuris yra mūsų viltis“, – sakė vysk. Algirdas, prisimindamas tą akimirką, kai sužinojo apie savo paskyrimą vyskupu ir buvo klausiamas, ar sutinka priimti atsakingas pareigas: „Prieš duodamas sutikimą galvojau apie arkangelo Gabrieliaus ir Mergelės Marijos likiminį susitikimą. Mane tai paskatino pasakyti „taip, tebūnie“ popiežiaus paskyrimui.“

Šv. Mišių metu oras buvo atlaidinys – nei karšta, nei šalta, bet pamaldų pabaigoje dangus pradėjo verkti. Tai neužtruko ilgai ir nesutrikdė maldingos nuotaikos. Mišių pabaigoje pliaupiant lietui kalbėjo Magdeburgo vyskupo atstovas kun. Thomas Kriesel. Jis pasveikino maldininkus, o vyskupui nominantui palinkėjo kaip lietaus gausaus Šventosios Dvasios išsiliejimo. Kaišiadorių vyskupas J. Ivanauskas dėkojo nominuotajam vyskupui už tarnystę Kaišiadorių vyskupijoje ir linkėjo Dievo palaimos einant naujas pareigas.

Pamaldos buvo tęsiamos bažnyčioje priešais malonėmis garsų Dievo Motinos Nuliūdusiųjų Paguodos paveikslą: Švč. Mergelės Marijos litanija, palaiminimas Švenčiausiuoju Sakramentu sustiprino tikinčiųjų viltį bei pasitikėjimą Dievo Apvaizda.

Sveikinimo ir padėkos kalbos tęsėsi prie agapės stalo. Kun. Gerhard Nachtwei iš Magdeburgo vyskupijos kalbėjo apie daug metų trunkantį bendradarbiavimą ir vokiečių organizuojamus seminarus Kaišiadorių vyskupijos tikybos mokytojams bei katechetams.

Didžiulio dėmesio susilaukė prof. Vytauto Lansbergio kalba. Jis prisiminė trisdešimties metų senumo įvykius, nulėmusius Lietuvos laisvės kelią. Anot profesorius, „viskas prasidėjo čia, Pivašiūnuose, nuo Mergelės Marijos paveikslų karūnavimo“. Tuomet Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai dalyvavo

skania ir sočia vakariene bei nuotaikingais šokiais, kuriuos šokti padėjo folkloro studija „Lygaudė“. –kpci-

Partizanų atminimo šventė

Liepos 14 d. Mūsų Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke, kitaip vadinamame mons. Svarinsko parke (Ukmergės rajone, Vidiškių seniūnijoje, Kadrėnų kaime), vyko partizanų ir visų laisvės kovų dalyvių atminimo šventė. Ji sutapo su monsinjoro 4-osiomis mirties metinėmis. Šv. Mišias ta proga aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Jonas Kauneckas ir Juozas Matulaitis bei dar du kunigai. Tai progai skirtą pamokslą pasakė Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas. Jis, be kita ko, kalbėjo: „Šios dienos Evangelijos žodžiai tarytum šiai šventei būtų parinkti: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos“ (Mt 10, 28). Šis parkas – monsinjoro kūriny! Kiek puikių atminimo kryžių! Koks didingas ministrų memorialas! Vyskupas pasidžiaugė Povilo Gaidelio Lietuvos šimtmečiui skirtu leidiniu „Šimtas širdžių ant Tėvynės laisvės kovų aukuro“, jame sudėti šimto Lietuvos partizanų dienoraščiai ir jų paskutinės kalbos, kurių mintys visuomet išlieka aktualios. Pamokslininkas pacitavo keletą minčių iš „teismo“ bylų. „Kokių gražių ir ištikimų vaikų buvo išsiauginusi Lietuva per tuos du nepriklausomybės dešimtmečius! Nežinia, kiek dar turės praeiti metų, kol vėl užaugs šitokia karta“, – baigdamas retoriškai klausė vysk. Jonas Kauneckas.

Mišiose giedojo Vilniaus Gailestingumo šventovės jaunimo ansamblis (vadovė Gabija Adamonytė). Po Mišių vykusiam minėjime kalbėjo istorikė dr. Aistė Petrauskienė, legendinis partizanas Jonas Kadžionis ir filosofijos magistras Vytautas Vyšniauskas. Šventėje koncertavo Vilniaus karininkų ramovės ansamblis „Vilnelė“ (vadovė Laima Purlienė), Ukmergės kultūros centro politinių kalinių ir tremtinių choras „Tremtinys“ (vadovė Julė Juodienė) ir Panevėžio žygeivių šeima. Galop tradiciškai visi dalyviai vaišinosi kareiviška koše ir arbata.

Monsinjoras Alfonsas Svarinskas siekė, kad nužudyti pirmosios LR ministrai būtų deramai pagerbti. Jo valią etapais pildė Ukmergės rajono savivaldybė, Ukmergės kraštotyros muziejus ir iniciatyvinė grupė „Atmintis“. Čia prie kalvos šlaito pastatytas juodo granito 17 lietuviškų kryžių monumentas pirmosios Lietuvos Respublikos (1918–1940) ministrams įamžinti. -kad-

Išleistas naujas pašto ženklas

Liepos 27 d. Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bazilikoje pristatyta Lietuvos ir Lenkijos paštų išleista bendra pašto ženklų laida. Ji skirta paminėti Trakų Dievo Motinos paveikslo vainikavimo 300 metų jubiliejų. Lietuvos pašto ženklų leidybos istorijoje bendra pašto ženklų laida su Lenkija leidžiama pirmą kartą. Pašto ženklus „Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, paveikslo karūnavimui – 300 metų“ kūrė lenkų dailininkė Agnieszka Sancewicz. Lietuvoje jie išleisti 30 tūkst. vnt. tiražu, nominalo vertė – 1,56 euro, Lenkijoje – 105 tūkst. vnt. tiražu, nominalo vertė – 3,2 zlot. Kartu su unikaliais pašto ženklais abiejose šalyse išleisti ir pirmosios dienos vokai. „Tai yra itin prasmingas Lietuvos ir Lenkijos paštų bendradarbiavimas. Tokie projektai skatina Lietuvos žmones ne tik artimiau susipažinti su pačiais pašto ženklais, bet ir sužinoti unikalias juose panaudotų atvaizdų istorijas. O šių pašto ženklų atvaizdas yra tikrai išskirtinis“, – sakė Lietuvos pašto Korporatyvinių reikalų departamento vadovė Vaida Budrienė.

„Simboliška, kad Čenstakavos Dievo Motinos paveikslas ir Trakų Dievo Motinos paveikslas buvo pirmieji du už Romos ribų popiežiaus karūnomis vainikuoti Marijos paveikslai. O pirmasis bendras Lietuvos ir Lenkijos pašto ženklas yra su Trakų Dievo Motinos atvaizdu. Tai liudija, kad, nepaisant skirtumų, galime remtis į tai, kas abi tautas sieja, būtent – giliai tautinėje tapatybėje įsisknijęs pamaldumas ir pasitikėjimas Dievo Motina Marija“, – sakė Vilniaus arkivyskupas G. Grušas. -vlnensis.lt-

iškilmėse ir jautėsi dvasiškai sustiprinti, o kardinolas Vincentas Sladkevičius visuomet juos pasitikdavo išskėstomis rankomis ir drąsindavo. Lietuvos Nepriklausomybės atgimimo aušroje Pivašiūnų maloningojo Nuliūdusiųjų Paguodos paveikslas dėka Mergelės Marija tikrai tapo spindinčia tikrosios vilties žvaigždele visiems Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės ištroškusiems žmonėms. Ta proga buvo prisimintas ir Lietuvos Nepriklausomybės šimtmetis.

-vaj-

Kunigų rekolekcijos

Liepos 15–18 d. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje rekolekcijas daugiau nei keturiasdešimčiai Telšių vyskupijos kunigų vedė Vatikane besidarbuojantis, iš Telšių vyskupijos kilęs prelatas dr. Visvaldas Kulbokas. Susirinkę kunigai visas tris dienas kartu meldėsi, adoravo Šventčiausiąjį Sakramentą, vadovaujami vysk. Kęstučio Kėvalo, šventė Eucharistiją, diskutavo aktualiomis temomis apie pašaukimų ugdymą ir kunigo misijos svarbą šių dienų visuomenėje. Rekolekcijų vedėjas prel. dr. Visvaldas Kulbokas konferencijų metu išsamiai išdėstė popiežiaus Pranciškaus mokymą apie kunigo misiją Bažnyčioje dabartiniame pasaulyje, homilijos svarbą kunigo pasiuntinybėje, pastoraciją, dvasinį vadovavimą ir kt.

Pirmąją rekolekcijų dieną prelatas kalbėjo apie drąsą skelbti Evangeliją. Kunigas pašauktas drąsiai ir laisvai skelbti Jėzaus Kristaus mokymą. Evangelijos skelbėjui svarbiausia išlikti tiesoje ir įvykdyti užduotį – eiti ir skelbti Evangeliją visai kūrinijai. Gvildendamas liturgijos temą kalbėtojas išryškino liturgijos gyvumo, grožio ir gilumo svarbą, o tam reikia kunigo drąsos, ryžto ir Bažnyčios formuojamos kunigiškos širdies. Kitas svarbus aspektas – kunigo rūpinimasis bendruomene, t. y. parapija. Vykdamas šią užduotį labai svarbu žiūrėti į tikrovę dabarties kontekste ir pasitikėti Šventosios Dvasios vedimu bei įkvėpimais. Kunigas vadovaujasi Bažnyčios mokymu, teikia sakramentus ir veda patikėtą Dievo tautą į išganymą.

Antrąją dieną konferencijose rekolekcijų vedėjas kalbėjo apie kunigo maldos gyvenimą ir svarbą nuolat budėti asmeninėje maldoje. Prelatas gvildeno Viešpaties paliktus evangelistų Mato ir Luko užrašytus palaiminimus. Vykdyti palaiminimus – tai tarsi nuolat eiti prieš srovę nepasiduodant pasaulio dvasiai ir dažnai dėl to patiriant sunkumų ir tam tikrų išbandymų. Kalbėtojas taip pat nuodugniai aptarė kunigo tarnystę – skelbti Evangeliją ir sakyti pamokslus. Remdamasis popiežiaus Pranciškaus mokymu, jis išsamiai apžvelgė homilijos pobūdį, pasirengimą jai, jos svarbą, pabrėžė būtinybę šiai tarnystei skirti didelį ir išskirtinį dėmesį pastoracijos darbų lavinoje.

Trečiąją rekolekcijų dieną akcentuota maldos ir darbų darnios vienybės svarba kunigo gyvenime. Išryškintas meilės darbų būtinumas kunigų ir tikinčiųjų gyvenime. Evangelijos skelbimas – darymas to, kas niekada nepraras vertės. Nereikia vaikytis rezultatų, o viską daryti džiugiai ir uoliai, džiaugiantis, kad Dievas pašaukė tokiam kilniam tikslui. Kiekvienas kunigas kasdien kviečiamas ugdyti kantrybę, ištvermę, romumą, džiugumą ir drąsą. Skelbti Evangeliją – tai ne save skelbti, bet tą, kuris kunigą siunčia, – Jėzų Kristų. Baigdamas rekolekcijas rekolekcijų vedėjas visiems kunigams palinkėjo išlikti drąsiems ir tvirtiems vykdamas pavestas misijas. Paskutinės rekolekcijų dienos pabaigoje giedotas padėkos Dievui himnas „Tave, Dieve, garbinam...“, o rekolekcijų vedėjui prelatui dr. Visvaldui Kulbokui visų vardu padėkojo Telšių vyskupijos vyskupas Kęstutis Kėvalas. -kasab-

Ateitininkų sąskrydis Berčiunuose

Liepos 7–8 d. Berčiunuose vyko ateitininkų sąskrydis „Įkvėpti ateities“, kuriame dalyvavo apie 200 ateitininkų iš Lietuvos bei išeivijos: Australijos, Amerikos, Vokietijos. Tomas Girnius, Šiaurės Amerikos ateitininkų Tarybos pirmininkas, atvyko iš Bostono.

Šv. Mišias Berčiūnų Tautos kankinių bažnyčioje aukėjo ateitininkų dvasios vadas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, kun. Gabrielius Satkauskas ir kun. Algirdas Dauknys. Šeštadienį sąskrydžio atidarymo Mišiose arkivyskupas komentavo dienos Evangeliją ir sąskrydžio šūkį: „Įkvėpti ateities“. Jis linkėjo iš tiesų įkvėpti ateities ir, pagal Evangelijos žodžius: „Jaunam vynuvi reikia naujų vynmaišių“, aptarimuose bei diskusijose bandyti surasti tuos naujus vynmaišius šių laikų iššūkių akivaizdoje. Atidarymo metu buvo paskelbta ateitininkų iniciatyva – akcija jaunimui „Duok penkis popiežiui“. Sumanyta popiežiui atvykstant sukurti plakatą, baltą popieriaus lapą užantspauduojant savo ranka. Šia iniciatyva norima pasveikinti popiežių jaunų žmonių vardu. Iniciatyvos autoriai – ateitininkų šeima Martynas ir Aistė Pilkaiai.

Dvi dienas ateitininkai dalijosi savo patirtimi, aptarė aktualius ateitininkų judėjimui klausimus, apžvelgė vidaus struktūros klausimus. Tai leido geriau pažinti vieniems kitus ir padėjo suprasti, kuo gyvena ateitininkai visame pasaulyje. Studentai ateitininkai apžvelgė studentų šių metų renginius: rekolekcijas, akademijas. Paskaitą apie popiežiaus pasiuntinybę Bažnyčioje ir apie Šventąjį Tėvą Pranciškų studentams skaitė kun. Gabrielius Satkauskas. Moksleiviai savo susitikime svarstė apie žmogaus pašaukimą į šventumą ir kaip galėtų konkrečiai siekti dvasinio tobulumo. Diskusijų grupėse jie aptarė kuopų veiklos modelius bei Globėjų misijos atnaujinimą. Sendraugiai diskutavo apie struktūrines organizacijos reformas, ieškodami atsakymo, kur yra riba tarp Ateitininkijos tradicijos ir istorinės Ateities judėjimo dinamikos dabarties iššūkių akivaizdoje. Ateitininkų aktyvas svarstė jaunųjų ateitininkų ugdymo modelius stovyklose.

Šeštadienio vakarą visiems ateitininkams ir svečiams koncertavo „Saulės broliai“. Tą vakarą buvo įteiktos 10 kategorijų nominacijos, paskelbti nominacijų konkurso nugalėtojai, surinkę daugiausia balsų. *Ateitininkų šeimos* kategorijoje nominaciją laimėjo Dainos ir Sauliaus Čyvyų šeima; *Darbštuvio kategorijoje* – Reda Sopranaitė; *Filosofo* – Vygantas Malinauskas; *Dvasios vedlio* – kun. Gabrielius Satkauskas; *Įkvėpėjo* – Julija Ladigaitė. Rašinių ir piešinių konkursą „Įkvėpti ateities“ laimėjo Varnių Motiejaus Valančiaus ateitininkų kuopos narė Eglė Šimkevičiūtė.

Sekmadienio Mišiose arkiv. Gintaras Grušas, komentuodamas Evangeliją, kalbėjo apie visų pasauliečių, ypač ateitininkų, pranašišką misiją skelbti Kristų savo aplinkoje. Jis pateikė keletą pavyzdžių, kaip galima būtų konkrečiai liudyti savo tikėjimą šių dienų pasaulyje, ir linkėjo tapti pirmtakais, pranašais ir šaukliais į popiežiaus Mišias su jaunimu Vilniuje ir į bendrąsias Mišias Kauno Santakoje. Sekmadienio Mišiose įžodį davė 6 jaunučiai, 2 moksleiviai, 4 studentai ir 2 sendraugiai ateitininkai.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

vyskupas Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 570 egz.

ISSN 1392-6098

© 2018, „Bažnyčios žinios“